

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

MIRABANK A.D. BEOGRAD

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembar 2017. godine, bilansa uspeha, izveštaja o ostalom rezultatu, izveštaja o promenama na kapitalu i izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i poštenu prezentaciju priloženih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i poštenu prezentaciju finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled finansijskog položaja Banke na dan 31. decembra 2017. godine, rezultata njenog poslovanja i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

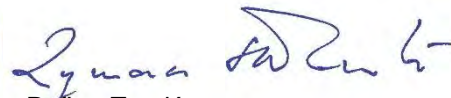
Banka je odgovorna za sastavljanje priloženog godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevom Zakona o računovodstvu Republike Srbije. Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima za poslovnu 2017. godinu. U vezi sa tim, naši postupci se sprovode u skladu sa primenljivim revizorskim standardom – *Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije*, koji su ograničeni samo na ocenu usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, godišnji izveštaj o poslovanju je usklađen sa finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije.

Beograd, 17. april 2018. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Dušan Tomić
Ovlašćeni revizor

MIRABANK A.D., BEOGRAD

**Finansijski izveštaji na dan
31. decembra 2017. godine**

SADRŽAJ

Strana

Bilans uspeha	2
Izveštaj o ostalom rezultatu	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o promenama na kapitalu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske izveštaje	7 - 78

BILANS USPEHA
U periodu od 1. januara do 31. decembra
(U hiljadama dinara)

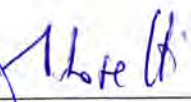
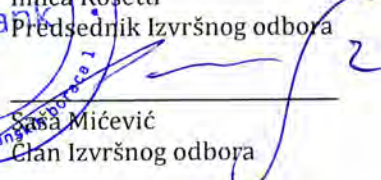
	Napomene	2017.	2016.
Prihodi od kamata	4.1.18; 7a	191.021	133.519
Rashodi kamata	4.1.18; 7b	(74.402)	(34.065)
Neto prihod po osnovu kamata		116.619	99.454
Prihodi od naknada i provizija	4.1.19; 8a	23.166	15.557
Rashodi naknada i provizija	4.1.19; 8b	(4.056)	(2.791)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		19.110	12.766
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	4.1.3; 9	(118.897)	124.698
Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	4.1.3; 10	131.793	(103.623)
Ostali poslovni prihodi	11	4.220	6.811
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	4.1.10; 12	(2.886)	(11.628)
Ukupan neto poslovni prihod		149.959	128.478
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(243.651)	(230.741)
Troškovi amortizacije	4.1.6, 4.1.8; 14	(86.341)	(74.170)
Ostali rashodi	15	(306.659)	(264.082)
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA		(486.692)	(440.515)
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	4.1.12; 16	1.319	(2.799)
GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA		(485.373)	(443.314)

U Beogradu, 10. april 2018. godine

 Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime Mirabank a.d., Beograd:

 Dragana Bojin
 Rukovodilac Odeljenja računovodstva

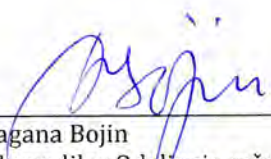

 Ilinca Rosetti
 Predsednik Izvršnog odbora

 Sasa Mićević
 Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra
(U hiljadama dinara)

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
GUBITAK PERIODA	<u>(485.373)</u>	<u>(443.314)</u>
Ostali rezultat perioda		
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Povećanje (smanjenje) revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>		
Neto efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	<u>21.346</u>	<u>6.009</u>
Ukupan ostali rezultat perioda	<u>21.346</u>	<u>6.009</u>
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	<u>(464.027)</u>	<u>(437.305)</u>

U Beogradu, 10. april 2018. godine

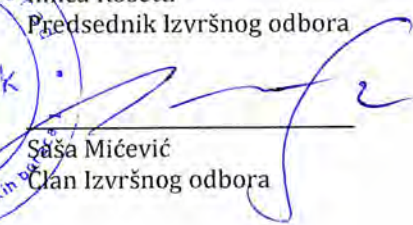
 Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Dragana Bojin
 Rukovodilac Odeljenja računovodstva

Potpisano u ime Mirabank a.d., Beograd:

 Ilina Rosetti
 Predsednik Izvršnog odbora

 Saša Mićević
 Član Izvršnog odbora

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra
(U hiljadama dinara)

	Napomene	31.12.2017.	31.12.2016.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4.1.2; 17	382.825	875.578
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	4.1.3; 18	5.800	124.698
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	4.1.3; 19	1.387.095	2.050.876
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	4.1.3; 20	1.706.061	1.734.431
Kredit i potraživanja od komitenata	4.1.3; 21	2.200.643	2.509.710
Nematerijalna ulaganja	4.1.8; 22	211.679	238.937
Nekretnine, postrojenja i oprema	4.1.6; 23	114.390	150.423
Ostala sredstva	24	14.234	13.233
Ukupno aktiva		6.022.727	7.697.886
PASIVA			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.1.3; 4.1.3; 25	41.250	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4.1.3; 4.1.3; 26	2.258.537	3.444.564
Subordinirane obaveze	4.1.3; 27	1.184.958	1.235.022
	4.1.14; 4.1.15;		
Rezervisanja	28	5.971	4.841
Odložene poreske obaveze	4.1.12; 16	13.391	14.710
Ostale obaveze	29	49.910	35.173
Ukupno obaveze		3.554.017	4.765.149
Kapital			
Aksijski kapital	4.1.17; 30	3.631.200	3.631.200
Akumulirani gubitak	4.1.17; 30	(1.189.845)	(704.472)
Rezerve	4.1.17; 30	27.355	6.009
Ukupno kapital		2.468.710	2.932.737
Ukupno pasiva		6.022.727	7.697.886

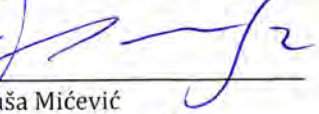
U Beogradu, 10. april 2018. godine

 Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime Mirabank a.d., Beograd:

 Dragana Bojin
 Rukovodilac Odeljenja računovodstva

 Milica Rosetti
 Predsednik Izvršnog odbora

 Saša Mičević
 Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra

(U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Rezerve fer vrednosti	Akumulirani gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01. januara 2016. godine	1.790.700	-	(261.158)	1.529.542
Gubitak tekuće godine	-	-	(443.314)	(443.314)
Ostali rezultat				
Neto efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	6.009	-	6.009
Transakcije sa vlasnicima				
Nova emisija akcija	1.840.500	-	-	1.840.500
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	3.631.200	6.009	(704.472)	2.932.737
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	3.631.200	6.009	(704.472)	2.932.737
Gubitak tekuće godine	-	-	(485.373)	(485.373)
Ukupan ostali rezultat				
Neto efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	21.346	-	21.346
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	3.631.200	27.355	(1.189.845)	2.468.710

U Beogradu, 10. april 2018. godine

 Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime Mirabank a.d., Beograd:

 Dragana Bojin
 Ruководilac Odeljenja računovodstva

 Milica Rosetti
 Predsednik Izvršnog odbora
 Saša Mičević
 Član Izvršnog odbora

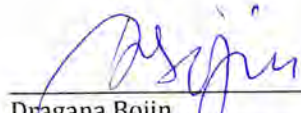
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra
(U hiljadama dinara)

	2017.	2016.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	161.746	104.646
Prilivi od kamata	119.296	87.643
Prilivi od naknada	24.086	16.484
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	18.364	519
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(673.777)	(586.637)
Odlivi po osnovu kamata	(96.084)	(5.244)
Odlivi po osnovu naknada	(6.308)	(7.104)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(248.998)	(235.751)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(10.488)	(6.452)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(311.899)	(332.086)
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	(512.031)	(481.991)
Neto prilivi/(odlivi) po osnovu kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	754.477	(3.619.713)
Neto (odlivi)/prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	(648.705)	3.215.506
Neto (odlivi)/priliv po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(92.442)	123.856
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(498.701)	(762.342)
Neto prilivi/(odlivi) po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	745.848	(1.995.421)
Neto odlivi od kupovine nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	(27.370)	(83.725)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	718.478	(2.079.146)
Prilivi po osnovu povećanja kapitala	-	1.840.500
Prilivi po osnovu subordiniranih obaveza	-	615.180
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	2.455.680
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata	219.777	(385.808)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	875.933	1.279.286
Neto negativne kursne razlike	(22.975)	(17.545)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	1.072.735	875.933

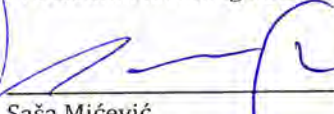
U Beogradu, 10. april 2018. godine

 Napomene na narednim stranama
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime Mirabank a.d., Beograd:

 Dragana Bojin
 Rukovodilac Odeljenja računovodstva

 Ilinca Rosetti
 Predsednik Izvršnog odbora

 Saša Mićević
 Član Izvršnog odbora

1. Osnivanje i poslovanje Banke

Osnivač Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu Banka), Duingraaf Financial Investments B.V., Weena 327, Rotterdam, Holandija (u daljem tekstu: Osnivač), dobio je preliminarno odobrenje za osnivanje Banke Rešenjem Narodne banke Srbije IO NBS br. 32 od 18.08.2014. godine. Rešenjem IO NBS br. 58 od 16.12.2014. godine Narodna banka Srbije je dala dozvolu za rad Banke.

Nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije na akta Osnivačke skupštine Banke (Odluka o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora Banke, Odluka o imenovanju predsednika i članova Izvršnog odbora Banke, Odluka o usvajanju Statuta Banke, Odluka o prvoj emisiji akcija Banke, Odluka o usvajanju strategije i poslovne politike Banke), izvršen je upis Banke u Registar privrednih subjekata Rešenjem Agencije za privredne registre BD 8779/2015 od 05.02.2015. godine.

Osnivač Banke i Banka nisu deo bankarske grupacije. Osnivački kapital Banke iznosi 15 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti, pri čemu je konverzija kapitala izvršena 6. aprila 2015. godine, kada je otvoren račun Banke u Narodnoj banci Srbije, nakon čega je Banka počela da posluje preko tog računa i obavlja poslove platnog prometa, a istovremeno je započela proces izveštavanja prema Narodnoj banci Srbije.

Dana 11.05.2016. godine, upisom u Centralni registar depa i kliring hartija od vrednosti, izvršeno je povećanje kapitala Banke izdavanjem II emisije u iznosu od 1.840.500 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, posle čega ukupan akcijski kapital Banke (zajedno sa osnivačkom emisijom u iznosu od 1.790.700 hilj. rsd.) iznosi ukupno 3.631.200 hilj. rsd. Na osnovu Rešenja BD 39191/2017 od 16.05.2016. godine, APR je izvršio registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom o osnivanju i Statutom Banke, Banka je registrovana da obavlja sledeće poslove:

- Depozitne poslove tj. primanje i polaganje svih vrsta novčanih depozita,
- Kreditne poslove tj. davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- Devizne, devizno-valutne i menjačke poslove,
- Poslove platnog prometa,
- Izdavanje platnih kartica,
- Poslove sa hartijama od vrednosti,
- Izdavanjem jemstva, garancija, avala i drugih oblika jemstva,
- Kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting i dr.),
- Poslove za koje je ovlašćena Zakonom,
- Pružanjem drugih finansijskih usluga.

Članovi Izvršnog odbora Banke na dan 31. decembra 2017. godine su:

Ilinca Rosetti, Predsednik,
Mirjana Garapic Zakanyi, Član,
Saša Mićević, Član.

Članovi Upravnog odbora Banke na dan 31. decembra 2017. godine su:

Hamad Abdulla Rashed Obaid Alshamsi, Predsednik,
Majed Fuad Mohammad Odeh,
Mahmood Ebraheem Mahmood Mohamed Al Mahmood,
Kheriba Mustafa Ghazim,
Dejan Nikolić,
Vladimir Radić.

Sedište Banke je u Beogradu, ulica Španskih boraca br.1, Novi Beograd, a Banka svoje poslovanje obavlja preko 1 ekspoziture na teritoriji Republike Srbije, koja je na istoj adresi. Banka je na dan 31. decembra 2017. godine imala 42 zaposlena radnika (31. decembar 2016. godine 42 zaposlena radnika).

Matični broj Banke je 21080608. Poreski identifikacioni broj Banke je 108851504.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i računovodstvene politike

Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja Banke i osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje pojedinačnih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu.

Računovodstvene politike su dosledno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", objavljen u "Sl. glasnik RS", br. 62/2013).

Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2016), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Ovi finansijski izveštaji Banke za period od 01. januara do 31. decembra 2017. godine su sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u daljem tekstu.

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni broj 4.

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

U tekućoj godini Banka je primenila izmene i dopune MSFI izdatih od strane Međunarodnog odbora za računovodstven standarde, čija je primena obavezna za računovodstvene periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine. Sledeći objavljeni standardi i tumačenja su stupili na snagu u tekućem obračunskom periodu:

- Izmene i dopune MRS 7 – Inicijativa za obelodanjivanje podataka;
- Izmene i dopune MRS 12 Porezi na dobitak - priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke;
- Ciklus godišnjeg unapređenja standarda 2012. - 2014. – Izmene i dopune MSFI 12 Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima.

Gore navedeni standardi nisu imali materijalno značajan uticaj na izveštaje sastavljene za period koji se završava na dan 31.12.2017.

2.3. Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu za poslovnu godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine:

- Izmene i dopune MSFI 2 Plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Ciklus godišnjeg unapređenja MSFI 2014 - 2016 – Izmene i dopune MSFI 1 Prva primena MSFI i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- IFRIC 22 tumačenja – Transakcije u stranoj valuti i avansna plaćanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti u sklopu MSFI 4 Ugovori o osiguranju (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene i dopune MRS 40 Investicione nekretnine - transferi investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine).
- MSFI 9 Finansijski instrumenti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 Prihodi po osnovu ugovora sa kupcima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine). Novi standard koji zamenjuje zahteve iz MRS 18 Prihodi, MRS 11 Ugovori o izgradnji, IFRIC 13 Programi lojalnosti klijenata, IFRIC 15 Sporazumi za izgradnju nekretnina, IFRIC 18 Prenosi sredstava od kupaca, uvodi osnovni princip koji nalaže da se prihod priznaje u trenutku prenosa roba ili usluga na kupca, po ceni izvršene transakcije. U slučaju skupova roba ili usluga koje su odvojene po prirodi, te robe i usluge moraju biti posebno priznate, a bilo kakvi popusti ili rabati na ugovorenu cenu se moraju alocirati po odvojenim elementima. Ukoliko je iznos naplate varijabilan, treba priznati minimalne iznose, ukoliko za iste ne postoji značajan rizik od poništenja. Troškovi obezbeđenja ugovora se kapitalizuju i amortizuju u periodu tokom kojeg se troše koristi od ugovora. Banka u svojoj ponudi nema kartičnih proizvoda, niti neku drugu vrstu složenih proizvoda (paketa) koji bi zahtevali razdvajanje priznavanja u smislu MSFI 15. Stoga je procenjeno da primena MSFI 15 neće imati značajnog uticaja na finansijske izveštaje Banke.
- MSFI 16 Lizing (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine); Novi standard određuje principe za priznavanje merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga. U svim poslovima lizinga sadržan je i element finansiranja jer korisnik stiče pravo na korišćenje sredstva na početku lizing perioda, a plaćanje vrši tokom perioda. U skladu sa tim MSFI 16 isključuje klasifikaciju lizinga na operativni i finansijski lizing kao što to navodi MRS 17 i umesto toga uvodi jedinstveni lizing model. Korisnik lizinga je obavezan da prizna:
 - sredstva i obaveze za sve vrste lizinga sa rokom dužim od 12 meseci, osim ako je osnovno sredstvo male vrednosti
 - umanjenje vrednosti sredstva lizinga odvojeno je od kamata na lizing u bilansu uspeha.U skladu sa MSFI 16 davalac lizinga nastavlja da klasifikuje lizing kao operativni i finansijski i da različito obračunava ova dva tipa lizinga. Banka trenutno procenjuje uticaj novog standarda na svoje finansijske izveštaje.
- IFRIC 23 tumačenja – neizvesnost u vezi sa poreskim tretmanom (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2019. godine);
- Izmene i dopune MRS 19 – Plan izmena, ograničenja ili poravnanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2019. godine);
- Ciklus godišnjeg unapređenja MSFI 2015 – 2017 – izmene i dopune MSFI 3 Poslovne kombinacije, MSFI 11 Zajednički aranžmani, MRS 12 Porezi na dobitak i MRS 23 Troškovi pozajmljivanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2019. godine);
- Dopune MSFI 10 i MRS 28 – prodaja ili doprinos sredstava investitora pridruženim entitetima ili zajedničkom ulaganju (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2019. godine);
- MSFI 17 Ugovori o osiguranju (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan 1. januara 2021. godine).

Za navedene standarde i tumačenja, koji su objavljeni, a koji još uvek nisu stupili na snagu, Rukovodstvo Banke smatra da neće imati materijalno značajan efekat na finansijske izveštaje Banke izuzev primene MSFI 9 *Finansijski instrumenti*, čiji je uticaj detaljno objašnjen u okviru napomene koja sledi MSFI 9 *Finansijski instrumenti* i MSFI 16 *Lizing* čiji uticaj Banka trenutno procenjuje.

MSFI 9 finansijski instrumenti

U julu 2014. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde objavio je finalnu verziju MSFI 9 "Finansijski instrumenti". MSFI 9 "Finansijski instrumenti" je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. MSFI 9 ujedno zamenjuje standard MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje".

iii. Klasifikacija – finansijska aktiva

MSFI 9 je baziran na novom pristupu klasifikaciji i vrednovanju finansijskih sredstava, koji odražava poslovni model kojim se upravlja konkretnim sredstvom, kao i karakteristike ugovorenih novčanih tokova. U skladu sa MSFI 9, definisane su tri osnovne kategorije finansijskih sredstava: finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat (u daljem tekstu: FVOCI) i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u daljem tekstu: FVTPL). Standard eliminiše postojeće kategorije po MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje" i to finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Inicijalno, finansijsko sredstvo se vrednuje po fer vrednosti, uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva, osim u slučaju finansijskih sredstava FVTPL kod kojih se navedeni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo se vrednuje po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Finansijsko sredstvo se vrednuje kao FVOCI samo ukoliko ispunjava oba sledeća kriterijuma i nije naznačen kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaja i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Na dan inicijalnog priznavanja instrumenta kapitala koji se ne drži u portfoliju radi trgovanja, Banka može neopozivo da izabere prezentovanje naknadnih promena u fer vrednosti kroz ostali rezultat (OCI).

Naknadno, dobici ili gubici po osnovu finansijskih sredstava FVOCI će biti priznati kroz ostali rezultata, osim prihoda ili rashoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kursnih razlika, do trenutka kada prestane priznavanje finansijskog sredstva ili kada se reklasifikuje.

Sva druga finansijska sredstva – t.j. finansijska sredstva koja ne ispunjavaju kriterijume klasifikacije koja podrazumevaju naknadno vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCI se klasifikuju kao finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje promene fer vrednosti u bilansu uspeha. Dodatno, Banka ima opciju da prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva nepozivo opredeli to finansijsko sredstvo kao FVTPL, ako to eliminiše ili značajno umanjuje nekonzistentnost prilikom vrednovanja i priznavanja – t.j. "računovodstveno neslaganje" – koje bi u suprotnom nastale usled vrednovanja sredstava i obaveza, odnosno priznavanje dobitaka i gubitaka, na drugoj osnovi.

Finansijsko sredstvo će se klasifikovati u jednu od napred navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju.

Procena poslovnog modela Banke

Za potrebe procene poslovnog modela, Banka analizira aktuelnu Strategiju Banke, kao i same ugovore finansijskih sredstava Banke. Na bazi navedenog se dolazi do zaključaka relevantnih za klasifikovanje, vrednovanje i obezvređenje finansijskih sredstava. Između ostalog analiziraju se:

- performanse poslovnog modela i njegovih finansijskih sredstava;
- kako su performanse portfolija procenjene i izveštavano rukovodstvo Banke;

- rizici koji utiču na performanse poslovnog modela i njegovih finansijskih sredstava, kao i način upravljanja ovim rizicima;
- učestalost, obim i vrsta prodaja, razlozi za prodaju u prethodnim periodima (u situacijama kada bi do navedenih događaja došlo u Banci, jer u dosadašnjem poslovanju Banke, nije bilo navedenih događaja). Takođe, uzimaju se u obzir i očekivanja za budući period. Informacije o prodaji se posmatraju kao izolovani događaji, već kao deo šire procene Banke, kako se navedeni cilj za upravljanje finansijskim sredstvima postiže i kako se novčani tokovi realizuju.

Procena da li su ugovoreni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamate

Zahtevi MSFI9 standarda:

- Procena o tome kako bi trebalo klasifikovati sredstvo se vrši na osnovu kako bančinog poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvom, tako i karakteristika ugovornih novčanih tokova finansijskog sredstva
- U skladu sa analizom poslovnog modela Banke da se procena plasiranih sredstava klijentima Banke vrši po amortizovanoj vrednosti, novčani tokovi moraju da se sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamate, tzv. „SPPI“ kriterijuma, eng. „solely payments of principle and interest“.
- Kamata mora da se sastoji samo od naknade za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike kreditiranja, administrativne troškove i profitnu maržu. Bilo koja druga komponenta bi komponenta potencijalno predstavljala kršenje SPPI kriterijuma.
- Kredit treba da ima karakteristike osnovnog aranžmana pozajmljivanja kako bi mogao da bude vrednovan po amortizovanoj vrednosti.
- U cilju zadovoljenja navedenih karakteristika Banka je izvršila detaljnu analizu ugovornih klauzula.

Kako bi kreditni portfolio banke bio procenjen po amortizovanoj vrednosti, neophodno je da ispuni uslov da se novčani tokovi svakog proizvoda sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamate, tzv. SPPI kriterijum, na engleskom jeziku „Solely Payments of Principle and Interest“. Precizne definicije pojmova glavnice i kamate su predmet računovodstvenih politika Banke pri čemu je bitno napomenuti da se u kontekstu ispunjenja SPPI kriterijuma kamata mora sastojati samo od naknade za vremensku vrednost novca, kreditni rizik, druge osnovne rizike kreditiranja, administrativne troškove i profitnu maržu. Samim tim osnovni test podrazumeva proveru principa da se novčani tokovi sastoje isključivo iz plaćanje glavnice i kamate i postojanje konzistentnosti sa osnovnim kreditnim aranžmanom.

Generalni preliminarni zaključak sprovedene analize na svim aktuelnim ugovorima na 01.01.2018. je da je SPPI kriterijum ispunjen i da se novčani tokovi po svim aktuelnim plasmanima sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamate.

Procena efekta primene nove klasifikacije

Procena Banke je da će standard uticati na klasifikaciju i odmeravanje finansijskih sredstava u knjigama Banke na 1. januar 2018. godine prema preliminarnoj analizi na sledeći način:

- Hartije od vrednosti su u Banci, do sada bile klasifikovane kao raspoložive za prodaju po MRS 39, će biti klasifikovane kao FVOCI po MSFI 9.
- Krediti i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija i komitenata koji su klasifikovani kao krediti i potraživanja koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti po MRS 39 će i pod MSFI 9 nastaviti da budu odmeravana po amortizovanoj vrednosti.
- Gotovina i ugovorno pravo koje podrazumeva - primanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva od drugog entiteta ili razmene finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim entitetom pod uslovima koji su potencijalno povoljni koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti po MRS 39 će i pod MSFI 9 nastaviti da budu odmeravana po amortizovanoj vrednosti.
- Finansijske garancije, odnosno ugovori koji po definiciji od izdavaoca zahtevaju specifična plaćanja kojima se nadoknađuje gubitak držaoca nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u skladu sa originalnim ili modifikovanim uslovima dužničkog instrumenta koja se odmeravaju po amortizovanim troškovima po MRS 39 će i pod MSFI 9 nastaviti da budu odmeravana po amortizovanoj vrednosti.

Analizom bilansnih pozicija i kreditnog portfolija na dan 1. januar 2018. godine Banka je preliminarno utvrdila da ne postoje finansijska sredstva čiji ugovorni uslovi ne dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, te bi zahtevali vrednovanje po fer vrednosti ili promenu klasifikacije u skladu sa MSFI 9. Stoga klasifikacija finansijskih sredstva po MSFI 9 prilikom prve primene, prema preliminarnoj analizi, neće imati uticaja na način odmeravanja finansijskih sredstava.

ii. Obezvredenje – Finansijska sredstva

MSFI 9 zamenjuje MRS 39 model “nastalih gubitaka” novim “forward-looking” modelom očekivanih gubitaka. Navedeno će zahtevati značajne procene uticaja promena ekonomskih faktora na očekivane kreditne gubitke, koji će biti utvrđeni na bazi ponderisane verovatnoće.

Novi model obezvredjenja će se primenjivati na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI), osim učešća u kapitalu.

U skladu sa MSFI 9, obezvredjenje se vrednuje po jednom od sledećih osnova:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici – ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja i
- životni (lifetime) očekivani gubici – navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta.

Vrednovanje životnih očekivanih gubitaka primenjuje se ukoliko je kreditni rizik finansijskog sredstva na dan izveštavanja značajno povećan u odnosu na inicijalni datum priznavanja tog sredstva, dok se u suprotnom primenjuje vrednovanje 12-mesečnih kreditnih gubitaka. Banka može da odredi da kreditni rizik finansijskog sredstva nije značajno povećan, ukoliko na dan izveštavanja sredstvo ima nizak kreditni rizik.

Način izračunavanja obezvredjenja

Obezvredjenje bilansne aktive je razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju.

Verovatni gubitak po vanbilansnim stavkama je procenjeni iznos gubitka po vanbilansnim stavkama koji predstavlja sadašnju vrednost procenjenih nenadoknadivih budućih novčanih odliva po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza klijenata. Nenadoknadivi budući novčani odlivi se utvrđuju kao razlika između iznosa očekivanih novčanih odliva po osnovu vanbilansnih obaveza i iznosa za koji se očekuje da će biti naplaćen po tom osnovu.

Proces obračuna iznosa obezvredjenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki čini skup aktivnosti tokom kojih se prikupljaju kvalitativni i kvantitativni podaci o klijentima Banke, a zatim se analiziraju. Krajnji rezultat ovog procesa je obračunati iznos obezvredjenja bilansne aktive koji se knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist ispravke vrednosti te aktive i obračunati iznos verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki koji se evidentira na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Definicija statusa neizmirenja obaveza – status default-a

Status neizmirenja obaveza dodeljuje se u slučaju ispunjenja jednog od sledećih uslova:

- Banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoju obavezu prema Banci ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenata kreditne zaštite;
- Dužnik je u docnji više od 90 dana po bilo kojoj obavezi prema Banci.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka na svaki izveštajni period procenjuje da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika za sve finansijske instrumente. Ukoliko se ispravka vrednosti za finansijski instrument odmerava po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog veka iz prethodnog izveštajnog perioda, ali se utvrdi na tekući datum izveštavanja da uslovi više nisu ispunjeni, Banka odmerava ispravku vrednosti po iznosu, koji je jednak očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima na tekući datum izveštavanja.

Nivoi kreditnog rizika

Banka će određivati nivo kreditnog rizika na svaku izloženosti na osnovu različitih podataka koji su utvrđeni da predviđaju rizik od neizvršenja obaveza i primenjuju iskustvenu kreditnu procenu. Banka će koristiti ove ocene kreditnog rizika u identifikaciji povećanja kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9. Ocena kreditnog rizika određivaće se korišćenjem određenih kvalitativnih i kvantitativnih faktora koji ukazuju na rizik od neizvršenja obaveza.

Sve izloženosti će biti alocirane u određene ocene kreditnog rizika prilikom inicijalnog priznavanja na osnovu dostupnih informacija o klijentu. Izloženosti će biti podvrgnute stalnom praćenju, što može prozrokovati premeštanje jedne izloženosti iz jednog u drugi nivo kreditnog rizika.

Banka je predvidela tri nivoa u koje mogu biti svrstani plasmani Banke u zavisnosti od inicijalne ocene plasmana kao i promena koje se mogu identifikovati u toku otplate plasmana. Karakteristike Nivoa su sledeće:

- a) Nivo 1 (Stage 1 – Performing) – klijenti kod kojih nije identifikovana značajnija nepovoljna promena u kreditnom kvalitetu,
- b) Nivo 2 (Stage 2 – Underperforming) – klijenti kod kojih postoji značajan pad kreditnog kvaliteta,
- c) Nivo 3 (Stage 3 – Non-performing) – obezvređena finansijska sredstva uključujući kupljena ili odobrena sredstva koja su u momentu inicijalnog priznanja obezvređena.

Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (12-mesečni očekivani kreditni gubici se obračunavaju za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju "lifetime" očekivani kreditni gubici), Banka je razvila metodologiju za obračun obezvređenja.

Određivanje da li se radi o značajnom povećanju kreditnog rizika

Indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno kriterijumi za transfer finansijskog sredstva iz Nivoa 1 u Nivo 2 za koje se Banka opredelila su:

- 1. Kašnjenje u izmirivanju dospelih obaveza u neprekidnom periodu dužem od 30 dana,
- 2. Postojanje statusa Intensified, tj. svrstavanje plasmana na Watch listu (kriterijumi za svrstavanje na Watch listu su definisani u Proceduri za upravljanje plasmanima sa povišenim kreditnim rizikom i upravljanje lošom aktivom),
- 3. Ukoliko se radi restrukturiranje potraživanja koja se ne smatraju problematičnim (performing) usled povećanog kreditnog rizika,
- 4. U slučaju da je došlo do pada nivoa rejtinga definisanog u Metodologiji za procenu obezvređenja bilansne aktive i iznosa verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, u segmentu relevantnom za određivanje nivoa 1, 2 i 3.

Elementi za merenje obezvređenja

Ključni elementi za obračun obezvređenja su parametri PD, LGD i EAD.

Generisanje strukture PD-a

Probability of default (PD), odnosno verovatnoća dužnika da će dospeti u status default-a tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu ispravke vrednosti u skladu sa MSFI 9 i kao takav pretrpeo je značajne promene u odnosu na pristup obračunu istog za potrebe obračuna ispravke vrednosti u skladu sa MRS 39.

Principi procene PD parametra za obračun segmenta pravnih i fizičkih lica: Pristup Banke za izradu višegodišnjih PD-eva su generalno zasnovani na pristupu zasnovanom na internom rejtingu i uvažavaju potrebna prilagođavanja u vremenu ("Point in time") i uzimanje u obzir budućih informacija o makroekonomskim uslovima (forward-looking), kako bi se obezbedila usklađenost sa zahtevima MSFI 9.

Za izloženosti prema državama i finansijskim organizacijama, sa eksternim kreditnim rejtingom renomiranih eksternih rejting agencija (Fitch, Moody's, S&P), Banka u pogledu migracija i default-a izloženosti prema navedenim institucijama, prilikom procene ispravke vrednosti i rizika default-a izloženosti po osnovu finansijskih instrumenata, se oslanja na istraživanja i podatke navedenih renomiranih eksternih rejting agencija.

Parametar Loss given default, odnosno LGD predstavlja procenu gubitka kod pojedinačnog finansijskog instrumenta, pod pretpostavkom dešavanja default-a, odnosno statusa neizmirenja obaveza. LGD predstavlja jednu od ključnih komponenti za obračun parametara kreditnog rizika u obračunu očekivanih kreditnih gubitaka.

Naime, u svojoj proceni kreditnih gubitaka odmerenih u skladu sa Metodologijom i MSFI 9, Banka želi da odrazi mogućnost naplate novčanih tokova kako iz redovnih novčanih tokova, ali i kolaterala i drugih sredstava obezbeđenja, koji su direktno povezani sa finansijskim instrumentom.

U tom smislu, Banka primenjuje generalno koncept odvojenog LGDsecured i LGDunsecured u zavisnosti od stepena obezbeđenosti pojedinačnog plasmana.

EAD, odnosno izloženost u slučaju statusa default-a predstavlja procenu knjigovodstvene vrednosti u skladu sa MSFI 9 u momentu default-a, uzimajući u obzir profil ugovoreni novčanih tokova kao i moguća dodatna povlačenja iz odobrenih linija pre momenta default-a.

Kako EAD predstavlja jednu od ključnih komponenti parametara kreditnog rizika za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, Banka pristupa modeliranju kako izloženosti tako i samog perioda na koji je potrebno modelirati izloženost u slučaju default-a.

Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom odmeravanja očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku.

Pristup Banke, u skladu s prethodno navedenim, u kontekstu obračuna EAD-a, zavisi od toga da li kod Banke postoje ugovoreni novčani tokovi kao i ugovoreni datum dospeća.

U skladu s tim, kod instrumenata gde postoje ugovoreni novčani tokovi, kao i gde je jasno ugovoren rok dospeća, Banka uzima u obzir ugovorene novčane tokove po planu otplate kao relevantne. Kod finansijskih instrumenata kod kojih ne postoje definisani novčani tokovi, kao ni ugovoreni rokovi dospeća, Banka iste utvrđuje na osnovu empirijskog iskustva.

Procena efekta

Procena Banke je da će se obračun ispravke vrednosti u skladu sa metodologijom Banke koja predstavlja prvu primenu MSFI 9 odraziti na finansijsku poziciju Banke na sledeći način:

- Finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:
 - Povećanje iznosa ispravke vrednosti obračunate u skladu sa MSFI 9 u odnosu na iznos obračunat u skladu sa MRS 39 na dan 31.12.2017. u iznosu od 591 hiljada dinara na teret rezultata prethodnih godina.

- Finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti preko ostalog rezultata (FVOCI):
 - Povećanje ispravke vrednosti obračunate u skladu sa MSFI 9 (u skladu sa MRS 39 nije bio vršen obračun ispravke vrednosti za finansijske instrumente raspoložive za prodaju) u iznosu 3.402 hiljada dinara na teret rezultata prethodnih godina a u korist ostalog rezultata.

Gore navedene izmene knjigovodstvenih vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza će se biti priznate direktno u okviru kapitala na dan 1.1.2018. godine.

Na bazi trenutno važeće poreske regulative, ne javljaju se poreski efekti kao posledica prve primene MSFI 9. Nije moguće predvideti da li će tokom 2018. godine doći do promene poreske regulative.

U pogledu inicijalne implementacije MSFI 9, sledeće treba da bude uzeto u obzir:

- Prikazano vrednovanje je preliminarno jer nisu finalizirani svi zahtevi prelaznih odredbi, tako da su moguće korekcije;
- Novi standard zahteva da Banka revidira svoje računovodstvene procese i interne kontrole, a te promene nisu još u potpunosti sprovedene;
- Banka nije završila testiranje i vrednovanje kontrola nad novim IT sistemskim rešenjima. Posledično, prikazani efekti, bliže pojašnjeni u daljem tekstu, mogu biti izmenjeni kada se implementacija okonča;
- Sistemi i odnosne kontrole, uspostavljene u skladu sa novim zahtevima, nisu bile operativne tokom celog izveštajnog perioda;
- Nove računovodstvene politike, pretpostavke, prosuđivanja i tehnike vrednovanja u upotrebi su predmet promena dok Banka ne preda prve finansijske izveštaje koji uključuju i datum inicijalne primene.

iii. Klasifikacija – finansijske obaveze

MSFI 9 najvećim delom zadržava postojeće zahteve MRS 39 u pogledu klasifikacije finansijskih obaveza. Međutim, dok se u skladu sa MRS 39 promene fer vrednosti obaveza koje su naznačene kao FVTPL priznaju u bilansu uspeha, MSFI 9 zahteva da se promene fer vrednosti priznaju na sledeći način:

- iznos promene fer vrednosti koji se odnosi na promene kreditnog rizika obaveze prikazuje se u okviru ostalog rezultata, i
- preostali iznos promene fer vrednosti prikazuje se u okviru bilansa uspeha.

iv. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i modifikacija ugovora

U nekim okolnostima ponovo ugovaranje ili modifikacija ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva mogu da dovedu do prestanka priznavanja postojećeg finansijskog sredstva u skladu sa ovim standardom. Kada modifikacija finansijskog sredstva rezultira u prestanku priznavanja postojećeg finansijskog sredstva i naknadnog priznavanja modifikovanog finansijskog sredstva, modifikovano sredstvo se smatra "novim" finansijskim sredstvom za svrhe ovog standarda.

U ovakvim situacijama, Banka vrši kvantitativnu i kvalitativnu procenu i ocenjuje da li postoji značajna razlika između novčanih tokova originalnog finansijskog sredstva i novčanih tokova modifikovanog ili zamenjenog finansijskog sredstva. Ukoliko postoji značajna razlika u novčanim tokovima, ugovorna prava od originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim i treba priznati novo sredstvo izdato pod novim uslovima.

v. Uticaj na planiranje kapitala

Procena Banke je da prethodno prikazano povećanje ispravke vrednosti za datum 01.01.2018. godine, usled prve primene MSFI 9, ne bi trebalo da ima materijalno značajan efekat za regulatorni kapital i pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke. Naime, prikazano povećanje ispravke vrednosti, predstavlja relativno mali iznos, posebno imajući u vidu iznos regulatornog kapitala, koji Banka poseduje, i činjenicu da su pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke visoki, tj. višestruko iznad regulatornih i internih limita.

Naime, preliminarna procena uticaja je da povećanje ispravke vrednosti za datum 01.01.2018. godine, usled prve primene MSFI 9, može smanjiti regulatorni kapital za 3.918 hiljada dinara, odnosno ukupan pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke za 0,08 pp.

vii. Prelazak na novi standard

Banka planira da iskoristi priliku izuzeća kojim se dozvoljava da ne koriguje uporedne podatke za prethodne godine po osnovu promena koje se odnose na klasifikaciju i vrednovanje, kao i obezvređenje. Razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje proističu iz primene MSFI 9 biće priznate u okviru kapitala, na dan 1. januara 2018. godine.

3. Zvaničana izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ako nije drugačije naznačeno. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika i procena

4.1 Računovodstvene politike

4.1.1 Transakcije u stranoj valuti

Finansijski izveštaji se prikazuju u dinarima (RSD), koji je i funkcionalna valuta i valuta države gde je Banka registrovana. Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu po srednjem kursu na dan transakcije.

Devizni kursevi utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjeni za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2017. godine za pojedine glavne valute su:

	31.12.2017.	31.12.2016.
USD	99,1155	117,1353
EUR	118,4727	123,4723

Monetarna sredstva i obaveze koje su iskazane u stranoj valuti na dan bilansa se preračunavaju u funkcionalnu valutu po srednjem kursu na taj dan.

Nemonetarna sredstva i obaveze u stranoj valuti se priznaju po srednjem kursu u trenutku inicijalnog priznavanja, osim za nemonetarne stavke u stranoj valuti koje se odmeravaju po fer vrednosti. Kursne razlike koje se odnose na te stavke obuhvaćene su promenom fer vrednosti, i na taj način su priznate u bilansu uspeha ili direktno u kapitalu, u zavisnosti od klasifikacije te nemonetarne stavke.

Kursne razlike koje nastaju usled preračuna se priznaju u bilansu uspeha.

4.1.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Za potrebe izveštaja o novčanim tokovima, gotovina i gotovinski ekvivalenti se sastoje iz:

- 1) Gotovine u blagajni,
- 2) Plasmana kod Narodne banke Srbije, kojima Banka može da raspolaže bez ograničenja,
- 3) Stanja po nostro računima kod ostalih banaka, kojima Banka može da raspolaže bez ograničenja.

Sledi pregled razlika između gotovine u Izveštaju o tokovima gotovine i pozicije Gotovina i sredstva kod centralne banke u Bilansu stanja:

<i>U hiljadama dinara</i>	Bilans stanja	Tokovi gotovine	Razlika
U dinarima			
Žiro račun	50.431	50.431	-
Gotovina u blagajni	5.736	5.736	-
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	180.000	180.000	-
Potraživanja po osnovu kamata od NBS	30	-	30
	236.197	236.167	30
U stranoj valuti			
Gotovina u blagajni	30.154	30.154	-
Devizni računi (pozicija u Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija)	-	806.414	(806.414)
Obavezna rezerva kod NBS	116.474	-	116.474
	146.628	836.568	(689.940)
Stanje na dan 31.decembra 2017.	382.825	1.072.735	(689.910)

4.1.3 Klasifikacija i merenje finansijskih instrumenata

Banka klasifikuje finansijska sredstva u jednu od sledeće četiri kategorije:

- 1) Krediti i potraživanja,
- 2) Investicije koje se drže do dospeća,
- 3) Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- 4) Finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju.

4.1.3.1 Inicijalno priznavanje

Banka priznaje finansijsko sredstvo ili finansijsku obavezu, u svom bilansu stanja, u trenutku kada postane jedna od ugovornih strana u instrumentu. Pri početnom priznavanju, Banka odmerava finansijsko sredstvo ili finansijsku obavezu po fer vrednosti. Finansijski instrumenti koji se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za zavisne troškove koji se mogu pripisati toj transakciji i umanjenj za naknade koje su direktno vezane za sticanje ili izdavanje tog finansijskog instrumenta.

4.1.3.2 Naknadno merenje finansijskih sredstava

Za svaku od gore navedenih kategorija važi sledeće:

- 1) Krediti i potraživanja

Banka je sledeće stavke klasifikovala kao kredite i potraživanja:

- a) Kredite klijentima,
- b) Sva potraživanja od klijenata, banaka itd.,

Ova kategorija se odmerava po amortizovanoj vrednosti koristeći metod efektivne kamatne stope, i periodično se testira njeno obezvređenje, u skladu sa procedurama opisanim u delu 4.1.10.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta i raspodele prihoda od kamate ili rashoda od kamate tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje očekivane buduće novčane tokove tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda finansijskog instrumenta na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

2) Investicije koje se drže do dospeća

Nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim rokom dospeća, koje Banka namerava i ima mogućnost da drži do njihovog dospeća, mogu da se klasifikuju kao Investicije koje se drže do dospeća. Investicije koje se drže do dospeća se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti koristeći metod efektivne kamatne stope, i testiraju se na obezvređenje na svaki datum bilansa. U slučajevima kada postoji objektivni dokaz obezvređenja, knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se koriguje na nadoknadi iznos, i razlika se priznaje u bilansu uspeha.

Na dan bilansa Banka nema stanje po osnovu navedene pozicije.

3) Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska sredstva koja potpadaju u ovu kategoriju su:

- a) Finansijska sredstva koja su stečena prevashodno sa namenom prodaje u bliskoj budućnosti, a u cilju ostvarivanja kratkoročne dobiti (finansijska sredstva koja se drže za trgovinu),
- b) Finansijska sredstva koje je Banka, u trenutku priznavanja, označila da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Ovakvo klasifikovanje se koristi u sledećim okolnostima:

- a) Kada menadžment nadgleda i upravlja finansijskim instrumentima na bazi fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investicionom strategijom.
- b) Kada ovakvo označavanje eliminiše razliku koja bi inače nastala usled merenja finansijskih sredstva i obaveza na način koji je različit (npr. amortizovana vrednost) u odnosu na drugo povezano finansijsko sredstvo ili obavezu (npr. derivati koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha).
- c) Kada finansijski instrument ima ugrađeni derivat koji u značajnoj meri utiče na novčane tokove, ili kada odvajanje derivata od osnovnog finansijskog instrumenta nije dozvoljeno.

4) Finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju su finansijska sredstva koja nisu svrstana ni u jednu od prethodnih kategorija. Ova kategorija se odmerava po fer vrednosti. Promene u fer vrednosti, do trenutka prodaje, se priznaju direktno u kapitalu. U trenutku prodaje, kumulirani dobiti ili gubici, prethodno priznati u kapitalu, se priznaju u bilansu uspeha. Za finansijska sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju se, na svaki datum bilansa, utvrđuje fer vrednost. Za ulaganja u hartije od vrednosti, značajno i dugotrajno smanjenje fer vrednosti ispod nabavne vrednosti se smatra objektivnim dokazom obezvređenja.

Banka smatra da se radi o „značajanom“ smanjenju, ukoliko je došlo do smanjenja većeg od 20% u odnosu na nabavnu vrednost instrumenta.

Banka smatra da se radi o „dugotrajnom“ smanjenju fer vrednosti ukoliko je fer vrednost ispod amortizovane vrednosti u kontinuitetu duže od godinu dana.

Navedeni uslovi se procenjuju zajedno u skladu sa opštim uslovima na tržištu. U slučaju obezvređenja, ukupni gubitak koji je već priznat u kapitalu, se reklasifikuje u bilans uspeha.

Kada naknadni događaj prouzrokuje da se iznos gubitka obezvređenja na finansijskom sredstvu koje je raspoloživo za prodaju smanji, stornira se gubitak obezvređenja u bilansu uspeha, ukoliko može objektivno da se dovede u vezu sa događajem koji se dogodio nakon što je priznat gubitak obezvređenja. Gubitak obezvređenja za ulaganja u akcije se ne stornira u bilansu uspeha.

4.1.3.3 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Reklasifikacija nederivatnih finansijskih sredstava je dozvoljena u sledećim slučajevima:

- 1) Reklasifikacija iz kategorije „sredstava koja se drže radi trgovanja“ u jednu od kategorija: „investicije koje se drže do dospeća“ ili „finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju“ dozvoljeno je samo u retkim situacijama i finansijska sredstva prestaju da se drže sa namerom prodaje u doglednoj budućnosti.

- 2) Reklasifikacija iz kategorije „sredstava koja se drže radi trgovanja“ u kategoriju „kredit i potraživanja“ je dozvoljeno samo ukoliko finansijsko sredstvo zadovoljava definiciju kredita i potraživanja i postoji namera da se drže u dogledno vreme ili do dospeća.
- 3) Reklasifikacija iz kategorije „raspoloživo za prodaju“ u kategoriju „kredit i potraživanja“ je dozvoljena za finansijska sredstva koja zadovoljavaju definiciju „kredit i potraživanja“ i Banka ima nameru da drži finansijsko sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća.
- 4) Reklasifikacija iz „raspoloživo za prodaju“ u kategoriju „investicije koje se drže do dospeća“ je dozvoljena za finansijska sredstva koja zadovoljavaju karakteristike za kategoriju „investicije koje se drže do dospeća“ i Banka ima nameru i mogućnost da drži to finansijsko sredstvo do dospeća.
- 5) Reklasifikacija iz kategorije „investicije koje se drže do dospeća“ u kategoriju „raspoloživo za prodaju“ može se obaviti kada Banka više nema nameru ili mogućnost da drži ove instrumente do dospeća. U slučaju prodaje ili reklasifikacija značajnog iznosa „investicija koje se drže do dospeća“, i sav preostali iznos investicija u ovoj kategoriji mora biti reklasifikovan u kategoriju „raspoloživo za prodaju“. U naredne dve godine od momenta reklasifikacije, Banka ne sme da klasifikuje bilo koje hartije kao „investicije koja se drži do dospeća“. Izuzeci su mogući u slučajevima prodaje ili reklasifikacije investicija:
 - a) koje su jako blizu dospeća
 - b) nakon što je Banka prikupila skoro celokupan iznos inicijalne glavnice finansijskog sredstva kroz ugovorene novčane tokove ili prevremenom otplatom
 - c) koja je uzrokovana specifičnim, izolovanim događajem koji je izvan uticaja Banke.

4.1.3.4 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada:

- 1) su novčani tokovi u vezi finansijskog sredstva istekli,
- 2) je prenela ugovorno pravo na novčane tokove od finansijskog sredstva, uz prenos svih rizika i koristi od vlasništva nad sredstvom,
- 3) kredit i potraživanja ili ulaganje u hartije od vrednosti nisu više naplativi, i samim tim su otpisani.

U slučaju transakcija, gde uprkos prenosu ugovornog prava nad novčanim tokovima od finansijskog sredstva, rizici i koristi ostaju na Banci, nema prestanka priznavanja tih finansijskih sredstava. Iznos koji je primljen po osnovu prenosa se priznaje kao finansijska obaveza. Računovodstvena praksa u takvim transakcijama se detaljnije analizira u delu 4.1.16.

U slučaju transakcija kada Banka prenosi rizike i koristi od finansijskog sredstva, ali zadržava kontrolu nad njima, finansijska sredstva se priznaju u meri koliko je Banka zadržala kontrolu.

Ukoliko Banka ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvima, onda ona treba da prestanu da se priznaju, i umesto njih Banka priznaje, isključivo, sredstva i obaveze koji su nastali ili zadržani u toku samog prenosa.

4.1.3.5 Naknadno merenje finansijskih obaveza

Banka, za potrebe odmeravanja, klasifikuje finansijske obaveze u sledeće kategorije:

- 1) Finansijske obaveze koje se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha
 - a) Ova kategorija uključuje finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja, odnosno:
 - i) Finansijske obaveze stečene prevashodno sa namerom prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja kratkoročnog dobitka, ili
 - ii) Derivate koji se ne koriste za zaštitu od rizika.

Obaveza po osnovu derivata kojima se trguje ili derivata koji se koriste za zaštitu od rizika predstavljaju „derivatne finansijske obaveze“ i njihovo odmeravanje se vrši u skladu sa principima opisanim u delu 4.1.4.

- b) Ova kategorija obuhvata finansijske obaveze koje je Banka inicijalno označila da se prate po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u skladu sa principima definisanim za finansijska sredstva, deo 4.1.3.2, tačka 3.

2) Finansijske obaveze koje se vode po amortizovanoj vrednosti

Obaveze koje su klasifikovane u ovu kategoriju se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti koristeći metod efektivne kamate.

Obaveze prema kreditnim institucijama i klijentima, dužničke hartije od vrednosti Banke i druge kreditne obaveze su klasifikovane u ovu kategoriju.

U slučajevima kada su finansijske obaveze, koje su uključene u ovu kategoriju, označene kao zaštićene stavke u hedžing odnosu, računovodstveni principi koji se primenjuju su oni, koji su u definisani u delu 4.1.4.

4.1.3.6 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada su ugovorne obaveze ispunjene, otkazane ili istekle.

U slučaju kada se jedna finansijska obaveza zamenjuje drugom, sa značajno različitim uslovima, računovodstveno se vrši gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove finansijske obaveze.

Isto važi i u slučaju značajne izmene uslova postojeće finansijske obaveze ili njenog dela.

Značajno različiti uslovi su oni kod kojih je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova pod novim uslovima (uključujući bilo koju plaćenu ili primljenu naknadu) diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi, najmanje 10% različita od sadašnje vrednosti preostalih novčanih tokova prvobitne finansijske obaveze.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela finansijske obaveze) koja je ugašena ili prenetu drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva prenetu negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, se priznaje u bilansu uspeha.

4.1.3.7 Netiranje („prebijanje“) finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja, samo u slučajevima kada Banka ima i zakonsko pravo i nameru da ih izmiri na neto osnovi, ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Banka nije radila netiranje finansijskih sredstava i obaveza.

4.1.4 Derivati

Derivati su finansijski instrumenti koji neposredno po priznavanju imaju minimalnu ili nikakvu vrednost, koja se naknadno menja u skladu sa određenim osnovnim instrumentom (deviznim kursom, kamatnom stopom, indeksom ili nekom drugom promenljivom).

Derivati se priznaju kao sredstvo kada je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveza kada je njihova fer vrednost negativna. Derivati se koriste ili za potrebe zaštite od rizika ili za potrebe trgovanja, i odmeravaju se po fer vrednosti bez obzira na njihovu namenu.

4.1.4.1 Devizni svopovi

Ova vrsta svopova se koristi prevashodo kako bi se zaštitila izloženost koja nastaje usled kreditiranja klijenata i deponovanja sredstava od strane klijenata. Pošto ne postoji dokumentacija koja bi podržala računovodstvo hedžinga, devizni svopovi se klasifikuju kao instrumenti namenjeni trgovanju.

Rezultat koji nastaje kao posledica ovih derivata se priznaje kao kamata i kursna razlika, kako bi se uparili kamatni deo i razlike u kursu koje nastaju po osnovu kredita i depozita, i kao ostali dobici ili gubici od finansijskih transakcija.

4.1.5 Merenje fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja bi se dobila u slučaju prodaje neke imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, na glavnom tržištu za sredstva ili obaveze, ili, u odsustvu glavnog tržišta, na najpovoljnijem tržištu za sredstva ili obaveze.

Banka odmerava fer vrednost imovine i obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu na osnovu raspoloživih kotiranih tržišnih cena. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene, na regularnoj i redovnoj osnovi, dostupne na berzi, od diler, brokera ili regulatornih agencija i te cene predstavljaju stvarne i redovno nastale tržišne reakcije, na normalnoj komercijalnoj osnovi.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu, se utvrđuje upotrebom tehnike procena, odgovarajućim u datim okolnostima, za koje postoji dovoljno raspoloživih podataka za merenje fer vrednosti, uz upotrebu što više uočljivih podataka i što manje neuočljivih podataka.

4.1.5.1 Finansijski instrumenti

Za finansijske instrumente, najbolji dokaz fer vrednosti prilikom početnog priznavanja je cena transakcije, osim ako se fer vrednost može izvesti koristeći druge tržišne transakcije koje se odnose na isti instrument, ili uz pomoć tehnike vrednovanja koristeći samo uočljive ulazne podatke. U ovim slučajevima, ako se fer vrednost razlikuje od cene transakcije, razlika se priznaje u bilansu uspeha. U svim ostalim slučajevima, fer vrednost se prilagođava kako bi se razgraničila razlika u odnosu na cenu transakcije. Nakon inicijalnog priznavanja, razgraničena razlika se priznaje kao dobitak ili gubitak samo u meri u kojoj nastaje usled promene faktora koji bi učesnici na tržištu uzeli u obzir prilikom određivanja cene instrumenta.

4.1.5.2 Nefinansijska imovina i obaveze

Najvažnija kategorija nefinansijske imovine za koju se procenjuje fer vrednost je nepokretna imovina.

Procesi koji se uglavnom koriste za određivanje fer vrednosti su:

- 1) Angažovanje inženjera- procenjivača
- 2) Analiza dodatnih parametara
- 3) Ispitivanje – Kontrola
- 4) Procesuiranje podataka – Kalkulacije
- 5) Priprema izveštaja.

Merenje fer vrednosti imovine uzima u obzir sposobnost učesnika na tržištu da generišu ekonomske koristi od korišćenja sredstva u najviše i najpogodnije svrhe ili prodajom drugom učesniku koji bi koristio ta sredstva na najpogodniji način.

4.1.6 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju: ulaganja u iznajmljene objekte i opremu.

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti koja uključuje sve troškove direktno vezane za pribavljanje sredstva. Nekretnine, postrojenja i oprema se naknadno odmeravaju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za amortizaciju i troškove obezvređenja.

Naknadni izdaci povećavaju knjigovodstvenu vrednost sredstva samo kada oni povećavaju buduće ekonomske koristi sredstva. Troškovi popravke i redovnog održavanja se priznaju u bilansu uspeha kao trošak perioda u kom su nastali.

Amortizacija se računa pravolinijski, u toku procenjenog korisnog veka trajanja i obračunava na nabavnu vrednost umanjenu za procenjenju rezidualnu vrednost.

U 2017. godini vršen je obračun amortizacije osnovnih sredstava prema sledećem procenjenom veku korišćenja:

Opis	Procenjeni korisni vek	Godišnja stopa (%)
	(u godinama)	
Nameštaj	Maksimalno 5	20
Elektronski sistemi	Od 3 do 5	od 20 do 33,33
Ostalo	Od 3 do 5	od 20 do 33,33

U 2016. godini vršen je obračun amortizacije osnovnih sredstava korišćenjem istih stopa.

U 2017. godini vršen je obračun amortizacije ulaganja u tuđa osnovna sredstva prema procenjenom veku korišćenja po stopi od 20,35% do 28,63% (u 2016. godini korišćene su stope u rasponu od 20,00% do 27,91%).

Procenjena preostala vrednost i procenjeni korisni vek trajanja se razmatraju i prilagođavaju svaki datum bilansa.

Nekretnine, postrojenja i oprema se razmatraju najmanje jednom godišnje da bi se utvrdilo da li ima dokaza za obezvređenje (test obezvređenja) i ukoliko ih ima, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivu vrednost, a razlika se priznaje u bilansu uspeha. Ukoliko ima naznaka da je došlo do obezvređenja, Banka sprovodi test obezvređenja i češće od jednom godišnje.

Dobici i gubici od prodaje osnovnih sredstava se priznaju u bilansu uspeha.

4.1.7 Investicione nekretnine

Ova kategorija obuhvata zgrade ili delove zgrada koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili zbog očekivanog povećanja vrednosti. Investicione nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti koja uključuje sve troškove direktno vezane za pribavljanje sredstva.

Na dan bilansa Banka nema nepokretnu imovinu, koju bi mogla da koristi kao investiciona nekretnina.

4.1.8 Nematerijalna ulaganja

Banka u ovu kategoriju obuhvata softvere i licence, koji se odmeravaju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu obezvređenja.

Troškovi pojedinačno stečenog softvera obuhvataju nabavnu cenu i sve zavisne troškove pripreme softvera za njegovu funkcionalnu ispravnost.

Amortizacija se obračunava tokom procenjenog korisnog veka trajanja softvera, koji Banka procenjuje na maksimalno 15 godina. Bančin osnovni sistem je procenjen na 7 godina u 2017. i 2016. godini (stopa 14,29%).

Amortizacija licenci se obračunava po stopi od 33,33% i 20%, (u 2016. godini su korišćene iste stope amortizacije kao u 2017. godini).

Troškovi nastali za održavanje softverskog programa se priznaju u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

Kompjuterski softver koji je sastavni deo hardvera (hardverski deo ne može da radi bez upotrebe specifičnog softvera), svrstava se u „nekretnine, postrojenja i opremu“.

Nematerijalna imovina se amortizuje primenom pravolinijskog metoda, isključujući imovinu sa neograničenim vekom trajanja, koja se ne amortizuje.

Sva nematerijalna ulaganja se testiraju na obezvređenje. Nema procene rezidualne vrednosti za nematerijalnu imovinu.

4.1.9 Lizing

Banka ulazi u lizing kao korisnik lizinga. Lizing kojim se prenose, suštinski, svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad nekim sredstvom se klasifikuje kao finansijski lizing. U svim ostalim slučajevima se radi o operativnom lizingu.

U zavisnosti od klasifikacije lizinga zavisi i računovodstveni tretman lizinga:

4.1.9.1 Kada je Banka korisnik lizinga

1) Finansijski lizing:

Za finansijski lizing, gde je Banka korisnik lizinga, predmet lizinga se priznaje kao „nekretnine, postrojenja i oprema“ i odgovarajuća obaveza se priznaje kao „ostale obaveze“.

Na početku lizinga, imovina i obaveze se priznaju u iznosu fer vrednosti predmeta lizinga, ili (ukoliko je niža) po sadašnjoj vrednosti rata lizinga. Diskontna stopa korišćena pri izračunavanju sadašnje vrednosti rata lizinga je kamatna stopa sadržana u lizingu, ili ako se ne može utvrditi, koristi se kamatna stopa na zaduživanje Banke.

Nakon početnog priznavanja, predmet lizinga se (priznat kao „nekretnine, postrojenja i oprema“) se amortizuje tokom njegovog korisnog veka trajanja, osim ako je trajanje lizinga (zakupa) kraće od korisnog veka trajanja lizinga i Banka ne očekuje da preuzme vlasništvo na kraju zakupa, u kom slučaju se sredstvo amortizuje tokom trajanja zakupa. Rate lizinga se raspoređuju na trošak kamate i na umanjenje postojeće obaveze.

Na dan bilansa Banka nema stanje po osnovu navedene pozicije.

2) Operativni lizing:

Za operativni lizing, gde je Banka korisnik lizinga, Banka ne priznaje predmet lizinga kao sredstvo, već rate lizinga priznaje kao administrativni trošak, na obračunskoj osnovi. Banka je korisnik operativnog lizinga za poslovni prostor i automobile.

4.1.10 Ispravka vrednosti kredita i potraživanja

Banka je kreirala metodologiju za grupno obezvređenje, imajući u vidu aktuelna regulatorna akta Narodne banke Srbije (kao i prateće smernice i druga dokumenta), međunarodne računovodstvene standarde, karakteristike poslovanja Banke i druge relevantne faktore.

Za izveštajni datum 31.12.2017. godine, iznos ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, je zasnovan na individualnoj i grupnoj proceni.

Procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa tog obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u ovu procenu.

Objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi postoji:

- ako finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- ako postoje podaci o neizmirenju obaveza, o učestalom kašnjenju u otplati kamata i/ili glavnice ili o neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- ako banka, usled finansijskih teškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;

- ako postane izvesno da će biti pokrenut stečajni postupak nad dužnikom ili druga vrsta njegove finansijske reorganizacije.

4.1.11 Obezvredjenje nefinansijske imovine

Banka procenjuje, najmanje jednom godišnje, da li je došlo do umanjenja vrednosti nefinansijske imovine, posebno nekretnina, postrojenja i opreme, investicionih nekretnina i nematerijalnih ulaganja. U proceni da li postoje dokazi da sredstvo može da bude obezvređeno, razmatraju se i eksterni i interni izvori informacija, od kojih se sledeći, samo indikativno, spominju:

- 1) Tržišna vrednost imovine je znatno opala, više nego što bi se normalno očekivalo kao rezultat protoka vremena ili usled redovne upotrebe.
- 2) Značajne promene sa štetnim dejstvom su se dogodile tokom perioda ili će se dogoditi u bliskoj budućnosti, u tehnološkom, ekonomskom ili pravnom okruženju u kojem Banka posluje ili na tržištu kome je sredstvo namenjeno.
- 3) Značajne nepovoljne oscilacije deviznih kurseva.
- 4) Kamatne stope su se povećale tokom perioda, a ta povećanja će verovatno uticati na diskontnu stopu koja se koristi za računanje vrednosti sredstava u upotrebi.
- 5) Knjigovodstvena vrednost neto imovine Banke je više od njene tržišne vrednosti.
- 6) Postoji dokaz zastarelosti ili fizičko oštećenja na imovini.

Trošak obezvređenja se priznaje u bilansu uspeha kada je nadoknadivi iznos te imovine manji od njene knjigovodstvene vrednosti.

Nadoknadivi iznos sredstva predstavlja iznos koji je veći, između: fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i njegove upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je iznos dobijen od prodaje sredstva (umanjen za troškove otuđenja), u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu.

Upotrebna vrednost, za nekretnine, postrojenja i opremu, predstavlja sadašnju vrednost budućih novčanih tokova, koji se očekuju da budu generisani od strane sredstva, u toku njegove redovne upotrebe, a ne od njegove prodaje. Upotrebna vrednost uključuje i sva poboljšanja koja su neophodna kako bi sredstvo bilo u mogućnosti da se koristi od strane Banke.

4.1.12 Porez na dobit

Porez na dobit se sastoji od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez predstavlja očekivani iznos obaveze za porez, koji se odnosi na oporezivi dobitak za tekući izveštajni period, a na osnovu poreskih stopa koje važe na datum bilansa.

Odloženi porez je porez koji će biti plaćen ili za koji će postojati olakšice u budućim periodima zbog različitog perioda priznavanja pojedinih stavki za svrhe finansijskog izveštavanja i za poreske svrhe.

Obračunava se na osnovu privremenih razlika između iznosa knjigovodstvene vrednosti nekog sredstva ili obaveze prikazane u finansijskim izveštajima i njihove poreske osnovice.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju korišćenjem poreske stope za koju se očekuje da bude na snazi kada se privremene razlike ukinu, a na osnovu poreskih stopa (i zakona) koji važe na datum bilansa (2017. i 2016.: 15%).

Odložena poreska sredstva se priznaju u meri u kojoj je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti, u odnosu na koje će se odložena poreska sredstva koristiti.

Porez na dobit, kako tekući tako i odloženi, priznaje se u bilansu uspeha, osim ako se odnosi na stavke koje se direktno priznaju u kapitalu. U takvim slučajevima, odgovarajući porez na dobit se takođe priznaje u kapitalu.

4.1.13 Stalna imovina namenjena prodaji

Stalna imovina za koju se očekuje nadoknada ostvarena prodajom, zajedno sa povezanim obavezama, se klasifikuje kao „imovina namenjena prodaji“.

Ova klasifikacija se koristi kada je imovina raspoloživa za momentalnu prodaju u svom sadašnjem stanju i kada je njena prodaja je vrlo verovatna. Prodaja se smatra vrlo verovatnom kada su zadovoljeni sledeći uslovi:

- 1) postoji odluka od strane menadžmenta,
- 2) pokrenut je aktivan program za pronalaženje kupaca,
- 3) imovina mora da bude aktivno prisutna na tržištu po ceni koja je razumna u odnosu na njegovu sadašnju fer vrednost,
- 4) očekuje se da prodaja bude završena u roku od godinu dana.

Stalna imovina stečena isključivo u cilju naknadnog otuđenja klasifikuje se kao „imovina namenjena prodaji“ samo ako je ispunjen uslov da se očekuje da njena prodaja bude okončana u roku od godinu dana i ako je vrlo verovatno da će svi drugi kriterijumi biti ispunjeni u vrlo kratkom roku (obično u roku od tri meseca).

Stalna imovina namenjena prodaji se uglavnom sastoji od imovine stečene od preuzetih kolaterala po osnovu kredita i potraživanja.

Pre njihovog klasifikovanja u „stalnu imovinu namenjenu prodaji“, ova imovina se ponovo odmerava u skladu sa odgovarajućim računovodstvenim standardom.

Sredstva namenjena prodaji se inicijalno priznaju i naknadno odmeravaju na datum bilansa po nižoj od knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Bilo koji gubitak koji proizađe iz naknadnog odmeravanja se priznaje u bilansu uspeha i može se stornirati u budućnosti.

Imovina u ovoj kategoriji se ne amortizuje. Gubici ili dobici od prodaje ove imovine se priznaju u bilansu uspeha.

Stalna imovina koja se stiče od preuzetih kolaterala po osnovu kredita i potraživanja (sredstva stečena naplatom potraživanja), ali nije raspoloživa za trenutnu prodaju ili se ne očekuje da će biti prodana u roku od godinu dana, kategorizuje se kao „ostala aktiva“, i odmerava se po vrednosti nižoj od nabavne (ili knjigovodstvene) vrednosti i fer vrednosti.

Stalna imovina namenjena prodaji, za koju Banka naknadno odluči da koristi ili izda u zakup, reklasifikuje se u kategoriju „nekretnina, postrojenja i oprema“ ili „investicione nekretnine“.

Za potrebe reklasifikacije, ona se odmeravaju po nižoj između nadoknadive vrednosti i knjigovodstvene vrednosti (po iznosu pre nego što su bila klasifikovana kao sredstva za prodaju, korigovane za svaki trošak amortizacije koji bi bilo priznat da imovina nije bila klasifikovana kao imovina namenjena prodaji).

Na dan bilansa Banka nema stanje po osnovu navedene pozicije.

4.1.14 Primanja zaposlenih

Plan definisanih primanja je plan primanja po prestanku zaposlenja koji definiše primanja zaposlenih koja treba isplatiti po prestanku zaposlenja.

Banka procenjuje iznos dugoročnog rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju kao sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem.

Neto obaveza koja se priznaje u bilansu uspeha predstavlja sadašnju vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja (koji predstavlja očekivana buduća plaćanja neophodna za izmirenje obaveza nastalih po osnovu rada zaposlenog u tekućem i prethodnim periodima).

Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja se računa koristeći stopu prinosa na visokokvalitetne korporativne obveznice sa odgovarajućim dospećem, ili koristeći stopu prinosa državnih obveznica, kada ne postoji likvidno tržište korporativnih obveznica.

Kamata na neto vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja, koja je priznata u bilansu uspeha, se računa množeći neto vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja sa diskontnom stopom koja je korišćena da se diskontuju obaveze po osnovu primanja po prestanku zaposlenja, a definisana je na početku finansijske godine, uzimajući u obzir sve promene u neto vrednosti obaveze po osnovu definisanih primanja.

Trošak usluga, koji je takođe priznat u bilansu uspeha, sastoji se od:

1. Troška tekuće usluge, koji predstavlja povećanje sadašnje vrednosti utvrđene obaveze po osnovu definisanih primanja po osnovu rada zaposlenog u tekućem periodu.
2. Troška prošlih usluga, koji predstavlja promenu sadašnje vrednosti obaveze po osnovu definisanih primanja na osnovu rada/usluga iz prethodnih perioda koja je rezultat izmene plana (uvođenje ili ukidanje ili izmena definisanog plana primanja) ili značajnog smanjenja (značajno smanjenje broja zaposlenih koji su pokriveni planom, od strane Banke).
3. Svakog dobitka ili gubitka po izmirenju.

Pre određivanja troška prošlih usluga, i dobitka ili gubitka po izmirenju, Banka ponovo odmerava neto obavezu po osnovu definisanih primanja koristeći tekuće aktuarske pretpostavke, značajna smanjenja ili izmirenja.

Trošak prošlih usluga se direktno priznaje u bilansu uspeha, na datum događaja koji prvi nastupi između:

1. Kada se plan promeni ili dođe do značajnog smanjenja; ili
2. Kada Banka prizna troškove restruktuiranja (u skladu sa MRS 37) ili se ukinu primanja.

Takođe, Banka priznaje dobitak ili gubitak od izmirenja, kada se se izmirenje dogodi.

Ponovno odmeravanje neto obaveze po osnovu definisanih primanja, koje se sastoji od:

1. Aktuarskih dobitaka i gubitaka;
2. Svih promena koje su posledica limita sredstava, bez iznosa koji su uključeni u neto kamatu na neto obavezu po osnovu definisanih primanja, se priznaje direktno u ostalom rezultatu i ne može biti priznato u bilansu uspeha u narednim periodima.

Kada Banka odluči da prekine ugovor o zaposlenju sa zaposlenim, a pre njegove penzije, ili zaposleni prihvati Bancinu ponudu (koja uključuje određenu naknadu) za prekid zaposlenja, obaveza i odnosni trošak naknade za prekid zaposlenja se priznaju na raniji datum između datuma:

1. kada Banka više ne može da povuče ponudu kojom nudi naknadu za prekid zaposlenja; i
2. kada Banka prizna trošak restruktuiranja koji uključuje isplatu naknada za prekid zaposlenja.

4.1.15 Rezervisanja i potencijalne obaveze

Rezervisanje se priznaje ako, kao rezultat prošlog događaja, Banka ima sadašnju zakonsku ili ugovorenu obavezu koja može pouzdano da se odmeri, i ako je izvesno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da se izmiri obaveza.

Rezervisanja se, takođe, priznaju u slučajevima postojanja plana restrukturiranja, na osnovu težnje menadžmenta za promenom korporativne aktivnosti ili načina sprovođenja korporativne aktivnosti.

Priznavanje rezervisanja je praćeno relevantnim programom, potvrđenim od strane menadžmenta, odgovarajućim obelodanjivanjima.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka neophodnih za izmirenje sadašnje obaveze na kraju perioda izveštavanja.

Kada je efekat vremenske vrednosti novca materijalno značajan, iznos rezervisanja je jednak sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze.

Iznosi plaćeni za izmirenje obaveze su neutrališu sa iznosom inicijalnog rezervisanja formiranog za te obaveze.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na kraju svakog izveštajnog perioda.

Ako više nije verovatno da će biti potreban odliv resursa, koji sadrže ekonomske koristi, za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

Dodatno, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Budući događaji koji mogu uticati na iznos koji je potreban za izmirenje obaveze, za koje je rezervisanje napravljeno, uzimaju se u obzir u slučaju da postoji dovoljno objektivan dokaz da će se dogoditi.

Nadoknade (refundacije) od strane trećih lica koje se odnose na neke ili na sve procenjene odlive gotovine, priznaju se kao sredstva, samo kada je jako izvesno da će one biti primljene.

Iznos priznat za nadoknadu (refundaciju) ne sme da premašuje iznos rezervisanja.

Rashodi priznati u bilansu uspeha, koji se odnose na rezervisanje, prikazuju se umanjeni za nadoknade (refundacije).

Banka ne priznaje rezervisanje u svom bilansu stanja potencijalne obaveze koje se odnose na:

- 1) Potencijalne obaveze koje proističu iz prošlih događaja čije će postojanje biti potvrđeno nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Banke, ili
- 2) Sadašnje obaveze koja nastaje po osnovu prošlih događaja i:
 - a) nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan za izmirenje obaveze; ili
 - b) iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

4.1.16 REPO poslovi i zaloga hartija od vrednosti

Banka se bavi poslovima kupovine hartija od vrednosti, uz obavezu da ih ponovo proda na određen datum u budućnosti, po određenoj, nepromenljivoj ceni (repo poslovi).

Ovakve hartije od vrednosti, koje su nabavljene da bi bile predmet ponovne prodaje u budućnosti, se ne priznaju kao investicije. Priznaju se kao „kredit i potraživanja“ od banaka ili klijenata, u iznosu koji je za njih plaćen.

Razlika između kupovne i prodajne cene se priznaje kao prihod od kamate, na obračunskoj osnovi.

Hartije od vrednosti koje se prodaju po repo poslovima nastavljaju da se priznaju u bilansu stanja i odmeravaju se u skladu sa računovodstvenom politikom kategorije u koju su klasifikovane, i prikazuju se kao investicije.

Prilivi od prodaje hartija od vrednosti se prikazuju kao obaveza prema bankama ili klijentima.

Razlika između prodajne cene i cene po kojoj je izvršena ponovna kupovina se priznaje kao rashod kamate, na obračunskoj osnovi.

Hartije od vrednosti koje je Banka stekla po osnovu ugovora o ponovnoj kupovini se ne priznaju u bilansu stanja, izuzev u situaciji kada su prodate trećim licima a obaveza da se dostavi hartija od vrednosti se priznaje i odmerava po fer vrednosti.

Na dan bilansa Banka nema stanje po osnovu navedene pozicije.

4.1.17 Kapital

4.1.17.1 Razlika između duga i kapitala

Finansijski instrumenti koje je Banka izdala se klasifikuju kao kapital kada, na osnovu suštine transakcije, Banka ne preuzima ugovornu obavezu isplate gotovine ili drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih instrumenata pod uslovima koji su potencijalno nepovoljni za emitenta.

U slučajevima kada je banka dužna da emituje instrumente kapitala u zamenu za dobijena finansijska sredstva, broj instrumenata kapitala mora biti nepromenljiv i određen na početku ugovora, kako bi obaveza mogla da se klasifikuje kao kapital.

4.1.17.2 Dodatni troškovi povećanja akcijskog kapitala

Dodatni troškovi koji se mogu direktno povezati sa emisijom novih akcija se prikazuju u stavci kapitala, kao umanjenje neraspoređenih dobitaka, posle poreza.

4.1.17.3 Ažio (akcijska premija)

Ažio predstavlja razliku između nominalne vrednosti akcija i stvarno primljenih sredstava u slučaju povećanja akcijskog kapitala. Ažio, takođe, obuhvata i razliku između nominalne vrednosti emitovanih akcija i njihove tržišne vrednosti, u slučajevima razmene akcija usled preuzimanja određenog posla (privrednog društva) od strane Banke.

4.1.17.4 Neraspoređeni rezultat

Neraspoređeni rezultat predstavljaju rezultati iz prethodnih godina za koje ne postoji odluka Skupštine akcionara o njihovoj raspodeli.

4.1.18 Prihodi i rashodi od kamata

Na računima prihoda od kamata, po osnovu kredita, depozita, HOV, ostalih plasmana i sredstava, u dinarima i stranoj valuti, iskazuju se obračunati prihodi od redovnih i zateznih kamata u tekućem obračunskom periodu, nezavisno od momenta dospeća za naplatu.

Na računima rashoda kamata, po osnovu kredita, depozita, HOV, ostalih plasmana i sredstava, u dinarima i stranoj valuti, iskazuju se obračunati rashodi redovnih i zateznih kamata u tekućem obračunskom periodu, nezavisno od momenta dospeća za plaćanje.

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju u bilansu uspeha za sva kamatonosna finansijska sredstva i obaveze. Prihodi i rashodi od kamata se priznaju na obračunskoj osnovi i odmeravaju se korišćenjem efektivne kamatne stope.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

4.1.19 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Na računima prihoda od naknada i provizija, u dinarima i stranoj valuti, iskazuju se prihodi od naknada i provizija obračunati u tekućem obračunskom periodu, nezavisno od momenta njihove naplate, kao što su naknade za dinarski i devizni platni promet, provizije za obradu garancija i sl.

Na računima rashoda naknada i provizija, u dinarima i stranoj valuti, iskazuju se obračunati rashodi naknada i provizija u tekućem obračunskom periodu, nezavisno od momenta njihovog plaćanja, kao što su naknade za dinarski i devizni platni promet, provizije drugih banaka, CRHOV i sl.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u bilansu uspeha na obračunskoj osnovi, u periodu kada je relevantna usluga pružena.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome, iskazani u okviru prihoda, odnosno rashoda kamata.

4.1.20 Povezana lica

U skladu sa MRS 24, povezano lice je lice ili privredno društvo koje je povezano sa privrednim društvom koje priprema svoje finansijske izveštaje. Za Banku, konkretno, povezanim licima se smatraju:

- A. Matična kompanija, i lica koja u odnosu na Banku ili matičnu kompaniju predstavljaju:
 - filijalu,
 - zajedničko ulaganje.
- B. Lice i članovi njegove najuže porodice, ako je to to lice član ključnog rukovodstva.

Banka smatra članovima ključnog rukovodstva sve članove Upravnog odbora i Izvršnog odbora, kao i članove ostalih odbora Banke.

Pod članovima najuže porodice gore navedenih lica se smatraju:

- supružnici ili životni partneri tih lica,
- prvi rod supružnika ili životnih partnera i
- izdržavani članovi lica ili izdržavani članovi njihovih supružnika ili životnih partnera.

Osim toga, Banka objavljuje sve transakcije i otvorene stavke sa društvima koji su pod kontrolom ili zajedničkom kontrolom gore navedenih osoba. Ovo otkriće se odnosi na udele i učešća gore navedenih osoba u subjektima koje prelazi 20%.

4.1.21 Uporedni podaci

U meri u kojoj se smatra neophodnim, uporedivi podaci se prilagođavaju da bi olakšali promenu u prikazivanju iznosa koji se odnose na tekuću godinu.

Uporedni podaci odnose se na 2016. godinu koja obuhvata period 1. januar – 31. decembar 2016. godine.

4.1.22 Procene, kriterijumi za donošenje odluka i bitni izvori neizvesnosti

Banka, u kontekstu primene računovodstvenih politika i pripreme finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izveštavanja (MSFI) vrši procene i određuje pretpostavke čiji se efekti ogledaju kroz priznavanje prihoda, rashoda, imovine ili obaveza. Korišćenje procena i pretpostavki je sastavni deo priznavanja iznosa u finansijskim izveštajima, koji se uglavnom odnose na sledeće:

4.1.22.1 Fer vrednost imovine i obaveza

Za imovinu ili obaveze kojima se trguje na aktivnim tržištima, fer vrednosti se utvrđuje na bazi kotiranih, tržišnih cena. U svim ostalim slučajevima, određivanje fer vrednosti bazira se na tehnikama procene koje koriste uočljive tržišne podatke u najvećoj mogućoj meri. U slučajevima gde nema aktivnog tržišta, fer vrednost se utvrđuje na osnovu podataka koji su bazirani na internim procenama i pretpostavkama, npr. određivanje očekivanih novčanih tokova, diskontne stope, verovatnoća prevremene otplate ili potencijalno neizmirenje ugovorne obaveze.

4.1.22.2 Obezvredjenje finansijskih sredstava

Banka, u toku testa obezvredjenja kredita i potraživanja, pravi procene u skladu sa iznosima i vremenom budućih novčanih tokova. S obzirom da ove procene zavise od uticaja mnogih faktora, kao što su finansijski položaj dužnika, neto prodajna vrednost kolaterala, istorijski koeficijenti (ratio gubitka po portfoliju), stvarni rezultati se mogu razlikovati od onih koji su procenjeni. Slične procene se koriste pri procenjivanju obezvredjenja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju ili koje se drže do dospeća.

4.1.22.3 Obezbvredjenje nefinansijskih sredstava

Banka, na svaki datum bilansa, procenjuje obezbvredjenje nefinansijske imovine pojedinačno za nekretnine, postrojenja i opremu, investicione nekretnine i nematerijalna ulaganja. Interne procene se koriste u značajnoj meri da odrede nadoknadi iznos sredstava, npr. veća razlika između fer vrednosti umanjene za troškove prodaje i upotrebne vrednosti.

Na dan bilansa Banka nema obezbvredjena nefinansijska sredstva.

4.1.22.4 Porez na dobit

Banka priznaje iznose tekućih i odloženih poreza na osnovu procene koje se odnose na iznos oporezive dobiti na osnovu kojih se određuje iznos poreza očekivan da se plati ili nadoknadi u tekućim i budućim periodima. Procene su određene faktorima kao što je praktična primena zakonske regulative, očekivanja u pogledu nastanka buduće oporezive dobiti itd. Buduća poreska revizija, promene u poreskom zakonodavstvu i iznos konačne oporezive dobiti, može dovesti do plaćanja poreza različitih u odnosu na one koji su priznati u finansijskim izveštajima Banke.

4.1.22.5 Primanja zaposlenih

Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju se vrše na osnovu aktuarske procene koja uključuje pretpostavke u vezi diskontne stope, budućih promena u platama i penzijama. Bilo koja promena ovih pretpostavki utiče na priznavanje iznosa obaveza.

4.1.22.6 Rezervisanja i potencijalne obaveze

Banka priznaje rezervisanje kada proceni da postoji sadašnja zakonska ili ugovorena obaveza koja može pouzdano da se odmeri, a vrlo verovatno je da će odliv ekonomskih koristi biti potreban za izmirenje obaveza. Nasuprot tome, kada je verovatno da će doći do odliva resursa ili kad se iznos obaveze ne može pouzdano utvrditi, Banka ne priznaje rezervisanje ali vrši obelodanjivanje potencijalnih obaveza, uzimajući u obzir njihovu materijalnu značajnost.

Procena verovatnoće odliva, kao i procena iznosa obaveze, zavise od strane faktora koji nisu pod kontrolom Banke, kao što su sudske odluke, praktična primena relevantnog zakonodavstva, neizmirenje obaveze druge ugovorne strane (za one slučajeve gde postoji izloženost Banke po vanbilansnim stavkama).

Procene i prosuđivanja koje Banka primenjuje u donošenju odluka i sastavljanju finansijskih izveštaja su zasnovane na istorijskim podacima i pretpostavkama koje se u sadašnjem trenutku smatraju prikladnim. Procene i prosuđivanja se prate kontinuirano kako bi se uzele u obzir trenutne tržišne okolnosti. Efekti promena procena se priznaju u periodu kada je došlo do promene procene.

5. Pregled finansijskih rizika

Saglasno prirodi svoje delatnosti Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima, koji se odnosi na upravljanje svim vrstama rizika, posebno u delu najznačajnijih rizika koji se mogu javiti u poslovanju.

Ciljevi i principi upravljanja rizicima

Banka je uspostavila proces za upravljanje rizicima kroz:

- Utvrđenu strategiju upravljanja rizicima;
- Jasno definisane politike i procedure upravljanja rizicima koje obuhvataju identifikaciju, merenje, nadzor, izveštavanje i kontrolu rizika;
- Dobro utvrđenu organizacionu strukturu koja jasno definiše uloge i odgovornosti pojedinca koji su uključeni u preuzimanje rizika, upravljanje rizicima kao i nadzor nad adekvatnošću upravljanja rizicima;
- Nezavisnost organizacionih delova koji upravljaju rizicima od ostalih poslovnih aktivnosti;

- Delotvoran informacioni sistem namenjen rukovodstvu koji obezbeđuje protok informacija od operativnog nivoa do najvišeg rukovodstva kao i sistem za obaveštavanje o svim uočenim odstupanjima;
- Stalan nezavisan nadzor nad sistemom upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja Banke, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom nadležni su za uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom upravljanja rizicima u skladu sa propisima Narodne banke Srbije, politikom i principima banke i najboljom praksom upravljanja rizicima.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, pored zakonskih organa upravljanja i rukovođenja, pojedinačni odbori Banke nadležni su za upravljanje rizikom saglasno pravilnicima o njihovom radu.

Organi Banke permanentno prate i promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Pored toga, uvođenje novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja i sistema praćeno je potrebnim analizama rizika u cilju utvrđivanja uticaja na rizični profil banke.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- apetita za preuzimanje rizika, usvojenog kao interni akt Banke (deo dokumenta Strategija za upravljanje rizicima) od strane Upravnog odbora;
- potreba dobre poslovne prakse sa ciljem adekvatne identifikacije, merenja, procene rizika, kao i upravljanja rizicima kojima je Banka izložena.

Merenje rizika i izveštavanje

Organizacioni delovi nadležni za monitoring pojedinačnih rizika i druge stručne službe u okviru svojih nadležnosti kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, vrše merenje, kontrolu i izveštavanje nadležnih odbora Banke, u skladu sa uspostavljenim sistemom utvrđenim kroz najznačajnija interna akta kojima se reguliše upravljanje rizicima.

Pregled vrsta rizika

Banka je saglasno Strategiji upravljanja rizicima, rizike koje se mogu javiti u poslovanju, razvrstala u sledeće kategorije:

- A. Kreditni rizik** i rizici u vezi sa kreditnim rizikom (rizik koncentracije, rizik zemlje, kreditno-devizni rizik, rezidualni)
- B. Rizik likvidnosti,**
- C. Tržišni rizik,** kamatni rizik u bankarskoj knjizi, devizni rizik,
- D. Upravljanje kapitalom.**

Osim navedenih rizika, mogu se javiti i sledeći rizici:

- strateški,
- reputacioni,
- rizik usklađenosti poslovanja,
- operativni rizik,
- ostali rizici koje je najčešće teže kvantifikovati.

5.A. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Osnovni cilj upravljanja kreditnim rizikom u Banci je da se smanji mogućnost nastanka negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti dužnika da ispune svoje obaveze prema banci. U cilju kontrole prihvatanja kreditnog rizika i odgovarajućeg upravljanja tim rizikom, Banka je uspostavila odgovarajući kreditni proces koji uključuje odobravanje plasmana i upravljanja kreditnim rizikom, kojim su regulisane procedure Banke.

Proces upravljanja kreditnim rizikom uključuje:

- Identifikaciju,
- Vrednovanje i merenje,
- Praćenje i
- Izveštavanje o kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom

Banka upravlja kreditnim rizikom pojedinačnog dužnika, rizikom portfolija, rizikom transakcije, odnosno posebno vrši upravljanje sredstvima obezbeđenja i to kroz upravljanje:

- Rizikom neizvršenja (default risk) – rizik neizmirenja obaveza od strane dužnika;
- Rizikom promene vrednosti aktive – rizik gubitka na vrednosti aktive;
- Kreditno/deviznim rizikom – rizik nemogućnosti izvršenja obaveza od strane dužnika usled značajnog rasta deviznog kursa;
- Rizikom koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema licima iz grupe velikih izloženosti, kao i rizikom koncentracije koji proizilazi iz koncentracije izloženosti pojedinim faktorima rizika: privredne grane, geografska područja, vrsta proizvoda i aktivnosti instrumenti kreditne zaštite i slično.

Adekvatno upravljanje kreditnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, kontrolu, monitoring i izveštavanje.

U cilju postizanja delotvornog okvira za upravljanje kreditnim rizikom Banka je definisala osnovne komponente kao što sledi:

- Uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom koji sprovodi Upravni odbor i više rukovodstvo,
- Jasna podela nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja,
- Adekvatna primena sistema upravljanja i odgovarajućih politika i procedura.

Proces upravljanja kreditnim rizikom obuhvata:

- Identifikaciju u skladu sa usvojenim procedurama
- Merenje i procenu korišćenjem propisanih metodologija,
- Praćenje i kontrolu prema utvrđenim procedurama, kao i primenu tehnika ublažavanja tog rizika, korišćenjem instrumenata kreditne zaštite
- Izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku.

Nadzor koji sprovodi Upravni odbor i više rukovodstvo

Upravni odbor Banke odobrava strategiju i politike upravljanja kreditnim rizikom. Upravni odbor usvaja rizični profil Banke i nadzire sprovođenje procesa adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, čime obezbeđuje da ukupna izloženost Banke prema kreditnom riziku bude održavana na bezbednom nivou i usklađena sa raspoloživim kapitalom kako u redovnim tako i u uslovima krize i eventualnih poremećaja na tržištu.

Upravljanje kreditnim rizikom Banke se zasniva na primeni osnovnih principa:

- Konzervativnog pristupa u upravljanju kreditnim rizikom,
- Upravljanje kroz definisane nivoe kontrole,
- Cikličnost kreditne politike u korelaciji sa segmentacijom klijenata, proizvoda, ekonomskih sektora, geografskih lokacija, valuta i rokova dospeća,
- Fokusiranja prema ciljanom tržištu saglasno strategiji,
- Diverzifikacija kreditne izloženosti i
- Utvrđivanje cene rizika.

Izvršni odbor Banke, kao i druga tela odgovorna su za razvoj i uspostavljanje kreditnih politika i kreditnih administrativnih procedura u okviru nadležnih organizacionih delova Banke, kao deo opšteg sistema upravljanja kreditnim rizikom i za adekvatnu primenu i permanentan nadzor nad tim sistemom.

Pre odobravanja sredstava plasmana, nadležni nivoi odlučivanja vrše procenu rizičnog profila klijenta/transakcije, a nakon toga kontinuiran monitoring vrednosti potraživanja i vrednosti i adekvatnosti sredstava obezbeđenja.

Postavljanje limita

Banka aktivno učestvuje u upravljanju kreditnim rizicima kojima je izložena definisanjem i uspostavljanjem limita izloženosti za pojedinačnog dužnika i grupu povezanih dužnika, uvažujući razne faktore rizika koncentracije Kreditni limiti mogu da se povremeno revidiraju.

Nadzor i kontrola kreditnog rizika

Nadzor nad kreditnim rizikom se odnosi na stalan nadzor pojedinačnih kredita uključujući vanbilansne izloženosti prema dužnicima kao i nadzor nad ukupnim portfolijom Banke.

Uspostavljen sistem nadzora podrazumeva:

- Vremensku dimenziju nadzora saglasno prirodi kreditnog rizika (od dnevne do kvartalne),
- Različite procedure nadzora na predefinisanim nivoima odlučivanja,
- Permanentnu nezavisnu internu kontrolu procesa kreditiranja,
- Posebno upravljanje na nivou klijenta i portfolija, kao i na nivou transakcije,
- Upravljanje kolateralima i
- Upravljanje rizičnim plasmanima.

Banka sprovodi ovu aktivnost uz pomoć sistema koji omogućava svakodnevni nadzor nad kvalitetom kreditnog portfolija i sprovodi korektivne mere ukoliko i kada dođe do pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta.

Ovaj sistem je kreiran da omogući Banci pouzdan uvid da se plasmani servisiraju prema utvrđenim rokovima, da su ispravke vrednosti adekvatne, da je ukupni profil rizika u okviru limita postavljenih od strane rukovodstva i da postoji usklađenost sa regulatornim limitima. Sistem kreditnog nadzora je kreiran da pruži podršku višem rukovodstvu u nadzoru kvaliteta ukupnog kreditnog portfolija i njegovim trendovima.

Identifikacija kreditnog rizika

Identifikacija kreditnog rizika je osnovni korak u upravljanju kreditnim rizikom s ciljem otkrivanja kreditnog rizika na vreme.

Identifikacija izloženosti određenom riziku počinje u trenutku podnošenja zahteva za kredit. Analiza pojedinačnih plasmana uključuje analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja klijenta, kao i utvrđivanje drugih faktora rizika.

Postupak odobravanja sastoji od definisanih koraka koji se mogu razlikovati zavisno od vrste klijenta, karakteristika, vrste i namene, instrumenata obezbeđenja i uključuje sledeće korake:

- priprema predloga za kreditni plasman;
- prikupljanje i provera kreditne dokumentacije;
- kreditna analiza;
- procena rizika;
- kreditna odluka;
- kontrola prateće dokumentacije i drugih uslova;
- isplata sredstava.

Procenjivanje i merenje kreditnog rizika

Banka je definisala mehanizam nezavisne, stalne procene procesa upravljanja kreditnim rizikom. Rezultat takve procene je odgovarajuće dokumentovan, i predstavlja deo sistema izveštavanja Upravnog odbora i višeg rukovodstva.

Upravljanje problematičnim kreditima

Banka ima definisan i utvrđen sistem koji omogućava da se unapred identifikuju problematični krediti kada postoji više mogućih opcija za korektivne mere. Trenutkom označavanja kredita problematičnim, menja se dalji tok upravljanja istim i on postaje deo posebnih korektivnih procedura.

U cilju smanjenja rizika neizvršenja obaveza od strane klijenata, Banka može da preuzima sledeće mere za regulisanje potraživanja:

- Restrukturiranje,
- Aktiviranje kolaterala,
- Prodaja i ustupanje potraživanja,
- Poravnjanja,
- Pokretanje sudskih sporova i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere ne bi uspele da daju adekvatne rezultate u postuku naplate potraživanja inicirao bi se predlog za trajni otpis preostalog potraživanja na utvrđenim nivoima odlučivanja.

Procena kreditnog rizika sprovodi se tokom sagledavanja uslova za određeni kredit, prilikom zahteva za promenu uslova, uslova korišćenja i otplate određenog kredita, kao i tokom redovnog godišnjeg izveštaja o poslovanju klijenta. Procena kreditnog rizika temelji se na analizi finansijskog položaja dužnika, blagovremenosti dužnika u izmirenju obaveza prema Banci, kvalitetu podataka prikupljenih o klijentu i kvalitetu instrumenata obezbeđenja.

Proces merenja kreditnog rizika temelji se na regulatornom pristupu klasifikacije potraživanja dužnika, kao i rezervisanju za gubitke po vanbilansnim pozicijama, u skladu s propisima Narodne banke Srbije.

Restrukturiranje

Restrukturiranje plasmana predstavlja bilo koju promenu uslova ugovora zaključenog između Banke i klijenta u promeni plana otplate kreditne izloženosti u cilju odgovora na povećanje trenutne ili buduće mogućnosti da dođe do kašnjenja po tom plasmanu. Odluka da se restrukturiira kreditna izloženost uvek uzima u obzir klijentovu obavezu prema Banci. Banka nema restruktuirane plasmane na dan bilansa.

Ublažavanje kreditnog rizika

U cilju smanjenja kreditnog rizika, pri odobrenju plasmana, traže se instrumenti obezbeđenja. Vrsta traženog instrumenta obezbeđenja zavisi od ocene kreditnog rizika svakog klijenta. Sigurnosni uslovi zavise od kreditne sposobnosti dužnika, stepena izloženosti kreditnom riziku, ročnosti i iznosa plasmana.

Praćenje kreditnog rizika

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenta kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

U cilju sprečavanja povećanja kreditnog rizika ustanovljen je proces monitoringa kojim se identifikuju klijenti kod kojih je potencijalno moguće povećanje kreditnog rizika i za koje je potrebno definisati i preduzeti mere kako bi se sprečila migracija klijenata iz statusa neproblematičnih klijenata u status klijenata pod intenzivnim praćenjem ili status problematičnih klijenata.

Statusi klijenata se definišu na osnovu kombinacije osnovnih indikatora (dana kašnjenja, klasifikacije, blokade računa, itd.), finansijskih indikatora i stručnog mišljenja zaposlenih uključenih u proces upravljanja rizicima.

Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa izloženosti kreditnom riziku.

Banka je u obavezi da održava nivo rezervisanja na adekvatnom nivou kako bi mogla da apsorbuje očekivane i neočekivane kreditne gubitke vezano za kreditni portfolio.

Procena obezvređenja bilansnih potraživanja

Obezvređenje plasmana (ispravka vrednosti) utvrđuje se na osnovu procene koji gotovinski tokovi neće biti realizovani, a principijelno predstavlja razliku između knjigovodstvene vrednosti umanjenju za utvrđen procenat nenaplativosti i nadoknadivog iznosa - očekivanih novčanih tokova diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi.

Nadoknadi iznos predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova (novčanih priliva), diskontovanih korišćenjem efektivne kamatne stope.

Najznačajniji faktori koji se uzimaju u obzir prilikom procene obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava, obuhvataju objektivne dokaze koji mogu biti: značajne finansijske teškoće klijenta, kršenja ugovorenih uslova, visoka verovatnoća bankrotstva ili druge statusno-finansijske reorganizacije klijenta, nestanak aktivnog tržišta finansijskog sredstva.

Finansijska sredstva koja su predmet procene obezvređenja dele se na dve grupe: potraživanja kod kojih se procena vrši: (a) pojedinačno - kod potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja i po iznosu značajnih potraživanja i (b) grupno - za potraživanja koja nisu pojedinačno procenjivana.

Pojedinačno procenjivanje

Pojedinačna procena vrši se za pojedinačno značajna potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz da banka neće moći da naplati potraživanja u prvobitno ugovorenim iznosu i rokovima, odnosno kod potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Prilikom procene obezvređenja uzima se u obzir mogućnost ostvarivanja poslovnih planova komitenta, sposobnost komitenta da poboljša rezultate poslovanja u slučaju nastanka finansijskih poteškoća, vrednost po kojoj se kolaterali mogu realizovati i vremenski rokovi realizacije kolaterala, raspoloživost alternativne finansijske podrške komitentima, mogućnost naplate dospelih potraživanja, kao i vremenska dimenzija očekivanih tokova gotovine.

Kada se proceni da naplata iz redovnih aktivnosti klijenta nije moguća, prilikom pojedinačne procene u obzir se uzima i očekivani priliv od realizacije kolaterala.

Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa tog obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u ovu procenu.

Objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi postoji:

- ako finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- ako postoje podaci o neizmirenju obaveza, o učestalom kašnjenju u otplati kamata i/ili glavnice ili o neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- ako banka, usled finansijskih teškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- ako postane izvesno da će biti pokrenut stečajni postupak nad dužnikom ili druga vrsta njegove finansijske reorganizacije.

Izbor sredstva obezbeđenja (kolateral) blisko je povezan sa procenom kreditnog rizika, što zavisi od finansijskog statusa dužnika, iznosa kreditne izloženosti, roka dospeća, svrhe kredita i načina na koji se kredit otplaćuje.

Grupno procenjivanje

Banka je kreirala metodologiju za grupno obezvređenje, imajući u vidu aktuelna regulatorna akta Narodne banke Srbije (kao i prateće smernice i druga dokumenta), Međunarodne računovodstvene standarde, karakteristike poslovanja Banke i druge relevantne faktore.

Procena na grupnoj osnovi, između ostalog uvažava i interno rejtingovanje klijenata u kreditnom portfoliju u sledećih 8 kategorija: A1, A2, B1, B2, V1, V2, G1, D. Kategorija A1 predstavlja najkvalitetniju kategoriju, dok D predstavlja najlošiju kategoriju u kreditnom portfoliju Banke.

Procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Navedenu procenu na grupnoj osnovi, Banka vrši:

- za potraživanja za koja pri proceni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive ili verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki, odnosno ako na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- za potraživanja koja pripadaju grupi malih potraživanja.

Izuzetno od navedenog pravila, Banka procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za potraživanja koja pripadaju grupi malih potraživanja može, u skladu s metodologijom, vršiti na pojedinačnoj osnovi.

Pri sprovođenju navedene grupne procene, Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima.

Procena obezvređenja bilansne aktive na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi.

Procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva po osnovu vanbilansnih obaveza za grupe vanbilansnih stavki sa sličnim karakteristikama.

Procena rezervisanja vanbilansnih stavki

Procena rezervisanja za pozicije vanbilansnih stavki (garancije, avali, akreditivi i dr.), se može vršiti po usvojenim kriterijumima na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja pozicija vanbilansne aktive, su isplate sa računa Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i akreditivima i dugim vanbilansnim stavkama po kojim može doći do realizacije na teret Banke.

Procena rezervisanja za pozicije vanbilansnih stavki na pojedinačnoj i grupnoj osnovi, vrši se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, korišćenjem iste softverske aplikacije, imajući u vidu da ti slučajevi uglavnom pretpostavljaju intervenciju banke, tj. prelazak vanbilansne stavke u bilansnu poziciju.

Za vanbilansnih stavke, za izveštajni datum 31.12.2017. godine, celokupan iznos rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, je zasnovan na grupnoj proceni, imajući u vidu da nije bilo utvrđeno postojanje objektivnog dokaza obezvređenja kod vanbilansnih plasmana.

5.A. i. Analiza kvaliteta kreditnog portfolija

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kreditnog portfolija Banke, po nivoima kvaliteta, na dan 31. decembar:

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

<i>U hiljadama dinara</i>	Kreditni i potraživanja od komitenata		Kreditni i potraživanja od banaka i dr. fin. org.		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Bruto izloženost:	2.211.271	2.519.937	1.706.183	1.734.433	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998
Kategorija A1	-	82.641	1.078.269	1.734.433	160	176	139.798	73.736
Kategorija A2	619.439	962.144	-	-	989	1.482	99.678	62.560
Kategorija B1	383.059	211.538	627.914	-	694	155	599.296	1.307.665
Kategorija B2	1.073.693	656.902	-	-	11	594	1.154.421	485.413
Kategorija V1	115.287	500.248	-	-	2	11	40.012	611.624
Kategorija V2	19.793	92.172	-	-	6	7	-	-
Kategorija G1	-	14.292	-	-	-	37	-	-
Kategorija D	-	-	-	-	1.414	3	1.567	-
Nije izloženo kreditnom riziku	-	-	-	-	11.598	10.776	2.207.507	2.577.552
Ispravka vrednosti bilansne aktive	(10.628)	(10.227)	(122)	(2)	(640)	(8)	-	-
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	-	-	-	-	-	-	(2.787)	(1.391)
Neto izloženost	2.200.643	2.509.710	1.706.061	1.734.431	14.234	13.233	4.239.492	5.117.159

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kreditnog portfolija Banke, po danima kašnjenja.

Stanje na dan 31.12.2017.

<i>U hiljadama dinara</i>	Bez docnje	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Bilansne stavke						
Kredit i potraživanja od komitenata	2.177.975	13.503	19.793	-	-	2.211.271
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.706.183	-	-	-	-	1.706.183
Ostala sredstva	2.812	328	-	-	-	3.276
Ukupno	3.886.970	13.831	19.793	-	-	3.920.730

Stanje na dan 31.12.2016.

<i>U hiljadama dinara</i>	Bez docnje	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Bilansne stavke						
Kredit i potraživanja od komitenata	2.449.781	70.156	-	-	-	2.519.937
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.734.433	-	-	-	-	1.734.433
Ostala sredstva	2.412	36	-	-	-	2.465
Ukupno	4.186.626	70.192	-	-	-	4.256.835

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti ispravki vrednosti kreditnog portfolija Banke, kao i prikaz dospelog i nedospelog dela kreditnog portfolija.

<i>Stanje na dan 31. decembar</i>	Kredit i potraživanja od						Kredit i potraživanja od		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
<i>U hiljadama dinara</i>	Nap.	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Maksimalna izloženost												
kreditnom riziku												
Bruto izloženost		2.211.271	2.519.937	1.706.183	1.734.433	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998			
Od toga:												
Dospelo		33.761	8.361	-	32	-	131	-	-			
<i>Pripadajuća ispravka vrednosti</i>		(5.089)	(64)	-	-	-	(7)	-	-			
Nedospelo		2.177.510	2.511.576	1.706.183	1.734.401	3.276	2.334	2.034.772	2.540.998			
<i>Pripadajuća ispravka vrednosti</i>		(5.539)	(10.163)	(122)	(2)	(640)	(1)	-	-			
Ukupna ispravka vrednosti		(10.628)	(10.227)	(122)	(2)	(640)	(8)	-	-			
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama		-	-	-	-	-	-	-	-	(2.787)	(1.391)	
Neto izloženost		20, 21, 24, 31	2.200.643	2.509.710	1.706.061	1.734.431	2.636	2.457	2.031.985	2.539.607		

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koji proističe iz transakcije sa derivatima:

5.A. ii. Derivati

<i>U hiljadama dinara</i>	Nominalna vrednost	Fer vrednost
31.12.2017.		
Potraživanja po osnovu derivata	602.108	607.908
Obaveze po osnovu derivata	(592.364)	(592.364)
31.12.2016.		
Potraživanja po osnovu derivata	2.338.430	2.463.128
Obaveze po osnovu derivata	(2.200.276)	(2.200.276)

Fer vrednost finansijskih sredstava kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju (finansijskih derivata) obračunata je korišćenjem modela koji diskontuje novčane tokove na sadašnju vrednost korišćenjem tržišnih kamatnih stopa i deviznih kurseva, i klasifikovana je u nivo 2 za merenje fer vrednosti.

5.A. iii. Kolaterali i ostala obezbeđenja

Sredstva obezbeđenja (kolaterali) služe kao garancija da Banka, kao kreditor, može da naplati svoja potraživanja i kao motivacioni faktor koji stimuliše dužnika da otplati svoje obaveze.

Kolateral pruža dodatnu sigurnost i Banka po pravilu zahteva kolateral od korporativnih klijenata.

Sredstvo obezbeđenja (kolateral) mora da bude dozvoljeno zakonom i da bude prihvatljivo po mišljenju Kreditnog Odbora. Sredstva obezbeđenja (kolaterali) služe kao garancija da Banka, kao kreditor, može da naplati svoja potraživanja i kao motivacioni faktor koji stimuliše dužnika da otplati svoje obaveze.

Banka potpisuje ugovor sa klijentom u kome je klijent saglasan da se određeno sredstvo obezbeđenja (kolateral) registruje kod Banke kako bi se obuhvatili različiti kreditni proizvodi koje klijent želi da koristi u toku trajanja ugovora.

Odluka o davanju kredita prevashodno je zasnovana na proceni poslovanja i kreditne sposobnosti dužnika i njegove/njene sposobnosti da otplati traženi kredit, kao i drugih faktora vezanih za kreditni rizik. Međutim, cilj Banke je da osigura svoja potraživanja sredstvima obezbeđenja (kolateralom) visokog kvaliteta.

Banka će obično zahtevati da finansirano sredstvo služi kao sredstvo obezbeđenja za kreditnu izloženost.

Izbor sredstva obezbeđenja (kolaterala) blisko je povezan sa procenom kreditnog rizika, što zavisi od finansijskog statusa dužnika, iznosa kreditne izloženosti, roka dospeća, svrhe kredita i načina na koji se kredit otplaćuje.

Kolateral	Tržišna vrednost na	Tržišna vrednost na
<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Zemljište	82.102	125.942
Stambeni objekti	86.568	46.673
Poslovni objekti	494.940	160.181
Depozit	14.133	24.347
Oprema	491.664	25.558
Zalihe	278.923	369.063
Potraživanja	210.819	265.815
Zaloga na udelima	10	71
Korporativna garancija	21.325	185.208
Ukupno:	1.680.484	1.202.858
Kredit i potraživanja od komitenata	2.211.271	2.519.937
Pokrivenost kolateralima	76,0%	47,7%

Upravljanje kolateralima

Procedurom za upravljanje kolateralima bliže se utvrđuju metode i postupci upravljanja kolateralima sa ciljem minimiziranja kreditnog rizika banke. Svrha ove procedure je da opiše karakteristike kolaterala koje banka u svom radu prihvata, kao i da navede aktivnosti koje je potrebno obaviti radi redovnog monitoringa njihovog uspostavljanja. Dokument opisuje podelu odgovornosti između organizacionih delova banke, kako bi se proces upravljanja kolateralima obavljao efikasno.

Kolaterali su u izveštaju prikazani po fer (poslednjoj procenjenoj) vrednosti, a koja je i predmet kontinuiranog monitoringa i periodične procene. Razvrstavanje kolatarala (tabela u okviru tačke „5.A. iii. Kolaterali i ostala obezbeđenja“) je izvršeno polazeći od kriterijuma definisanih Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

5.A. iii. Koncentracija kreditnog rizika

Tabele koje slede prikazuju izloženost riziku po regionima, industrijskim sektorima i vrstama klijenata, radi uvida u izloženost riziku koncentracije. U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

Na dan 31. decembar	Nap.		Kredit i potraživanja od banaka i dr. fin. org.		Kredit i potraživanja od komitenata		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	20.21.	24.31	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.
Maksimalna izloženost kreditnom riziku										
Koncentracija po sektorima										
Privreda:										
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	-	-	-	-	123.201	157.151	-	15	668.805	-
Rudarstvo, preradivačka industrija, snabdevanje vodom	-	-	-	-	296.430	363.759	32	77	243.931	607.877
Snabdevanje električnom energijom	-	-	-	-	-	-	-	-	142.521	-
Građevinarstvo	-	-	-	-	334.177	358.809	5	10	730.715	52.826
Trgovina i ostalo	-	-	-	-	1.268.291	1.575.892	297	533	142.371	1.597.963
Saobraćaj i skladištenje	-	-	-	-	109.315	64.326	989	1.637	83.464	220.594
Poslovanje nekretninama	-	-	-	-	79.855	-	39	17	1.567	61.736
Ostalo	-	-	-	-	2	-	1.438	176	-	2
Finansijske institucije	1.706.183	1.734.433	-	-	-	-	476	-	21.398	-
Ukupno	1.706.183	1.734.433	2.211.271	2.519.937	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998		
Koncentracija po lokaciji										
Srbija	1.706.183	1.248.714	2.211.271	2.519.937	3.276	2.458	2.034.772	2.540.998		
Evropa	-	474.005	-	-	-	7	-	-		
Ostatak sveta	-	11.714	-	-	-	-	-	-		
Ukupno	1.706.183	1.734.433	2.211.271	2.519.937	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998		

Naiveća izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, na dan 31.12.2017. godine je iznosila: 18,20% regulatornog kapitala, što je u skladu sa od strane NBS, propisanom regulatornom vrednošću.

5.B. Rizik likvidnosti

i. Izloženost riziku likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka određenih nepovoljnih događaja sa negativnim efektima na finansijski rezultat i kapital Banke i ispoljava se kao nemogućnost Banke da odgovori dospelim obavezama u trenutku njihovog dospeća usled neadekvatne strukture njenih izvora, odnosno nemogućnosti utrživosti njenih plasmana.

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana rešenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja Banke prvog reda čine:

- gotovina u blagajni, sredstva na žiro-računu, zlato i drugi plemeniti metali;
- sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji, utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang);
- depoziti kod Narodne banke Srbije;
- čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije;
- neopozive kreditne linije odobrene Banci;
- akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi.

Likvidna potraživanja Banke prvog reda čini i 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala ulaganja u hartije od vrednosti koje glase na dinare u iznosu od 1.387.095 hiljada dinara, a čiji je izdavalac Republika Srbija.

Likvidna potraživanja Banke drugog reda čine ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti.

U obračun pokazatelja likvidnosti banke ne uključuju se njena potraživanja koja su klasifikovana u kategorije G i D u skladu sa Odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Obaveze Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to:

- 40% depozita po viđenju banaka,
- 20% depozita po viđenju ostalih deponenata,
- 10% štednih uloga,
- 5% garancija i drugih oblika jemstva,
- 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija.

Ostale obaveze Banke koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze Banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Nivo likvidnosti Banke se iskazuje pokazateljem likvidnosti Banke, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom.

Banka održava nivo likvidnosti tako da pokazatelj likvidnosti bude:

Racio (pokazatelj) likvidnosti

- iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan.

Takođe, Banka održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

Uži pokazatelj likvidnosti

- iznosi najmanje 0,7 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo nakon narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Upravni odbor uspostavlja sistem upravljanja rizikom likvidnosti i vrši nadzor nad tim sistemom u skladu sa prihvatljivim rizičnim profilom. Više rukovodstvo je odgovorno za primenu odgovarajućih politika i procedura u skladu sa strateškim smerom i sklonošću za rizik definisanih od strane Upravnog odbora.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano Politikom i Procedurom za likvidnost. ALCO odbor je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti. Za merenje i upravljanje rizikom likvidnosti Banka koristi sledeće alate:

- izveštaj o likvidnosti sa standardnom analizom jaza likvidnosti,
- kretanje pokazatelja likvidnosti,
- kretanje užeg pokazatelja likvidnosti,
- racio krediti/depoziti i
- plan likvidnosti
- pokazatelj pokrića likvidnom aktivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) ima posebne nadležnosti u procesu upravljanja rizikom likvidnosti odnosno:

- Upravlja rizikom likvidnosti;
- Prati i analizira pokazatelje likvidnosti;
- Analizira pretpostavke stres testova i vrši njihovo usvajanje;
- Definiše pokazatelje likvidnosti (interne limite i okidače za izveštavanje);
- Daje predloge IO o kratkoročnim i dugoročnim ulaganjima i zaduživanjima banke;
- Analizira kretanje likvidnosti Banke, uključujući analizu jaza likvidnosti i donosi odluke u cilju smanjenja rizika likvidnosti;
- Odobrava da se za valutu u kojoj Banka ima više od 5% obaveza ne vrši odvojena analiza jaza likvidnosti;
- Odlučuje o formiranju i visini rezervi likvidnosti;
- Analizira ostale parametre koji mogu imati efekta na likvidnost Banke i donosi odluke u cilju smanjenja rizika likvidnosti

Strategija upravljanja rizikom likvidnosti podrazumeva praćenje rizika likvidnosti u skladu sa sledećim principima:

- Usklađivanje struktura aktive i pasive po ročnosti i valuti,
- Diversifikovanje izvora finansiranja po ročnosti i valuti,
- Obezbeđenje pristupa međubankarskom tržištu novca i kapitala,
- Formiranje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti.

Upravljanje rizikom likvidnosti kao deo upravljanja Bankom uključuje sisteme za identifikaciju, merenje, nadzor i kontrolu izloženosti Banke riziku likvidnosti. Banka blagovremeno identifikuje i kvantifikuje primarne izvore rizika likvidnosti Banke na nivou transakcije i na nivou kreditnog i depozitnog portfolia, u redovnim uslovima poslovanja kao i u uslovima povišenog rizika i tržišnih poremećaja i prilikom odobravanja novih poslovnih procesa, proizvoda i aktivnosti. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom vrši monitoring i praćenje izloženosti riziku likvidnosti. Banka upravlja rizikom likvidnosti u realnim uslovima poslovanja, vanrednim uslovima i prilikom uvođenja novih poslovnih procesa, proizvoda i aktivnosti.

<i>Racio (pokazatelj) likvidnosti</i>	2017	2016
<i>Na dan 31.decembar</i>	3,84	12,15
Prosek za period (decembar)	3,21	13,61
Maksimum za period (decembar)	3,84	16,69
Minimum za period (decembar)	2,95	11,51

<i>Uži pokazatelj likvidnosti</i>		
<i>Na dan 31.decembar</i>	2,90	9,59
Prosek za period (decembar)	2,25	10,97
Maksimum za period (decembar)	2,90	13,09
Minimum za period (decembar)	1,99	9,32

Banka pažnju posvećuje merama likvidnosti definisanim Basel III regulativom koje je Narodna banka Srbije propisala kao obavezne u 2017. godini. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) prati se na mesečnom nivou kao odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva likvidnosti u toku razdoblja od 30 kalendarskih dana.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom

Na dan 31. decembar 2017.	898%
Na dan 30. septembar 2017.	585%
Na dan 30. jun 2017.	293%

ii. Analiza ročnosti za finansijsku aktivu i pasivu

Tabela u nastavku prikazuje preostalu ročnost sredstava i obaveza Banke:

31. decembar 2017.									
u hiljadama dinara	<i>Nap.</i>	Iznos	Bruto iznos	do 1 mesec	1 - 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1-5 godina	Preko 5 godina	
Aktiva									
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	382.825	382.825	382.825	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	18	5.800	5.800	3.480	2.320	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	19	1.387.095	1.387.095	-	-	150.465	1.236.630	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	20	1.706.061	1.706.183	1.706.183	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	21	2.200.643	2.211.271	149.598	189.386	849.478	1.022.809	-	-
		5.682.424	5.693.174	2.242.086	191.706	999.943	2.259.439	-	-
Pasiva									
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	25	41.250	41.250	41.250	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	2.258.537	2.258.537	1.024.109	820.114	293.094	121.220	-	-
Subordinirane obaveze	27	1.184.958	1.184.958	-	-	-	-	1.184.958	-
		3.484.745	3.484.745	1.065.359	820.114	293.094	121.220	1.184.958	1.184.958
GEP likvidnosti		2.197.679	2.208.429	1.176.727	(628.408)	706.849	2.138.219	(1.184.958)	
31. decembar 2016.									
u hiljadama dinara	<i>Nap.</i>	Iznos	Bruto iznos	do 1 mesec	1 - 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1-5 godina	Preko 5 godina	
Aktiva									
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	875.578	875.578	875.578	-	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	18	124.698	124.698	-	-	124.698	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	19	2.050.876	2.050.876	-	-	1.263.738	787.138	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	20	1.734.431	1.734.433	1.734.433	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	21	2.509.710	2.519.937	53.837	319.387	1.756.608	315.876	74.229	-
		7.295.293	7.305.522	2.663.848	319.387	3.145.044	1.103.014	74.229	
Pasiva									
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	25	30.839	30.839	30.839	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	3.444.564	3.444.564	1.043.948	-	2.388.270	-	12.346	-
Subordinirane obaveze	27	1.235.022	1.235.022	-	-	299	-	1.234.723	-
		4.710.425	4.710.425	1.074.787	-	2.388.569	-	1.247.069	
GEP likvidnosti		2.584.868	2.595.097	1.589.061	319.387	756.475	1.103.014	(1.172.840)	

iii. Rezerve likvidnosti

Za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti, Banka formira rezerve likvidnosti. Banka rezerve likvidnosti drži u vidu gotovine, gotovanskih ekvivalenata i/ili ih plasira Narodnoj banci Srbije.

<i>u hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Narodna banka Srbije	820.847	1.357.842
Ostale banke	1.156.382	1.219.778
Rezerve likvidnosti	1.977.229	2.577.620

C. Tržišni rizik

Tržišni rizici predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: kamatni rizik, devizni rizik, cenovni rizik dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik, a Banka je uglavnom izložena riziku kamatnih stopa i deviznom riziku.

Kamatni rizik je rizik izloženosti Banke nepovoljnim promenama kamatnih stopa.

Devizni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa.

ALCO odbor je odgovoran za upravljanje tržišnim rizicima.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa. Rizik kamatnih stopa nastaje u slučajevima kada postoji neusklađenost između pozicija koje su predmet usklađivanja kamatnih stopa u određenom periodu.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata i učešća iste u ukupnoj aktivni, odnosno pasivi kroz upravljanje:

- Rizikom ponovnog utvrđivanja cena,
- Rizikom ekonomske vrednosti kapitala,
- Baznim rizikom,
- Rizikom opcionalnosti i
- Rizikom krive prinosa.

Izgledi za ostvarivanje prihoda - Sagledavanjem ročne usklađenosti prihoda i rashoda, Banka upravlja kamatnim rizikom.

Izgledi za ekonomsku vrednost - Ekonomska vrednost kapitala predstavlja sadašnju vrednost budućih novčanih tokova. Izgledi za ekonomsku vrednost uzimaju u obzir potencijal za dugoročni uticaj kamatnih stopa na kapital Banke.

Rizik kamatnih stopa nastaje usled (1) razlika u vremenu promene stope i vremena novčanog toka; (2) promene stope povezanosti između različitih kriva prinosa koje utiču na aktivnosti banke; (3) promene stope povezanosti u klasama dospeća i (4) opcija vezanih za kamatu ugrađenih u proizvode Banke.

Rizik od promene kamatnih stopa se meri i nadzire pomoću tehnike analize izloženosti riziku od promene kamatnih stopa, koja pokazuje strukturu i nivo kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive u različitim intervalima ročnosti.

ii. Izloženost riziku kamatnih stopa – portfolio koji nije namenjen trgovanju

Tabela u nastavku prikazuje ročnu neusklađenost aktive i pasive banke, sa aspekta rizika kamatnih stopa, koja se odnosi na portfolio koji nije namenjen trgovanju (interest rate gap position):

31. decembra 2017.									
u hiljadama dinara									
	Nap.	Iznos	Do 1mes.	1-3 meseca	3-12meseci	1-5godina	preko 5 godina	Nekamatono sno	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	382.825	230.387	-	-	-	-	152.438	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	18	5.800	3.480	2.320	-	-	-	-	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	19	1.387.095	150.465	-	-	1.236.630	-	-	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	20	1.706.061	1.559.433	-	-	-	-	146.628	
Kredit i potraživanja od komitenata	21	2.200.643	140.724	183.774	1.768.530	100.151	-	7.464	
GEP kamatne stope		5.682.424	2.084.489	186.094	1.768.530	1.336.781	-	306.530	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	25	41.250	-	-	-	-	-	41.250	
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	2.258.537	1.003.389	462.105	651.102	119.348	-	22.593	
Subordinirane obaveze	27	1.184.958	-	-	1.139.572	-	-	45.386	
GEP kamatne stope		3.484.745	1.003.389	462.105	1.790.674	119.348	45.386	63.843	
GEP kamatne stope		2.197.679	1.081.100	(276.011)	(22.144)	1.217.433	(45.386)	242.687	
31. decembra 2016.									
u hiljadama dinara									
	Nap.	Iznos	Do 1mes.	1-3 meseca	3-12meseci	1-5godina	preko 5 godina	Nekamatono sno	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	17	875.578	381.079	-	-	-	-	494.499	
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	18	124.698	-	-	124.698	-	-	-	
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	19	2.050.876	300.439	-	-	1.750.437	-	-	
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	20	1.734.431	1.729.495	-	-	-	-	4.936	
Kredit i potraživanja od komitenata	21	2.509.710	385.056	306.835	1.693.792	-	123.050	977	
GEP kamatne stope		7.295.293	2.796.069	306.835	1.818.490	1.750.437	123.050	500.412	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	25	30.839	-	-	-	-	-	30.839	
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26	3.444.564	1.040.657	-	2.349.143	-	12.347	42.417	
Subordinirane obaveze	27	1.235.022	-	-	1.234.724	-	-	298	
GEP kamatne stope		4.710.425	1.040.657	-	3.583.867	-	12.347	73.554	
GEP kamatne stope		2.584.868	1.755.412	306.835	(1.765.377)	1.750.437	110.703	426.858	

Banka je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji.

Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Banka ih usklađuje. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou, u skladu sa poslovnom strategijom Banke.

ALCO upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu.

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promenu cene aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, kao i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

ii. Izloženost riziku kamatnih stopa – portfolio koji nije namenjen trgovanju

Tabela u nastavku prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamatnih stopa na prihode Banke na dan 31. decembar 2017. godine.

Efekti potencijalnih promena kamatnih stopa odnose se na kamatonosnu aktivu i pasivu u bilansu stanja Banke.

Kalkulacija rizika kamatnih stopa prikazuje efekat na kamatno osetljive pozicije aktive i pasive. Scenario uključuje 50BP paralelnog rasta i pada i 100BP paralelnog rasta i pada kamatnih stopa.

u hiljadama <i>dinara</i>	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	5.016	4.632	384	(5.016)	(4.632)	(384)

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata 100 b.p.			Smanjenje kamata od 100 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	10.032	9.264	768	(10.032)	(9.264)	(768)

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala u hiljadama dinara					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	(7.016)	3.147	(10.163)	7.016	(3.147)	10.163

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala					
	Povećanje od 100BP Povećanje kamata			Smanjenje od 100BP Smanjenje kamata		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	(14.031)	6.294	(20.325)	14.031	(6.294)	20.325

Tabela u nastavku prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamtnih stopa na prihode Banke na dan 31. decembar 2016. godine.

u hiljadama <i>dinara</i>	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	4.501	(2.775)	7.276	(4.501)	2.775	(7.276)

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata 100 b.p.			Smanjenje kamata od 100 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	9.003	(5.549)	14.552	(9.003)	5.549	(14.552)

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala u hiljadama dinara					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	(10.988)	90	(11.078)	10.988	(90)	11.078

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala					
	Povećanje od 100BP Povećanje kamata			Smanjenje od 100BP Smanjenje kamata		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	(21.975)	180	(22.155)	21.975	(180)	22.155

iii. Izloženost deviznom riziku

Devizni rizik predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnih kretanja deviznih kurseva. Odnosi se na uticaj nepovoljnih kretanja deviznih kurseva na vrednost otvorene devizne pozicije.

Devizna pozicija:
31.12.2017.

<i>u hiljadama dinara</i>	EUR	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	144.856	1.772	236.197	382.825
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	5.800	5.800
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	1.387.095	1.387.095
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.634.485	-	71.576	1.706.061
Kredit i potraživanja od komitenata	1.500.069	-	700.574	2.200.643
Nematerijalna ulaganja	-	-	211.679	211.679
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	114.390	114.390
Ostala sredstva	-	10.021	4.213	14.234
Ukupna aktiva	3.279.410	11.793	2.731.524	6.022.727
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	-	-	41.250	41.250
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	1.452.099	17.742	788.696	2.258.537
Subordinirane obaveze	1.184.958	-	-	1.184.958
Rezervisanja	-	-	5.971	5.971
Odložene poreske obaveze	-	-	13.391	13.391
Ostale obaveze	49.910	-	-	49.910
Kapital	-	-	2.468.710	2.468.710
Ukupna pasiva	2.686.967	17.742	3.318.018	6.022.727
Devizni swap	(592.364)	-	592.364	-
Neto devizna pozicija 31.12.2017.	79	(5.949)	5.870	-

31.12.2016.

<i>u hiljadama dinara</i>	EUR	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	481.502	5.507	388.569	875.578
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	124.698	124.698
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	2.050.876	2.050.876
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.233.531	500.718	182	1.734.431
Kredit i potraživanja od komitenata	2.217.725	-	291.985	2.509.710
Nematerijalna ulaganja	14.292	-	224.645	238.937
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	150.423	150.423
Ostala sredstva	-	147	13.086	13.233
Ukupna aktiva	3.947.050	506.372	3.244.464	7.697.886
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	-	-	30.839	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	518.463	2.848.785	77.316	3.444.564
Subordinirane obaveze	1.235.021	-	1	1.235.022
Rezervisanja	-	-	4.841	4.841
Odložene poreske obaveze	-	-	14.710	14.710
Ostale obaveze	-	-	35.173	35.173
Kapital	-	-	2.932.737	2.932.737
Ukupna pasiva	1.753.484	2.848.785	3.095.617	7.697.886
Devizni swap	2.200.276	(2.338.430)	138.154	-
Neto devizna pozicija 31.12.2016.	(6.710)	(3.983)	10.693	-

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku. Sektor upravljanja sredstvima dnevno prati kretanje na deviznom tržištu i upravlja deviznom pozicijom Banke u celini i po pojedinim značajnim valutama.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom predlaže Izvršnom odboru Banke mere za usaglašavanje devizne aktive i pasive tako da se obezbedi povoljna, devizna pozicija po svim valutnim segmentima. Samostalno odeljenje tržišnih rizika vrši nezavisno sagledavanje procesa upravljanja deviznim rizikom kroz monitoring usklađenost sa utvrđenim sistemom limita.

Upravljanje deviznim rizikom je dopunjeno praćenjem:

- uticaja povećanja/smanjenja deviznih pozicija imovine/obaveza na visinu otvorene pozicije i pokazatelj deviznog rizika, i
- osetljivosti bilansa uspeha Banke u odnosu na različita scenarija promene kurseva stranih valuta. Osetljivost bilansa uspeha je efekat pretpostavljenih promena u deviznim kursovima na neto prihode u slučaju oscilacija kursa na više/nije.

iii. Izloženost deviznom riziku

<i>u hiljadama dinara</i>	2017. EUR	2017. USD
Izloženost deviznom riziku:		
USD	-	(5.949)
EUR	79	-

Efekat rasta kursa od 10% na neto prihode

<i>U hiljadama dinara</i>	EUR	USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	(595)
EUR	8	-

Efekat smanjenja kursa od 10% na neto prihode

<i>u hiljadama dinara</i>	EUR	USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	595
EUR	(8)	-

Efekat rasta kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: 0,19%

Efekat smanjenja kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: (0,16%).

<i>u hiljadama dinara</i>	2016. EUR	2016. USD
Izloženost deviznom riziku:		
USD	-	(3.983)
EUR	(6.710)	-

Efekat rasta kursa od 10% na neto prihode

<i>u hiljadama dinara</i>	2016. EUR	2016. USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	(398)
EUR	(671)	-

Efekat smanjenja kursa od 10% na neto prihode

<i>u hiljadama dinara</i>	2016. EUR	2016. USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	398
EUR	671	-

Efekat rasta kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: 0,05%.

Efekat smanjenja kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: (0,05%).

iv. Ostali tržišni rizici

Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti – i robni rizik, u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

U toku 2017. godine, s obzirom na karakter poslovanja, kao i činjenicu da nije imala pozicija u knjizi trgovanja, Banka nije bila izložena ostalim tržišnim rizicima.

Prilikom uvođenja proizvoda koji su izloženi ovoj vrsti rizika, Banka prethodno obezbeđuje preduslove za te proizvode (kadrovsko-tehnička opremljenost, postojanje pisanih procedura za postupanja dnevnog praćenja stavki iz knjige trgovanja, procedura za merenje kapitalnih zahteva za ove rizike, odnosno metode vrednovanja pozicija u finansijskim instrumentima koje se uključuju u obračun, a koje prethodno odobrava Narodna banka Srbije i dr.) uz saglasnost nadležnih odbora Banke.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnosti upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled drugih nepredvidivih eksternih događaja.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi usvojenih internih akata.

Uloga procesa upravljanja operativnim rizicima je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka. Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali kroz proces evidentiranja i analiziranja operativnih gubitaka može da identifikuje propuste u svojim procesima, proizvodima i procedurama i njihovim unapređenjem smanji učestalost, kao i negativan uticaj operativnih gubitaka na poslovanje i profitabilnost Banke. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za upravljanje operativnim rizicima.

O izloženosti Banke operativnim rizicima posebno se vodi računa u slučaju uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja ili sistema, kada se sprovedu potrebne analize izvršene od strane organizacionih delova koji učestvuju u uvođenju novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja ili sistema i sektora za upravljanje rizicima koji je direktno nadležan za upravljanje operativnim rizicima.

Za ocenu izloženosti Banka koristi interne metode razvijene u skladu sa najboljom praksom iz oblasti upravljanja operativnim rizikom.

Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke. Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije. Dodatni nadzor pokazatelja rizika ulaganja Banke vrši se u relevantnim organizacionim jedinicama Banke, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Banka ne poseduje pozicije u investicionim nekretninama.

Rizik izloženosti

Rizici izloženosti (koji ujedno predstavljaju deo rizika koncentracije) Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom. Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i lica povezanih s Bankom vrši se u momentu iniciranja zahteva, u momentu finansiranja kao i posle izvršenog finansiranja. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima u vezi ukupne visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U skladu sa propisima i internim aktima Banke nadležni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom. Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u sektorima za upravljanje rizicima i sektoru Finansija, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom.

Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital, zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena pretežno u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod ino-banaka. Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

D. Upravljanje kapitalom

i. Regulatorni kapital

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>Nap.</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Aksijski kapital	26	3.631.200	3.631.200
Gubitak		(1.189.845)	(704.472)
Nematerijalna ulaganja	22	(211.679)	(238.937)
Potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivnosti i vanbilansnim stavkama	12	(19.669)	(117.033)
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		(185)	(653)
Ukupno osnovni kapital		2.209.822	2.570.105
Subordinirane obaveze	27	1.184.728	1.234.723
Deo revalorizacionih rezervi Banke		-	5.996
Ukupno dopunski kapital		1.184.728	1.240.719
Regulatorni kapital		3.394.550	3.810.824

Banka kontinuirano upravlja kapitalom sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane NBS,
- obezbedi adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po principu "stalnosti poslovanja",
- održi kapital na nivou koji će omogućiti pokriće rizika kojima je izložena uz obezbeđenje budućeg razvoja poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka upravlja strukturom svog kapitala i može da se koriguje u svetlu promena ekonomskih uslova i karakteristika rizika sopstvenih aktivnosti.

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona; i
- Koeficijent adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016) , utvrđena je metodologija izračunavanja adekvatnosti kapitala.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,50 %, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6,00 %, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8,00 %, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/iskoruke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke; i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki.

Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjani za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 31.12.2017. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2,5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Banka izloženosti iz bankarske knjige, izloženosti iz knjige trgovanja za koje je dužna da izračunava kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane, kao i ostale izloženosti iz knjige trgovanja, ako su ispunjeni uslovi pomenute Odluke, raspoređuje u jednu od sledećih klasa i na taj način procenjuje rizičnost:

- 1) izloženosti prema državama i centralnim bankama;
- 2) izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave;
- 3) izloženosti prema javnim administrativnim telima;
- 4) izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama;
- 5) izloženosti prema međunarodnim organizacijama;
- 6) izloženosti prema bankama;
- 7) izloženosti prema privrednim društvima;
- 8) izloženosti prema fizičkim licima;
- 9) izloženosti obezbeđene hipotekama
- 10) izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
- 11) visokorizične izloženosti;
- 12) izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica;
- 13) izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija
- 14) izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom
- 15) izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove;
- 16) izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja
- 17) ostale izloženosti.

Banka je uspostavila i kontinuirano razvija proces interne procene adekvatnosti kapitala.

6. Fer vrednost finansijskih instrumenata

A. Modeli vrednovanja (procene)

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.

Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koje nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije utvrdive bilo direktno (na primer cena) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajni podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.

Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenata. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrđive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost (pravična vrednost) finansijskih sredstava i obaveza

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

- Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.
- Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.
- Fer vrednost kredita i plasmana komitentima kao i depozita i ostalih obaveza prema komitentima obračunata je diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem tržišne kamatne stope uporedivih dospeća i valutne strukture. Fer vrednost finansijskih sredstava kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju (finansijskih derivata) obračunata je korišćenjem modela koji diskontuje novčane tokove na sadašnju vrednost korišćenjem tržišnih kamatnih stopa i deviznih kurseva, i klasifikovana je u nivo 2 za merenje fer vrednosti.
- Obveznice Republike Srbije vrednovane su diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatnih stopa sa sekundarnog tržišta i klasifikovane su u nivo 2 za merenje fer vrednosti.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

E. Finansijski instrumenti koji se ne vrednuju po fer vrednosti

U tabeli su iskazane fer vrednosti finansijskih instrumenata:

<i>31. decembar 2017. u hiljadama dinara</i>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Ukupna knjigovodstvena vrednost (bruto)
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	382.825	-	382.825	382.825
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.706.061	1.706.061	1.706.061
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	2.128.898	2.128.898	2.200.643
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	5.800	-	5.800	5.800
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	1.387.095	-	1.387.095	1.387.095
Pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	41.250	41.250	41.250
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	2.181.306	2.181.306	2.258.537
Subordinirane obaveze	-	-	1.152.818	1.152.818	1.184.958

31. decembar 2016.

u hiljadama dinara

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Ukupna knjigovodstvena vrednost (bruto)
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	875.577	-	875.577	875.578
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.734.433	1.734.433	1.734.431
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	2.471.665	2.471.665	2.509.710
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha					
namenjena trgovanju	-	124.698	-	124.698	124.698
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	2.050.876	-	2.050.876	2.050.876
Pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	30.839	30.839	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	3.430.863	3.430.863	3.444.564
Subordinirane obaveze	-	-	1.188.237	1.188.237	1.235.022

7. Neto prihod po osnovu kamata

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1. – 31.12.2016.
a) Prihodi od kamata		
Prihodi od kamata po osnovu deponovanih viškova likvidnih sredstava kod NBS	5.500	17.989
Prihodi od kamata po osnovu repo transakcija sa NBS	287	2.036
Prihodi od kamata po osnovu overnight depozita domaćih banaka	1.015	867
Prihodi od kamata po osnovu depozita u stranoj valuti kod NBS	2.258	929
Prihodi od kamata po osnovu obveznica Republike Srbije	38.787	49.446
Prihodi od kamata po osnovu dinarske obavezne rezerve kod NBS	5.218	2.441
Prihodi od kamata po osnovu kratkoročnih kredita datih privrednim društvima	67.814	42.769
Prihod od kamata po osnovu dugoročnih kredita datih privrednim društvima	70.024	17.042
Prihodi od kamata po osnovu depozita kod ino banaka	118	-
Ukupni prihodi od kamata	191.021	133.519
b) Rashodi od kamata		
Rashodi kamata po osnovu deviznih računa kod NBS	(2.961)	(1.124)
Rashodi kamata po osnovu subordiniranih obaveza	(3.164)	(2.676)
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita pravnih lica u stranoj valuti	(51.287)	(28.709)
Rashodi kamata po osnovu overnight depozita pravnih lica u dinarima	(2.866)	(269)
Rashodi kamata po osnovu overnight depozita domaćih banaka u dinarima	(173)	-
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita pravnih lica u dinarima	(12.750)	(565)
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita banaka	(40)	-
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita osiguravajućih organizacija u dinarima	(452)	(718)
Rashodi kamata po osnovu oročenih depozita fizičkih lica u stranoj valuti	(709)	-
Ostalo	-	(4)
Ukupni rashodi od kamata	(74.402)	(34.065)
Neto prihod po osnovu kamata	116.619	99.454

8. Neto prihod po osnovu naknada i provizija

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1. – 31.12.2016.
a) Prihodi od naknada i provizija		
Prihodi od naknada i provizija po osnovu garancija	11.541	3.518
Prihodi od naknada po osnovu poslovanja sa nerezidentima	2.976	4.690
Prihodi od naknada po osnovu domaćeg platnog prometa pravnih lica	5.562	3.893
Prihodi od naknada po osnovu doznaka pravnih lica	1.841	3.038
Prihodi od naknada i provizija po osnovu poslovanja sa karticama	229	-
Prihodi od naknada po osnovu održavanja escrow računa	280	-
Ostalo	737	418
Ukupni prihodi od naknada i provizija	23.166	15.557
b) Rashodi naknada i provizija		
Rashodi naknada i provizija po poslovima sa NBS	(1.692)	(1.272)
Rashodi naknada i provizija po poslovima sa drugim bankama	(2.153)	(1.412)
Rashodi naknada i provizija iz poslovanja sa karticama	(8)	-
Ostalo	(203)	(107)
Ukupni rashodi naknada i provizija	(4.056)	(2.791)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	19.110	12.766

9. Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

U 2017. godini derivati su u poslovnim knjigama iskazivani po fer vrednosti, tako da je, po osnovu smanjenja iste evidentiran Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju, u ukupnom iznosu od 118.897 hiljada dinara (u 2016. godini dobitak u iznosu od 124.698 hiljada dinara).

Deo prihoda od promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju za povećanje fer vrednosti koji se odnosi na kursne razlike kompenzuje iznos rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

10. Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

<i>U hiljadama dinara</i>	01.01.– 31.12.2017.	01.01.– 31.12.2016.
<i>Neto prihodi/(rashodi) od kursnih razlika</i>		
Po osnovu gotovine	(22.975)	(17.545)
Po osnovu datih kredita i plasmana	(189.395)	67.426
Po osnovu swap transakcija	(124.146)	(841)
Po osnovu kupoprodaja deviza	917	4.977
Po osnovu ostalih potraživanja	(18.085)	2.027
Po osnovu ispravki vrednosti	3.793	116
Po osnovu depozita	503.846	(152.546)
Po osnovu primljenih kredita	49.996	(12.015)
Po osnovu ostalih obaveza	1.734	(183)
Po osnovu državnih HoV	(4.261)	-
Po osnovu ostalih pozicija	393	(11)
Po osnovu pasivnih kamata	(2.607)	(1.258)
Neto prihodi/(rashodi) od kursnih razlika	199.210	(109.853)
<i>Neto prihod/(rashod) efekata ugovorene valutne klauzule</i>		
Po osnovu kredita i plasmana	(67.886)	6.386
Po osnovu ispravki vrednosti	407	-
Po osnovu ostalih pozicija	62	(156)
Neto prihod/(rashod) efekata ugovorene valutne klauzule	(67.417)	6.230
NETO PRIHOD/(RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE	131.793	(103.623)

11. Ostali poslovni prihodi

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja troskova	-	6.804
Prihodi po osnovu naknade štete	12	7
Prihod po osnovu usluga pruženih nerezidentnim PL	3.703	-
Prihodi po osnovu povraćaja sredstava od dobavljača	130	-
Ostali prihodi	375	-
Ostali poslovni prihodi	4.220	6.811

12. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

a) Rashodi obezvređenja

Sa stanjem na 31.12.2017. godine Banka je imala rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki.

	1.1.-31.12.2017..	1.1.-31.12.2016.
Rashodi po osnovu obezvređenja:		
- bilansnih pozicija	(1.413)	(10.237)
- vanbilansnih pozicija	(1.473)	(1.391)
	(2.886)	(11.628)

b) Posebna rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrđene saglasno propisima Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2017. godine procenjena je potrebna rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnim i vanbilansnim pozicijama:		
- bilansnih pozicija	16.410	92.280
- vanbilansnih pozicija	3.259	24.753
	19.669	117.033

Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračunata u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017), iznosi 19.669 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine iznosi 117.033 hiljade dinara).

13. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Troškovi neto zarada	(209.432)	(193.474)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	(25.068)	(22.951)
Troškovi naknada za članove UO	(6.914)	(9.299)
Prihodi/(rashodi) od ukidanja/(formiranja) rezervisanja za godišnje odmore i penzije (MRS 19)	266	(558)
Ostali lični rashodi	(2.503)	(4.459)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(243.651)	(230.741)

14. Troškovi amortizacije

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	(43.300)	(39.928)
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	(43.041)	(34.242)
Troškovi amortizacije	(86.341)	(74.170)

15. Ostali rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. - 31.12.2017.	1.1.- 31.12.2016.
Troškovi zakupa i održavanja objekata	(63.499)	(62.180)
Troškovi informacionih sistema	(87.448)	(68.342)
Profesionalne usluge	(29.299)	(31.953)
Troškovi marketinga	(49.180)	(46.205)
Troškovi osiguranja	(10.071)	(5.438)
Troškovi Agencije za osiguranje depozita	(3.196)	(1.632)
Troškovi rashodovanja i otpisa	(12.209)	-
Ostali troškovi	(51.757)	(48.332)
Ukupno ostali rashodi	(306.659)	(264.082)

Banka za poslovni prostor koji iznajmljuje plaća zakup pravnim licima u skladu sa zaključenim ugovorima o zakupu. Ugovoreni periodi zakupa su pet godina. Cena zakupa je sa valutnom klauzulom, a plaćanje se vrši mesečno. Troškovi zakupa poslovnog prostora u 2017. godini iznosili su ukupno 63.499 hiljade dinara (2016. godine iznosili su 62.180 hiljade dinara). U ovoj kategoriji troškova, nalaze se i troškovi usluga održavanja prostorija (definisano Ugovorom o zakupu) kao i komunalni troškovi i svi ostali troškovi koji su u direktnoj vezi sa korišćenjem prostorija Banke.

16. Porez na dobitak
a) Komponente poreza na dobitak

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	1.319	(2.799)
	1.319	(2.799)

b) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, zbog primene različitih stopa amortizacije i revalorizacije osnovnih sredstava. Na dan bilansa u poslovnim knjigama su evidentirane odložene poreske obaveze u iznosu od 13.391 hiljada dinara (31.decembra 2016. godine u iznosu od 14.710 hiljada dinara).

c) Pregled prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih perioda

Godina kada je gubitak ostvaren	Iznos gubitka	Iznos iskorišćenog gubitka	Preostali preneti gubitak	Godina do koje se gubitak prenosi
2015	317.942	-	317.942	2020
2016	485.393	-	485.393	2021
2017	536.116	-	536.116	2022
Ukupno	1.339.451	-	1.339.451	

Prema Zakonu o porezu na dobit pravnih lica od 27. marta 2010. godine, rok za prenos poreskih gubitaka smanjen je sa 10 na 5 godina. Banka nije priznala prenete poreske gubitke kao odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2017. godine, s obzirom da trenutni rezultat poslovanja ne predstavlja dovoljnu argumentaciju po pitanju ostvarivanja dobitka u narednim godinama, naspram kog bi se ovi poreski gubici mogli iskoristiti.

d) Komponente odloženog poreza

Na dan 31. decembra 2017. godine izvršen je obračun odloženih poreza i izvršena su odgovarajuća knjiženja. Komponente odloženog poreza su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Odložene poreske obaveze	(13.748)	(15.103)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za penzije	357	393
	(13.391)	(14.710)

17. Gotovina i sredstva kod centralne banke

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Žiro račun	50.431	292.250
Gotovina u blagajni u dinarima	5.736	7.307
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	180.000	89.000
Potraživanja po osnovu kamata od NBS	30	12
Dinarska novčana sredstva	236.197	388.569
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	30.154	13.371
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	116.474	473.638
Novčana sredstva u stranoj valuti	146.628	487.009
Stanje na dan 31. decembar	382.825	875.578

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Dinarsku osnovicu za obračun obavezne rezerve čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu, osim dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom.

Dinarske obaveze čine obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je banka dala iz tih depozita.

Narodna banka Srbije plaća bankama kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, za sve dane obračunskog perioda – po kamatnoj stopi predviđenoj odlukom kojom se utvrđuju kamatne stope koje Narodna banka Srbije primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Obračunata obavezna dinarska rezerva za decembar 2017. godine iznosila je 108.682 hiljada dinara (za decembar 2016. godine iznosila je 290.012 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije. Kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2017. godine na godišnjem nivou iznosila je 1,75%.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik" RS broj 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015) koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od:

- 20% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana, a izuzetno, po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana,

- 13% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno, po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana.

Devizne obaveze čine obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti i druge devizne obaveze, kao i depoziti, krediti i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu rezervu obračunatu na deviznu osnovicu banka izdvaja na devizni račun Narodne banke Srbije. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Deviznu osnovicu za obračun obavezne rezerve čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Banka koja je u obračunskom periodu ostvarila prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u iznosu većem od obračunatog – na iznos razlike između ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene devizne obavezne rezerve i obračunate devizne obavezne rezerve plaća Narodnoj banci Srbije kamatu za sve dane obračunskog perioda, po kamatnoj stopi predviđenoj odlukom kojom se utvrđuju kamatne stope koje Narodna banka Srbije primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike. Prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u obračunskom periodu veće je od obračunate devizne obavezne rezerve u tom periodu.

Na dan 31. decembra 2017. godine obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

18. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju efekte promene fer vrednosti derivata kroz bilans uspeha.

19. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Banka je sa stanjem na dan 31.12.2017. godina u svom portfoliju imala državne obveznice i trezorske zapise u ukupnoj vrednosti od 1.387.095 hiljada dinara (u 2016. godini 2.050.876 hiljada dinara).

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12. 2017.	31. 12. 2016.
Obveznice RS	691.307	825.952
Trezorski zapisi RS	695.788	1.224.924
Stanje na dan 31. decembar	1.387.095	2.050.876

20. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Redovni devizni računi kod inobanaka	806.414	474.005
Plasmani finansijskim organizacijama osim banaka	61.500	-
Novčani računi kod Centralnog registra HOV	4.839	4.939
Avista namenski devizni depozit u stranoj valuti kod NBS	473.838	502.758
Namenski garantni depozit u stranoj valuti VISA	10.025	11.714
Overnight plasmani domaćim bankama u stranoj valuti	-	370.417
Dati kratkorocni depoziti domaćim bankama u stranoj valuti	349.493	370.417
AVR za kamatu obračunatu po osnovu dinarske obavezne rezerve (NBS)	74	183
Ispravka vrednosti	(122)	(2)
Stanje na dan 31. decembar	1.706.061	1.734.431
Promene na ispravkama vrednosti:		
<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Stanje 31. decembar prethodne godine	(2)	-
Povećanje u toku godine	(120)	(2)
Stanje na dan 31. decembar	(122)	(2)

21. Krediti i potraživanja od komitenata

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Potraživanja po osnovu kredita komitentima	2.211.168	2.523.197
Potraživanja po osnovu kamata i naknada	7.141	3.281
Ukupno	2.218.309	2.526.478
Razgraničena naknada za odobravanje kredita	(7.038)	(6.541)
Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata	(10.628)	(10.227)
Stanje na dan 31. decembar	2.200.643	2.509.710

Struktura kredita i potraživanja od komitenata

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Potraživanja po osnovu kamata i naknada	7.141	3.281
Kratkoročni plasmani	907.200	2.030.855
U dinarima i sa deviznom klauzulom	907.200	1.213.993
U stranoj valuti	-	816.862
Dugoročni plasmani	1.303.968	492.342
U dinarima i sa deviznom klauzulom	711.604	492.342
U stranoj valuti	592.364	-
Bruto plasmani komitentima	2.211.168	2.523.197

Razgraničena naknada za odobrenje kredita

Kratkoročni plasmani	(2.111)	(3.800)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(2.111)	(3.800)
U stranoj valuti	-	-
Dugoročni plasmani	(4.927)	(2.741)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(4.927)	(2.741)
U stranoj valuti	-	-
Ukupno razgraničena naknada za odobrenje kredita:	(7.038)	(6.541)

Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata

Kamate i naknade	(45)	(7)
Kratkoročni plasmani	(7.833)	(9.873)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(7.833)	(7.705)
U stranoj valuti	-	(2.168)
Dugoročni plasmani	(2.750)	(347)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(2.297)	(347)
U stranoj valuti	(453)	-
Ukupno ispravka vrednosti:	(10.628)	(10.227)

Neto plasmani komitentima

Potraživanja za kamate i naknade	7.096	3.274
Kratkoročni plasmani	897.256	2.017.182
U dinarima i sa deviznom klauzulom	897.256	1.202.488
U stranoj valuti	-	814.694
Dugoročni plasmani	1.296.291	489.254
U dinarima i sa deviznom klauzulom	704.380	489.254
U stranoj valuti	591.911	-
Ukupno neto plasmani komitentima:	2.200.643	2.509.710

Promene na isprawkama vrednosti:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Stanje 31. decembra prethodne godine	(10.227)	-
Povećanje u toku godine	(401)	(10.227)
Stanje na dan 31. decembar	(10.628)	(10.227)

Kredit i potraživanja od komitenata

U 2017. godini Banka je nastavila sa kreditnim aktivnostima, odobravajući kratkoročne i dugoročne kredite pravnim licima. U navedenom periodu odobravani su (a) kratkoročni *kredit pravnim licima* i to: dinarski sa kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od 4,00% do 12,00%, devizni sa kamatnom stopom od 2,00% i dinarski sa valutnom klauzulom sa kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od 2,00% do 3,90% i (b) *dugoročni kredit pravnim licima* i to: dinarski, sa kamatnom stopom u rasponu od 5,80% do 6,64%, devizni sa kamatnom stopom od 2,329% i dinarski sa valutnom klauzulom u rasponu od 2,03% do 5,73% i devizni po kamatnoj stopi od 2,35%.

22. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2017. godine prikazani su u tabeli koja sledi:

	Softveri	Licence	Nematerijalna ulaganja i pripreme	Ukupno
<i>U hiljadama dinara</i>				
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januara 2016. godine	210.017	15.638	2.957	228.613
Nabavke u toku godine	-	-	55.354	55.354
Prenos sa investicija u toku godine	43.715	7.322	(51.037)	-
Stanje 31. decembar 2016. godine	253.732	22.960	7.274	283.966
Stanje 1. januar 2017. godine	253.732	22.960	7.274	283.966
Nabavke u toku godine	-	-	15.783	15.783
Prenos sa investicija u toku godine	19.977	-	(19.977)	-
Stanje 31. decembar 2017. godine	273.709	22.960	3.080	299.749
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januara 2016. godine	10.004	783	-	10.787
Amortizacija	30.918	3.324	-	34.242
Stanje 31. decembar 2016. godine	40.922	4.107	-	45.029
Stanje 1. januar 2017. godine	40.922	4.107	-	45.029
Amortizacija	38.212	4.829	-	43.041
Stanje 31. decembar 2017. godine	79.134	8.936	-	88.070
Neto knjigovodstvena vrednost				
31. decembra 2017. godine	194.575	14.024	3.080	211.679
Neto knjigovodstvena vrednost				
31. decembar 2016. godine	212.810	18.853	7.274	238.937

Banka ne poseduje nematerijalnu imovinu za koju je procenjeno da ima neograničeni koristan vek na dan 31. decembra 2017. godine. Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ne postoje indikacije da je vrednost nematerijalnih ulaganja obezvređena.

23. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2017. godine prikazani su u tabeli koja sledi:

	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
<i>U hiljadama dinara</i>				
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januar 2016. godine	104.441	68.128	1.101	173.670
Nabavke u toku godine	-	-	26.981	26.981
Prenos sa investicija u toku godine	16.824	9.513	(26.337)	-
Stanje 31. decembar 2016. godine	121.265	77.641	1.745	200.651
 Stanje 1. januar 2017. godine	 121.265	 77.641	 1.745	 200.651
Nabavke u toku godine	-	-	11.369	11.369
Umanjenje u toku godine	-	(7.189)	-	(7.189)
Prenos sa investicija u toku godine	9.937	128	(10.065)	-
Stanje 31. decembar 2017. godine	131.202	70.580	3.049	204.831
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2016. godine	6.055	4.245	-	10.300
Amortizacija	24.771	15.157	-	39.928
Stanje 31. decembar 2016. godine	30.826	19.402	-	50.228
 Stanje 1. januar 2017. godine	 30.826	 19.402	 -	 50.228
Amortizacija	27.012	16.288	-	43.300
Umanjenje	-	(3.087)	-	(3.087)
Stanje 31. decembar 2017. godine	57.838	32.603	-	90.441
 Neto knjigovodstvena vrednost 31. decembra 2017. godine	 73.364	 37.977	 3.049	 114.390
Neto knjigovodstvena vrednost 31. decembra 2016. godine	90.439	58.239	1.745	150.423

Banka ne poseduje nekretnine, postrojenja i opremu za koju je procenjeno da ima neograničen koristan vek. Na dan 31. decembra 2017. godine Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini. Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava obezvređena. Deo ulaganja u zakupljeni poslovni prostor je otpisan, jer je rukovodstvo Banke donelo odluku da se od naredne godine zakupljuje manja površina poslovnog prostora u odnosu na 2017. godinu. Otpisana su ulaganja u prostor koji se više neće koristiti, u iznosu od 7.189 hiljada dinara. Neto knjigovodstvena vrednost otpisanih ulaganja iznosila je 4.102 hiljade dinara.

24. Ostala sredstva
Ostala sredstva obuhvataju:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12. 2017.	31. 12. 2016.
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	486	395
Potraživanja po osnovu avansa datih za osnovna sredstva i nem. ulaganja	1.195	1.923
Unapred plaćeni troškovi	1.427	2.217
Zalihe materijala, alata i inventara	616	2.823
Naknade od pravnih lica i potraživanja od zaposlenih	448	147
Potraživanja u obračunu, naknade koje refundira klijent	1.148	-
Razgraničeni ostali troškovi	10.065	-
Ostalo	104	6.250
Ostala sredstva	15.489	13.755
Ispravka vrednosti ostalih sredstava	(1.255)	(522)
Stanje na dan 31. decembar	14.234	13.233

Promene na isprawkama vrednosti:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12. 2017.	31. 12. 2016.
Stanje 31. decembra prethodne godine	(522)	(367)
Povećanje u toku godine	(733)	(155)
Stanje na dan 31. decembar	(1.255)	(522)

25. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Transakcioni depoziti	173	110
Kratkoročni depoziti	40.000	30.001
Obaveze po osnovu naknada i provizija prema NBS	75	10
Obaveze po osnovu naknada i provizija prema drugim bankama i ostalo	1.002	718
Stanje na dan 31. decembar	41.250	30.839

26. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Privreda i stanovništvo		
Transakcioni depoziti u dinarima	197.587	64.736
Kratkoročni depoziti u dinarima	471.500	-
Dugoročni depoziti po osnovu kredita i garancija u dinarima	1.282	24.347
Overnight	76.788	509
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	382.803	950.202
Dugoročni depoziti po osnovu kredita u stranoj valuti	12.937	11.217
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	1.109.224	2.363.869
Razgraničene kamate	3.134	-
Ostale obaveze u stranoj valuti	3.282	29.684
Stanje na dan 31. decembar	2.258.537	3.444.564

Kratkorocni depoziti predstavljaju oročene dinarske i devizne depozite na period do 12 meseci. Pomenuti depoziti prikupljani su po kamatnoj stopi od 1,30% do 2,20% na godišnjem nivou (za devizne depozite), odnosno 0,30 do 4,30% (za dinarske depozite).

Dugoročni devizni štedni ulozi od fizičkih lica prikupljani su po kamatnoj stopi od 1,40% do 1,50% na godišnjem nivou.

U nastavku su prikazane promene na depozitima i ostalim obavezama prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i komitentima u toku godine:

	2017.	2016.
Početno stanje		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	30.839	82
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.444.564	76.939
Početno stanje na dan 1. januar	3.475.403	77.021
Neto (odlivi)/prilivi po osnovu depozita	(648.705)	3.215.506
Kursne razlike	(503.846)	152.546
Razgraničene kamate i ostale negotovinske transakcije	(23.065)	30.330
Krajnje stanje		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.250	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.258.537	3.444.564
Krajnje stanje na dan 31. decembar	2.299.787	3.475.403

27. Subordinirane obaveze

Primljeni krediti u stranoj valuti

Banka ima dugoročne subordinirane obaveze prema AFLAJ INVESTMENT LLC., a po Ugovoru se šestomesečno isplaćuje kamata, po godišnjoj kamatnoj stopi koja je na nivou 6M Euribor uvećanom za 0,50%, što na dan 31. decembar 2017. iznosi 0,23% (31. decembra 2016. iznosi 0,35%).

Struktura primljenih kredita po poveriocima, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Ugovoreni iznos	Valuta	31.12.2017. u EUR	Kamatna stopa godišnja	Rok dospeća	Stanje na dan 31.12.2017 u hilj. RSD
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	30.10.2025.	592.364
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	02.11.2025.	592.364
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu						230
Ukupno						1.184.958

Naziv poverioca	Ugovoreni iznos	Valuta	31.12.2016. u EUR	Kamatna stopa godišnja	Rok dospeća	Stanje na dan 31.12.2016 u hilj. RSD
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	30.10.2025.	617.362
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	02.11.2025.	617.362
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu						298
Ukupno						1.235.022

28. Rezervisanja

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Rezervisanja naknade zaposlenima za penzije	2.378	2.620
Rezervisanja naknade zaposlenima za god. odmor	806	830
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	2.787	1.391
Ukupno	5.971	4.841

Promene na ukupnim rezervisanjima

	Rezervisanja naknade zaposlenima za penzije, u skladu sa IAS 19	Rezervisanja naknade zaposlenima za godisnji odmor, u skladu sa IAS 19	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi IAS 39
Stanje na dan 1.1.2016. godine	2.474	418	-
Povećanje	146	412	1.391
Ukidanje	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2016. godine	2.620	830	1.391
Stanje na dan 1.1.2017. godine	2.620	830	1.391
Povećanje	-	-	1.396
Ukidanje	(242)	(24)	-
Stanje na dan 31.12.2017. godine	2.378	806	2.787

Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po otpremninama za odlazak u penziju i drugim namenama, iskazana su po gore navedenoj tabeli. Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi obračuna, sa stanjem na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

U skladu sa Pravilnikom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog organa nadležnog za statistiku.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je prosečna mesečna plata u Republici Srbiji u decembru 2017. godine, zatim diskontna stopa od 7% (u 2016. godini od 7%), koja predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica, što je prinos na desetogodišnje obveznice Republike Srbije. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Pravilnika o radu Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 3% (u 2016. godini od 3%) godišnje, što je jednako ciljnoj stopi inflacije, koju je projektovala NBS.

29. Ostale obaveze

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Dobavljači	4.554	3.951
Razgraničeni prihodi od provizija, naknada i kamata	2.736	3.033
Takse (za korišćenje reklamnog panoa, za isticanje firme)	64	-
Razgraničene obaveze za troškove poslovanja	31.424	26.465
Obaveze za poreze i doprinose	1.392	1.671
Ostale obaveze po osnovu ugašenih računa pravnih lica - nerezidenata	9.622	-
Ostalo	118	53
Ukupno	49.910	35.173

30. Kapital i rezerve

Na dan 31. decembra 2017. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke iznosi 3.631.200 hiljada dinara, koji se sastoji od 3.631.200 komada akcija, nominalne vrednosti od 1 hiljada dinara.

Struktura akcionara

Duingraaf Financial Investments B.V., Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija je 100% vlasnik Banke na dan 31. decembra 2017. godine.

Naziv akcionara:	31. decembra 2017.		31. decembra 2016.	
	Broj akcija	% Vlasništva	Broj akcija	% Vlasništva
Duingraaf Financial Investments B.V., Amsterdam, Holandija	3.631.200	100%	3.631.200	100%

Struktura akcijskog kapitala prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara

	31. decembra 2017.		31. decembra 2016.	
	Iznos u hiljadama dinara	U %	Iznos u hiljadama dinara	U %
Obične akcije	3.631.200	100,00	3.631.200	100,00
Stanje na dan 31. decembra	3.631.200	100,00	3.631.200	100,00

Rezerva za procenjene gubitke

Rezerva za procenjene gubitke po osnovu kreditnog rizika sadržanog u kreditnom portfoliju Banke, obračunava se u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS" br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebna posebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračunata u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, iznosi 19.669 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine iznosila je 117.033 hiljade dinara).

U regulatorni kapital Banke uključeni su samo negativni efekti promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u iznosu od 468 hiljade dinara.

Pozitivne efekte revalorizacionih rezervi po osnovu promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u iznosu od 20.879 hiljade dinara, Banka ne uključuje u svoj regulatorni kapital.

Adekvatnost kapitala i pokazatelji poslovanja Banke

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2017. godine bili su sledeći:

1. Pokazatelj adekvatnosti kapitala

<i>u hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Osnovni kapital	2.209.823	2.570.105
Dopunski kapital	1.184.727	1.240.719
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Kapital	3.394.550	3.810.824
Rizikom ponderisane izloženosti	4.472.244	3.350.751
Izloženost deviznom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	-	-
Izloženost operativnom riziku	308.656	96.933
Izloženost riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	282	-
Ukupna rizična aktiva	4.781.182	3.447.684
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	71,00%	110,53%

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni u 2017.	Ostvareni u 2016.
1. Kapital (izraženo u EUR)	Minimum EUR 10 miliona	28.652.593	30.863.797
2. Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Minimum 8% u 2017. 12% u 2016.	71,00%	110,53%
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	46,22%	n/p
4. Pokazatelj adekvatnosti akcijskog kapitala	Minimum 6%	46,22%	n/p
5. Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	Maksimum 60%	3,37%	3,95%
6. Zbir velikih izloženosti banke	Maksimum 400%	77,73%	44,80%
7. Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti (decembar)	Minimum 1	3,19	13,61
8. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,18%	0,28%
9. Izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25%	18,20%	21,05%

31. Vanbilansne stavke

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Garancije, jemstva, imovina za obezbeđenje obaveza i preuzete obaveze	2.034.772	2.540.998
Plative garancije:	325.655	286.700
u dinarima	309.382	286.700
u stranoj valuti	16.273	-
Činidbene garancije:	871.799	193.877
u dinarima	69.362	66.998
u stranoj valuti	802.437	126.879
Drugi oblici jemstva:	2.400	2.400
u dinarima	2.400	2.400
u stranoj valuti	-	-
Preuzete opozive i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima:	834.918	2.058.021
opozive	654.901	1.547.604
neopozive	180.017	510.417
Derivati	1.863.712	2.392.205
Druge vanbilansne pozicije	343.795	185.347
Ostale preuzete i neopozive obaveze po garancijama	338.139	185.208
Čekovi, menice, polise, ovlašćenja i dr.	42	44
Ostalo	5.614	95
Ukupne vanbilansne pozicije	4.242.279	5.118.550

32. Odnosi sa povezanim licima

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost, kao i prihodi i rashodi od povezanog lica AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi, kao i prihodi i rashodi od povezanih lica koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

<i>U hiljadama dinara</i>		
BILANS STANJA	31.12.2017.	31.12.2016.
Pasiva		
Subordinirani krediti	1.184.728	1.234.723
BILANS USPEHA	2017.	2016.
Rashodi kamata po osnovu subordiniranih kredita	(3.164)	(2.676)

Bruto i neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2017. i 2016. godini bila su sledeća:

<i>U hiljadama dinara</i>	2017.	2016.
Bruto primanja	66.123	66.001
Izvršni odbor	59.209	58.979
Upravni odbor	6.914	7.022
Neto primanja	55.380	55.362
Izvršni odbor	51.010	50.924
Upravni odbor	4.370	4.438

Primanja članova Izvršnog odbora Banke u 2017. godini odnose se na isplate za tri člana za celu godinu (u 2016. godini odnose se na isplate za dva člana i to: za jednog člana za jedanaest meseci i jednog za pet meseci) i na isplate za dva člana Upravnog odbora Banke za celu godinu (isto za 2016. godinu). Gore navedena primanja odnose se na kratkoročna primanja zaposlenih.

33. Preuzete obaveze po osnovu zakupa

Banka iznajmljuje poslovni prostor putem operativnog lizinga.

Buduća plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Banka javlja kao zakupac su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	31.12.2017.	31.12.2016.
Plaćanja po osnovu operativnog lizinga		
U periodu od jedne godine	43.686	63.094
U periodu između 1 i 5 godina	66.265	160.897
U periodu dužem od 5 godina	-	-
Ukupno	109.951	223.991

34. Sudski sporovi

Na dan 31.12.2017. godine, ne postoje sudski sporovi koje Banka vodi protiv trećih lica.

Na dan 31.12.2017. godine postoje dva sudska postupka koji se vode protiv Banke. Na osnovu do sada izvedenih dokaza u postupcima, procena je da će sudski sporovi biti pravosnažno rešeni u korist Banke, sa procenom uspeha od 70%. Iz tih razloga, a u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, Banka do ovog momenta nije izdvojila bilo kakva sredstva za potrebe rezervisanja.

Pored navedena dva sudska spora, protiv Banke se vodi i jedan prekršajni postupak sa mogućim negativnim ishodom na teret Banke u iznosu od 100.000 RSD.

35. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) izvršila usaglašavanje potraživanja i obaveza sa svojim dužnicima i poveriocima. Banka je klijentima dostavila zahteve za potvrde stanja ili izvode otvorenih stavki, da bi sa istima usaglasila stanje potraživanja/obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine.

Ukupan iznos usaglašanih stanja odnosi se na:

- potraživanja u iznosu od 2.351.833 hiljade dinara, što je 33,14% potraživanja,
- obaveze u iznosu od 430.394 hiljade dinara, što je 16,70% obaveza.

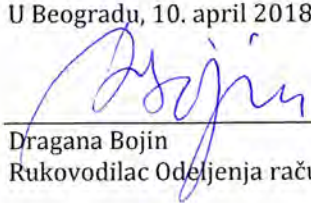
Ukupan iznos nepotvrđenih stanja se odnosi na potraživanja u iznosu od 3.906.398 hiljada dinara i obaveze u iznosu od 1.447.516 hiljada dinara.

Razlog što nisu potvrđena stanja obaveza prema klijentima u ukupnom iznosu od 1.443.059 hiljada dinara je što klijenti uglavnom nisu potvrđivali stanja na svom tekućem računu, otvorenom u Banci, kao i depozitima, a potraživanja od klijenata u ukupnom iznosu od 1.081.100 hiljada dinara je što klijenti ne vode u vanbilansnoj evidenciji svojih poslovnih knjiga obaveze po kreditnim limitima koje im je Banka odobrila.

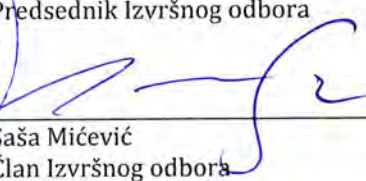
36. Događaji nakon dana bilansa

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz finansijske izveštaje Banke za 2017. godinu.

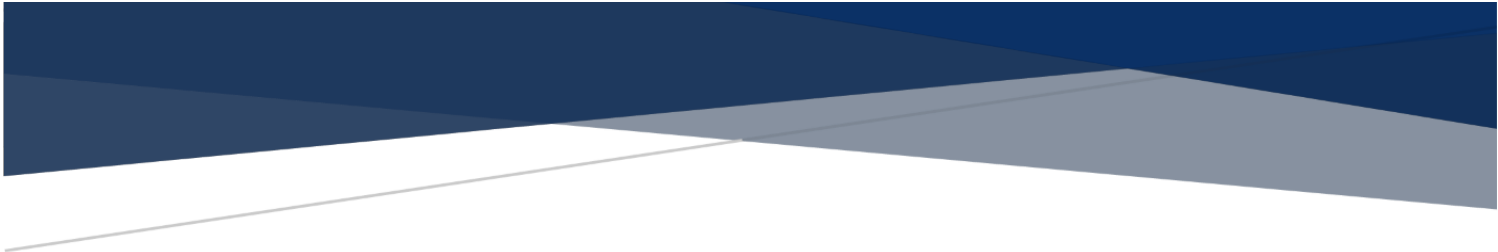
U Beogradu, 10. april 2018. godine

Dragana Bojin
Rukovodilac Odeljenja računovodstva

Ilina Rosetti
Predsednik Izvršnog odbora

Saša Mićević
Član Izvršnog odbora

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2017

MIRABANK A.D. BEOGRAD

April 2018

1 Uvod

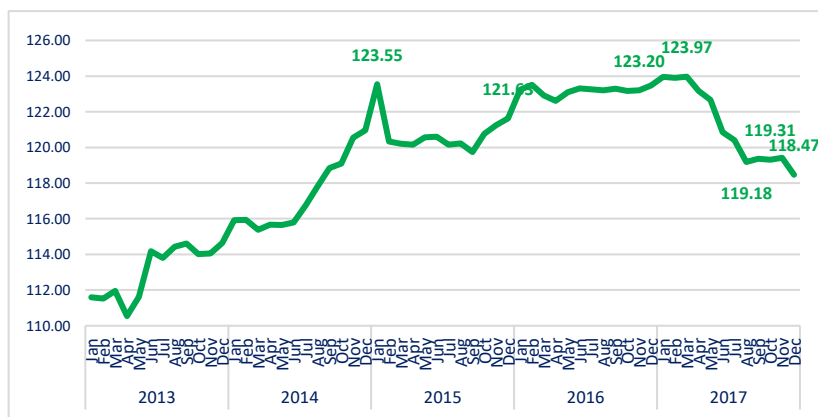
1.1 Makroekonomsko okruženje

Privreda Srbije se u 2014. godini suočavala sa velikim problemima. Nakon globalne finansijske krize u 2008. godini, ekonomija zemlje je stagnirala, dok su slabe javne institucije, nedovoljni poreski prihodi i prekomerni troškovi državnih i javnih preduzeća rezultirali brzim povećanjem javnog duga. Prepoznajući takvu situaciju neodrživom, vlasti su usvojile ambiciozan program fiskalne konsolidacije, jačanja finansijskog sektora i sveobuhvatnih ekonomskih reformi.

Nakon tri godine rada, privreda se pokrenula. Fiskalni računi, sa drugim najvećim deficitom u Evropi 2014. godine, zabeležili su suficit u 2017. godini. Ekonomsko poverenje je poboljšano uz povećanje investicija iz inostranih i domaćih izvora. Nezaposlenost je blizu istorijskog minimuma, sa tendencijom opadanja. Banke su stabilne, a procenat problematičnih kredita u ovom trenutku je ispod nivoa na kojem su se nalazili pre krize.

Srbija je 2017. godine bila svedok značajnog napretka u uspostavljanju makroekonomske stabilnosti, koja se uglavnom odrazila na značajno poboljšanje javnih finansija na osnovu dobrih fiskalnih rezultata, kao i značajan pad javnog duga. Inflacija je stabilizovana na niskom nivou, a pritisak na apresijaciju dinara preovladavao je tokom većeg dela godine. Tržište rada je takođe zabeležilo umerena poboljšanja, ali postignuti ekonomski rast je ispod početnih očekivanja i značajno niži, u poređenju sa prosečnim rastom u regionu. Ovakav rezultat, u velikoj meri nastao je zbog nepredvidivih faktora, kao što su uticaj loših vremenskih uslova na poljoprivredu i sektor energetike.

Uprkos činjenici da je izvoz zabeležio snažan rast tokom 2017. godine, eksterna pozicija zemlje se nije poboljšala. Deficit tekućeg računa je značajno povećan u odnosu na prethodnu godinu, zbog nepovoljnog trenda rasta uvoza koji je brži od izvoza koji je uspostavljen 2017. godine. Na pogoršanje spoljnog deficita prvenstveno je uticala njegova visoka vrednost u prvom kvartalu od 8,7% BDP-a, uglavnom uzrokovan višim uvozom energije početkom godine. Takođe, snažna apresijacija dinara u drugoj polovini godine nije pozitivno uticala na spoljnu trgovinu. Sa druge strane, stabilan priliv stranih direktnih investicija bio je više nego dovoljan da bi u potpunosti pokrio deficit tekućeg računa, dok je priliv doznaka bio nešto viši u odnosu na 2016. godinu.

Grafikon 1: RSD/EUR kurs; Izvor: NBS

U 2017. godini, dinar je nominalno porastao u odnosu na evro za 4,2%, a prema američkom dolaru za 18,2%, dok je NBS intervenisala na deviznom tržištu prodajom 630 miliona EUR i kupovinom 1,35 milijardi EUR, kako bi se izbegle prekomerne dnevne fluktuacije kursa.

U periodu januar-oktobar 2017. godine Srbija je zabeležila priliv neto direktnih stranih investicija (SDI) u iznosu od skoro 2 milijarde EUR, što je za oko 26% više nego u istom periodu prethodne godine, dok je projekcija neto priliva direktnih stranih investicija tokom cele godine revidirana i iznosi 2,1 milijardi EUR.

Po sektorima, struktura SDI se značajno poboljšala tokom proteklih nekoliko godina, zahvaljujući povećanom prilivu direktnih stranih investicija u sektor trgovine, uz dobru diversifikaciju u prerađivačkoj industriji, povećavajući izvoz dalje i poboljšavajući spoljašnju poziciju zemlje. Prema podacima NBS, u okviru proizvodnje, najveći priliv stranih direktnih investicija se odnosi na proizvodnju metala, hrane, motornih vozila, hemikalija i farmaceutskih proizvoda, što podstiče proizvodnju i izvoz ovih industrija.

Zahvaljujući uspešnoj implementaciji fiskalne konsolidacije koja je počela u 2015. godini, javne finansije su doživele snažan napredak, dok su rezultati postignuti od strane Vlade u ključnim strukturnim reformama pozitivno ocenjeni od strane Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i potvrđeni uspešnim završetkom poslednjeg, osmog stand-by aranžmana iz predostrožnosti. Napredak u reformama doprineo je smanjenju fiskalnih rizika i ojačao potencijal za rast srpske privrede. Ipak, kako bi se održivi ekonomski razvoj održao na duži rok, neophodno je nastaviti institucionalne reforme i poboljšati administrativne kapacitete, kao i završiti privatizaciju i restrukturiranje preostalih državnih preduzeća.

Poboljšanje ukupne poslovne i investicione klime potvrđeno je daljim napretkom u rangiranju Svetske banke u 2018. godini, sa Srbijom na 43. mestu, što je poboljšanje u odnosu na prethodnu godinu kada je bila na 47. mestu.

Najveći napredak je postignut u domenu procedura izdavanja građevinskih dozvola, upisa imovine u katastar nepokretnosti i pokretanja i registracije preduzeća.

Krajem 2017. godine, agencije za rejting Fitch i Standard and Poor's su unapredile kreditni rejting Srbije od "BB-" do "BB" sa stabilnim izgledima, dok je napredak u procesu pregovora o članstvu u EU napravljen otvaranjem šest novih poglavlja, tako da je broj do sada otvorenih poglavlja 12 od ukupno 35, od kojih su dva privremeno zatvorena.

Oporavak preduzeća u državnom vlasništvu: Srbija je restrukturirala neefikasnu železničku kompaniju, uvela bolju naplatu duga u vodećim kompanijama za električnu energiju i gas, i uspešno privatizovala druge kompanije, poput Smederevske železare, ali mnogim preduzećima u državnom vlasništvu još uvek je potreban rad na uspešnom rešavanju ili nesubvencionisanoj slobodnoj tržišnoj sposobnosti. Sektori kojima je najviše potreban oporavak su rudarski i petrohemijski proizvodi: kompanije kao što su rudnik uglja Resavica, industrija bakra RTB Bor i petrohemijski proizvođači Petrohemija, MSK i Azotara. Nekoliko državnih finansijskih institucija - na primer, BPS i Komercijalna banka i Dunav osiguranje - takođe imaju potrebu za reformom ili privatizacijom.

Očekuje se da će se pozitivni trendovi u privredi nastaviti i u narednom periodu, uključujući umereno ubrzavanje rasta koji će se zasnivati na daljem jačanju potrošnje i intenziviranoj investicionoj aktivnosti. Konačan ishod će zavisiti od kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju, kao i od uspeha u daljim reformama u javnom sektoru i poboljšanja opštih uslova poslovanja.

1.2 Bankarski sektor Srbije

U 2017. godini intenziviran je proces konsolidacije srpskog bankarskog sektora. Iako se većina bankarskog tržišta i dalje sastoji od inostranih banaka, broj domaćih banaka se povećao sa osam na devet. Direktna banka preuzela je Findomestic Bank i trenutno je u procesu pripajanja Piraeus Bank, dok je AIK banka kupila Alpha Bank, a kasnije je većinu portfolija prodala Societe Generale banci. Pored toga, OTP banka je pokrenula proces kupovine Vojvođanske banke, dok je Banca Intesa preuzela deo portfolija Procredit banke. Nastavljen je i trend pada ukupnog broja zaposlenih i filijala u bankarskom sektoru.

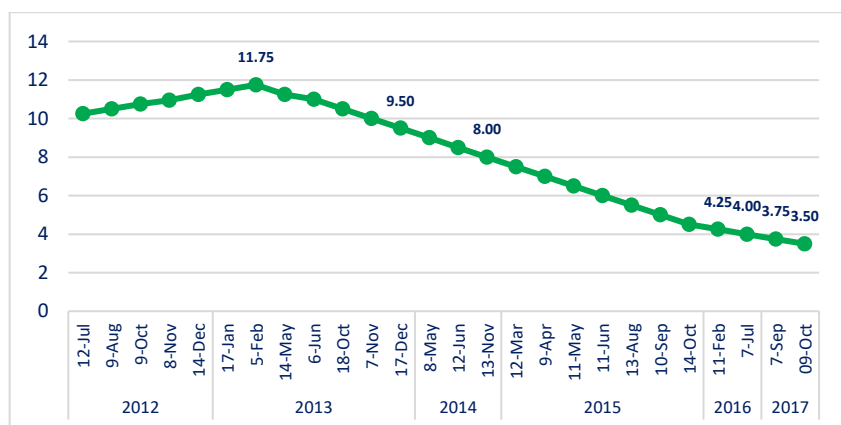
Tržišno učešće banaka u većinskom vlasništvu domaćih preduzeća (fizičkih lica i Republike Srbije) smanjilo se (sa 24,7% na 24,2%), dok je njihovo učešće u ukupnom kapitalu bankarskog sektora palo sa 23,5% na 23,4%. Banke iz Italije, Austrije, Grčke i Francuske (9 banaka) nastavile su da obračunavaju dominantno učešće u ukupnoj bilansnoj aktivnosti bankarskog sektora - 61,0%, povećavajući se za 0,7 p.p. u odnosu na jun 2017.

Bankarski sektor Srbije i dalje održava prihvatljiv nivo konkurencije i nizak nivo koncentracije aktivnosti. Vrednost indeksa Herfindahl-Hirschman ukazuje na odsustvo koncentracije u svim posmatranim kategorijama. Najveće vrednosti indeksa zabeležene su u depozitima (pre svega depozitima stanovništva), zatim prihodima od naknada i provizija, dok su najniže vrednosti u ukupnom prihodu i prihodima od kamata, kao i u bruto kreditima (ukupnim kreditima i kreditima stanovništva).

Krajem trećeg kvartala 2017. godine ukupna aktiva bankarskog sektora iznosila je oko 3,3 milijarde dinara (28 milijardi EUR), što predstavlja relativni porast od 1,6% u odnosu na kraj prethodne godine. Sporiji rast ukupne aktive u 2017. u odnosu na 2016. godinu, rezultat je nižih plasmana kod NBS i nižih investicija u hartije od vrednosti.

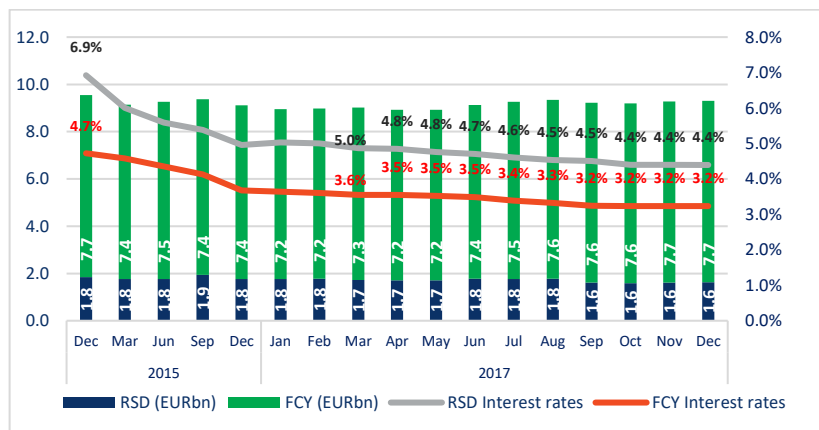
S druge strane, ukupni krediti namenjeni klijentima ostvarili su rast od 125 milijardi dinara ili 7,1% u odnosu na kraj prethodne godine uprkos značajnim otpisima problematičnih kredita i dostigli su 1,9 milijardi dinara (15,7 milijardi EUR). Ubrzanje kreditne aktivnosti u 2017. godini izazvano je rastom ekonomske aktivnosti i dalje podstaknuto monetarnom politikom NBS, i to sa niskim kamatnim stopama u Evrozoni, jačom konkurencijom i smanjenom premijom rizika zemlje.

U pogledu bilansne aktive Banca Intesa AD Beograd ostaje vodeća banka u Srbiji; njeno tržišno učešće je neznatno poraslo, za 0,1 pp u odnosu na prethodni kvartal i za 0,3 pp u odnosu na isti period prošle godine. Pored Banca Intesa AD Beograd, sledeće banke koje su na dan 30. septembar 2017. imale tržišno učešće iznad 10% su: Komercijalna banka AD - Beograd i Unicredit Bank Srbija AD Beograd, sa tržišnim udelom od 11,4% i 10,9% respektivno. Što se tiče bilansne aktive, šest vodećih banaka ima ukupni tržišni udeo od oko 60%.

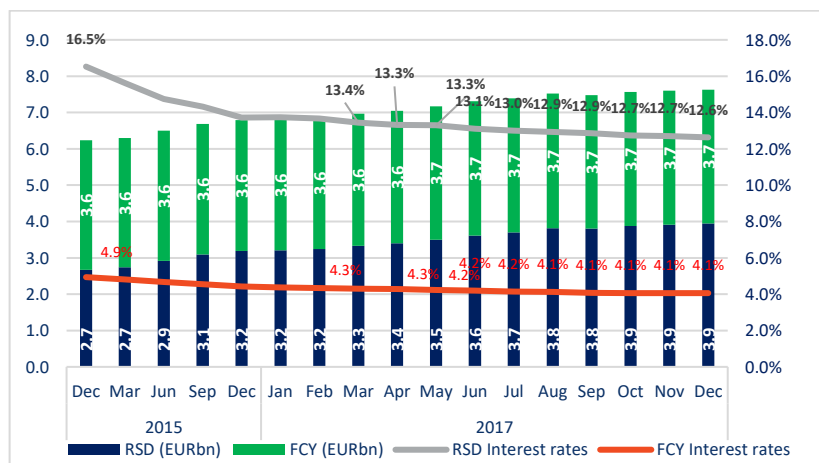
Grafikon 2: NBS referentna kamatna stopa; izvor: NBS

U cilju održavanja inflacije unutar ciljnog opsega, NBS je snizila ključnu kamatnu stopu na rekordno nisku, što je dodatno doprinelo smanjivanju troškova zaduživanja preduzeća i domaćinstava u domaćoj valuti, te je povećalo kreditnu aktivnost u dinarima za 1,2% u poređenju sa krajem 2016. godine. Domaća valuta je uglavnom plasirana sektoru stanovništva, dok je zabeležen i rast dinarskih korporativnih plasmana, uprkos tome što je najveći broj problematičnih kredita koji su otpisani u domaćoj valuti. Najveći deo kredita privrede i dalje predstavljaju oni sa ugovorenom deviznom klauzulom za evro i zabeležili su rast u odnosu na prethodnu godinu, dok su krediti stanovništva u stranoj valuti opadali.

Grafikon 3: Krediti privredi – valute i prihod od kamata; izvor: NBS

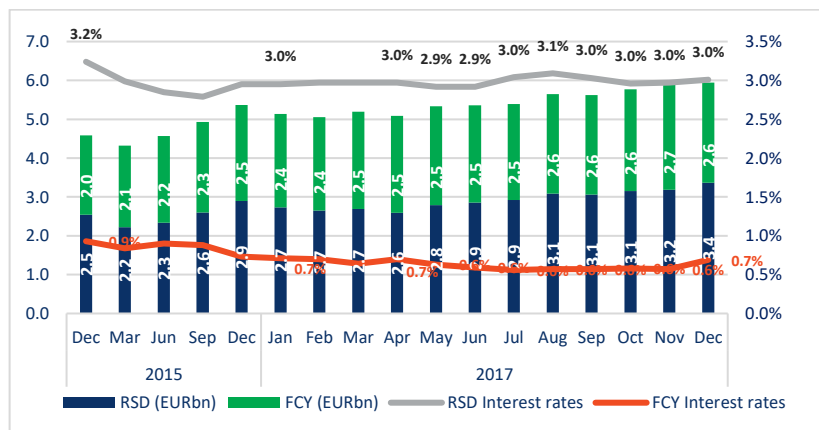
Kreditni namenjeni privredi zabeležili su pozitivan trend od sredine 2017. godine. Najveći udeo u novoj proizvodnji činili su krediti za obrtni kapital, 53,5%, čineći 48% ukupnih kredita za privredu. Investicioni krediti su imali 22,1% učešća u novim kreditima, tako da su činili 31,7% ukupnih kredita, što se pozitivno odrazilo na ročnost kreditnog portfolija, u kojem su dominirali krediti sa rokom dospeća dužim od dve godine. Kada je reč o industrijskoj strukturi, kompanije prerađivačke industrije i trgovine, kao i saobraćaj, bile su najveći korisnici kredita u 2017. godini.

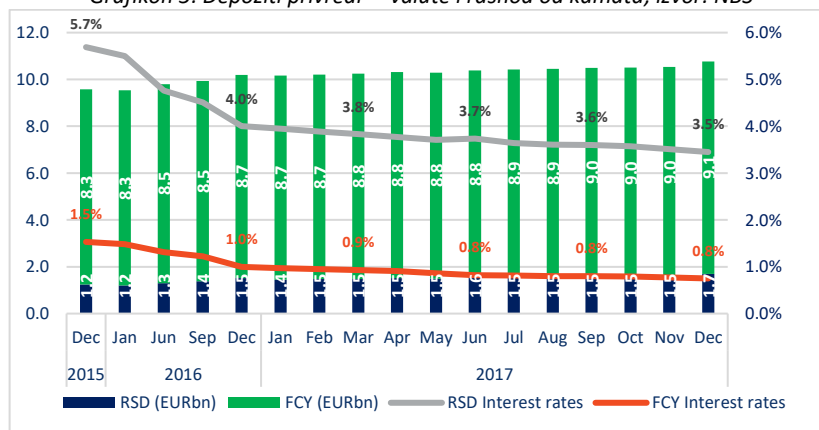
Grafikon 4: Krediti stanovništvu – valute i prihod od kamata; izvor: NBS

Ukupni krediti stanovništvu takođe su porasli u 2017. godini, sa najvećim učešćem od 40,1% kod hipotekarnih, a potom i gotovinskih kredita sa 37,4%, dok su gotovinski krediti i refinansiranje kredita imali najveći udeo u novoj proizvodnji. Povoljni uslovi na tržištu nekretnina, kao i povremene niske kamatne stope na hipotekarnim kreditima pomogli su povećanje potražnje za ovim kreditima, čiji je rast uglavnom vezan za novo zaduživanje, uprkos povećanju postojećeg refinansiranja hipotekarnih kredita.

Uspešna implementacija Strategije za rešavanje problematičnih kredita koja je usvojena 2015. godine nastavila se i prošle godine. Rešavanjem ovog problema kroz povećanje restrukturiranja, otpisa i prodaje nefinansijskih kredita nebančnim subjektima, banke su eliminisale veliki deo loših plasmana, otvarajući prostor za nova potencijalna pozajmljivanja. Smanjenje problematičnih kredita intenzivirano je u četvrtom tromesečju, zbog primene Odluke o računovodstvenom otpisu bilansa stanja banke. Od početka godine ukupan iznos bruto nenaplativih potraživanja smanjen je za 94,4 milijarde dinara na 251,4 milijarde dinara na kraju trećeg kvartala. Učešće ovih kredita u ukupnim kreditima smanjilo se sa 17% na kraju 2016. godine na 12,2% u septembru 2017. godine, što predstavlja najnižu vrednost od 2009. godine. Krajem trećeg kvartala, iznos problematičnih kredita privredi je iznosio 188,4 milijarde dinara nakon opadanja za 73,7 milijardi dinara (28%) od početka godine, dok su problematični krediti u sektoru stanovništva, uključujući i preduzetnike, pali za 20,7 milijardi dinara (25%) na 63 milijarde dinara.

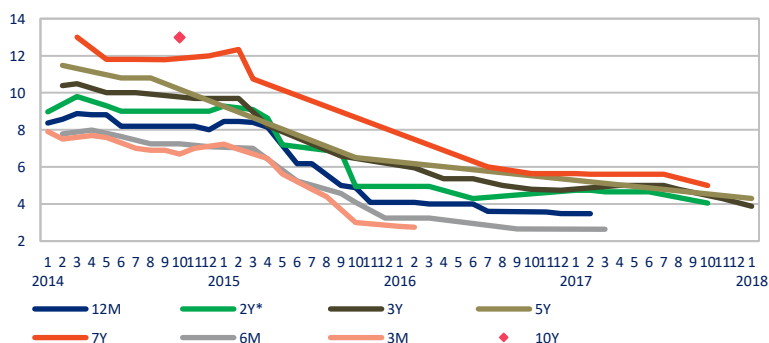

Grafikon 5: Depoziti privredi – valute i rashod od kamata; izvor: NBS

Grafikon 6: Depoziti stanovništva – valute i rashod od kamata; izvor: NBS

Glavni izvor finansiranja banaka u Srbiji u 2017. godini bili su primljeni depoziti koji uključuju i depozite stanovništva i preduzeća, kao i depoziti primljeni od banaka i drugih finansijskih institucija. Njihov iznos je neznatno smanjen u 2017. godini, za 0,9%, uglavnom zbog apresijacije dinara, s obzirom na veliku količinu deviznih depozita. Tokom 2017. godine povećano je korišćenje sredstava od banaka, drugih finansijskih organizacija i NBS (za 11%). Rast beleže i depoziti stanovništva (1,4%), dok je mali rast zabeležen kod domaćinstava i preduzetnika (-0,5%). Većinu ukupnih depozita činili su kratkoročni depoziti, oko 90%, od kojih su većina depoziti po viđenju, dok u valutnoj strukturi i dalje dominiraju devizni depoziti, sa 69%.

Grafikon 7: Obveznice Republike Srbije – Kamatne stope (u %); Izvor: NBS

Rezultati bankarskog sektora u Srbiji krajem trećeg tromesečja pokazuju da je profitabilnost banaka nastavljena sa poboljšanjem. Na dan 30. septembar 2017. godine, neto rezultat pre oporezivanja bankarskog sektora iznosio je 53,5 milijardi dinara, što je za 63,1% više u odnosu na isti period prošle godine. Poboljšanje profitabilnosti banaka je rezultat različitih pojedinačnih kretanja, jer je 25 banaka poslovalo sa profitom od 54,7 milijardi dinara, dok je samo 5 banaka prijavilo negativan rezultat u ukupnom iznosu od 1,2 milijarde dinara. Rast profitabilnosti

u 2017. godini prvenstveno je rezultat smanjenja neto kreditnih gubitaka. Iako je kreditna aktivnost banaka porasla, neto prihodi od kamata su u trećem kvartalu 2017. godine u odnosu na treći kvartal 2016. godine smanjeni za 1,4 milijarde dinara. Ovaj podatak je rezultat menjanja monetarne politike, odnosno smanjenja referentne stope, a time i nižih kamatnih stopa u domaćoj valuti, što dodatno utiče na pad kamatnih stopa na međubankarskom tržištu. U istom periodu, neto prihodi od naknada i provizija su povećani za 2,3 milijarde dinara, što je pozitivno uticalo na neto dobit. Povećanje profitabilnosti bankarskog sektora na kraju trećeg kvartala 2017. pratilo je poboljšanje pokazatelja profitabilnosti na godišnjem nivou, prvenstveno odnos prinosa na aktivu i odnos povraćaja kapitala. ROA je iznosila 2,18% (porast od 0,77 pp na godišnjem nivou), a ROE 11,01% (porast od 4,12 pp na godišnjem nivou).

Nakon procesa usklađivanja domaćih propisa sa relevantnim pravnim aktima EU, od 30. juna 2017. godine izmenjeni su propisi iz oblasti kontrole banaka. Naime, NBS je propisala smanjenje minimalne stope adekvatnosti kapitala sa 12% na 8%, što je dodatno korigovano za određena podešavanja. Na kraju trećeg kvartala, koeficijent adekvatnosti kapitala bankarskog sektora iznosio je 22,5%, što je daleko iznad propisanog minimuma.

2 KO smo mi

2.1 Osnivanje

Osnivač Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka), Duingraaf Financial Investments BV, Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija (u daljem tekstu: Osnivač), dobila je preliminarnu dozvolu za inkorporiranje Banke odlukom Narodne banke Srbije br. IO NBS 32 od dana 18. avgusta 2014. godine.

Narodna banka Srbije izdala je Odluku br. IO NBS 58 od 16. decembra 2014. godine, čime je Banci odobrila dozvolu za rad.

Nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije za akta Osnivačke skupštine Banke (Odluka o imenovanju predsednika i članova odbora direktora Banke, Odluke o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora banke, Izvršnog odbora Banke, Odluke o usvajanju Statuta Banke, Odluke o prvom delu emisije Banke, Odluke o usvajanju strategije i poslovne politike Banke), Banka je upisana u Registar privrednih društava na osnovu Odluke Agencije za privredne registre BD 8779/2015 od 05.02.2015.

Osnivač Banke i Banka nisu članovi bankarske grupe. Osnovni kapital Banke je 15 miliona EUR u dinarskoj protivvrednosti; konverzija kapitala izvršena je 6. aprila 2015. godine, nakon otvaranja računa Banke kod Narodne banke Srbije, nakon čega je Banka počela da obavlja svoje poslovanje preko tog računa i platnih transakcija, a istovremeno je pokrenula proces izveštavanja Narodnoj banci Srbije.

Dana 11. maja 2016. godine, uz registraciju u Centralnom registru i kliringu hartija od vrednosti, kapital Banke se povećao kroz II emisiju akcija u iznosu od 1.840.500 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital (zajedno sa inicijalnom emisijom u iznosu od RSD 1.790.700 hiljada) iznosio 3.631.200 hiljada dinara. Na osnovu Odluke BD 39191/2016 od 16. maja 2016. godine, Agencija za privredne registre završila je registraciju promena/povećanja osnovnog kapitala.

Sedište Banke je u Beogradu, u ulici Španskih boraca br. 1 na Novom Beogradu, a njena delatnost se odvija u jednoj ekspozituri na teritoriji Republike Srbije na istoj adresi. Na dan 31. decembar 2017. godine, Banka je imala 42 radnika (na dan 31. decembra 2016. godine bilo je 42 zaposlenih).

Matični broj Banke je 21080608. Poreski identifikacioni broj koji je dodeljen Banci je 108851504.

U toku 2017. godine Banka nije vršila otkup sopstvenih akcija, odnosno udela, niti ih ima.

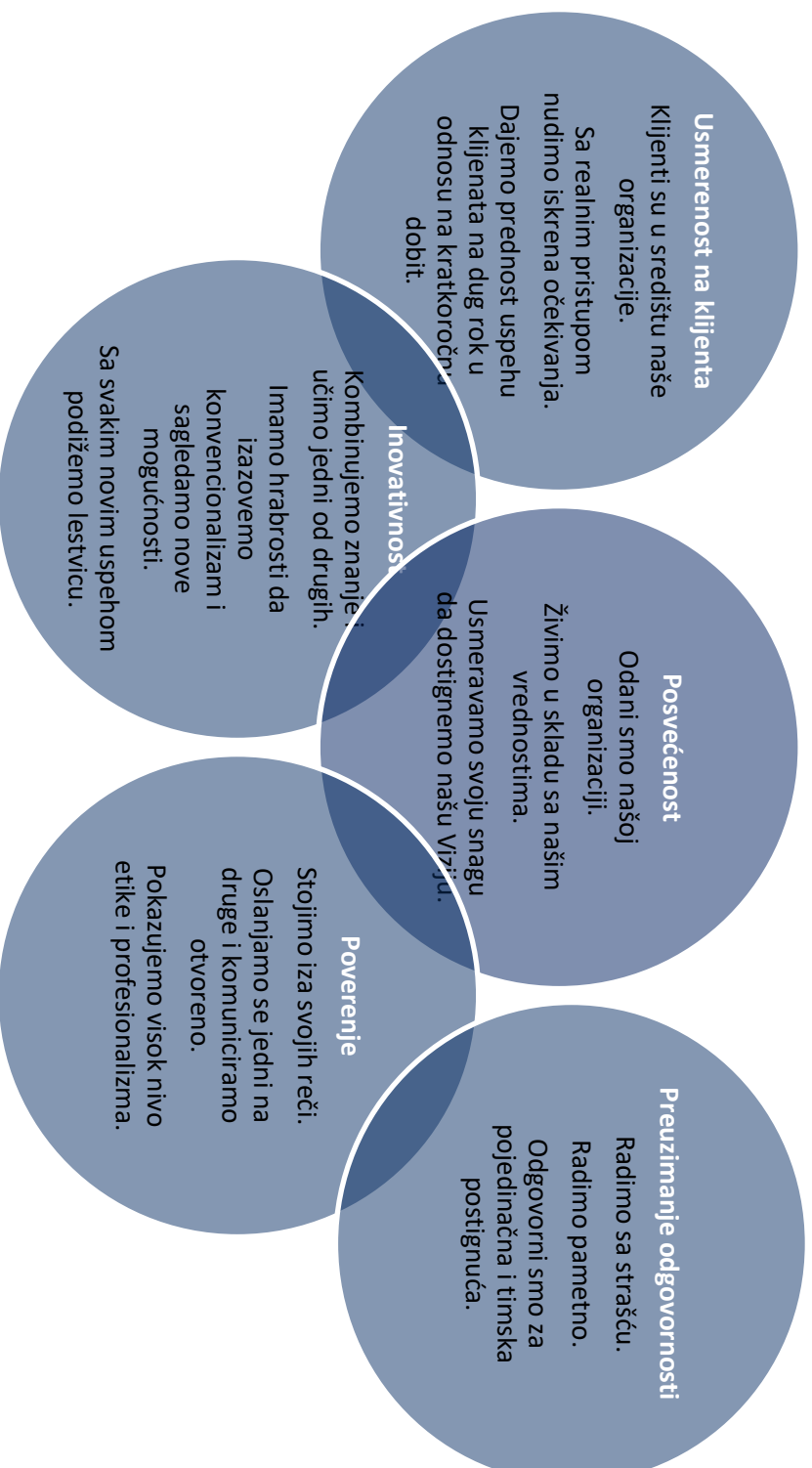
U 2017. Banka nije imala aktivnosti istraživanja i razvoja.

2.2 Misija i Vizija

Naša misija je da podržimo ekonomski razvoj zemalja u kojima poslujemo, pružajući transparentne i konzistentne finansijske usluge.

Naša vizija je da budemo međunarodno prepoznati kao inovativna banka koja podstiče ekonomski razvoj zemalja u kojima posluje i donosi rast svim interesnim stranama.

2.3 Osnovne vrednosti

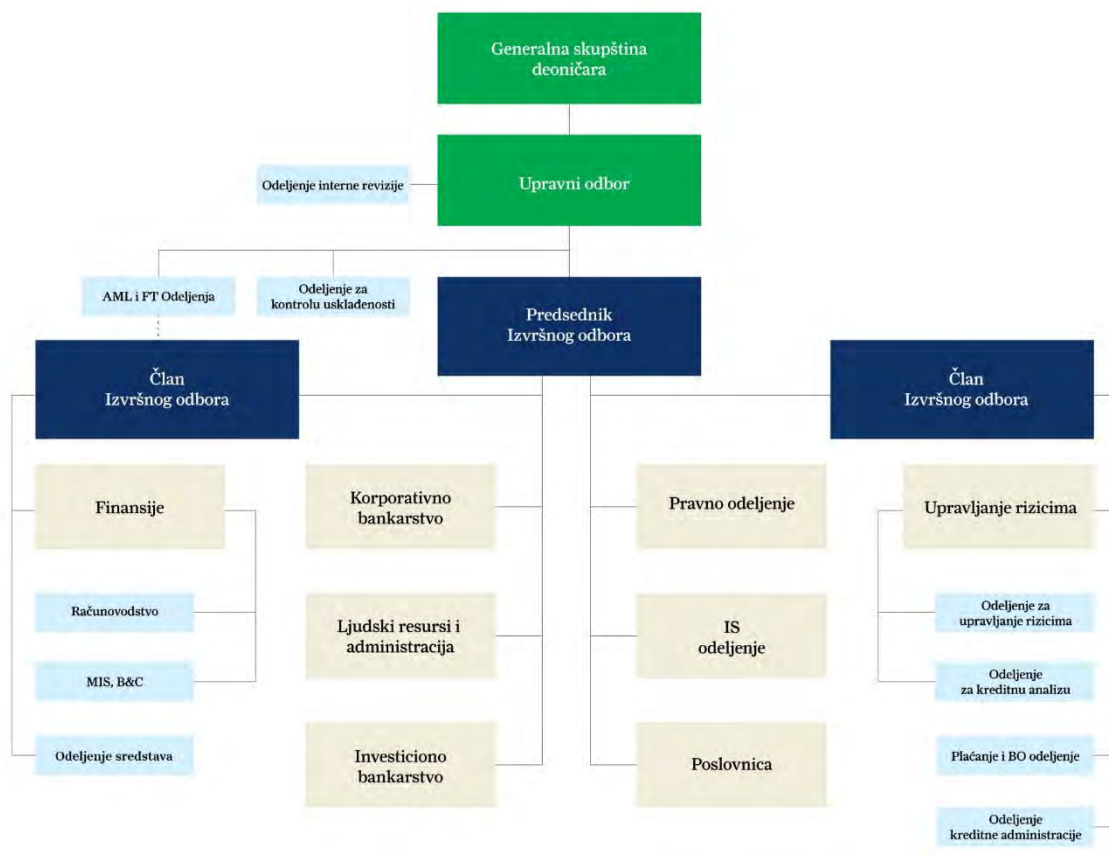
2.4 Glavni strateški ciljevi

Kao krajnji cilj vizije, menadžment Banke definiše glavne strateške ciljeve za naredne tri godine:	Postati vrhunska profesionalna privredna i investiciona banka nudeći proizvode i pružajući usluge po meri svojih klijenata;
	Postići izvrsnost, kako u pružanju usluga klijentima tako i u vremenu izvršenja, oslanjajući se na fleksibilnost, jednostavan i efikasan proces odlučivanja;
	Primenjivati i održavati stroge kontrole rizika u cilju postizanja razvoja zdravog kreditnog portfolija kroz uravnotežen i stabilan rast;
	Razviti i stalno proširivati depozitne izvore finansiranja kako bi Banka bila prepoznatljiva kao pouzdan partner;
	Održati jaku poziciju kapitala neposrednim monitoringom klijenata i ljudskim pristupom u upravljanju rizicima;
	Upravljanje likvidnošću na najadekvatniji i optimalaniji način, uvek imajući u vidu i najmanju moguću opasnost po depozite klijenata i kapital akcionara;
	Kontrolu troškova vršiti primenom snažne kontrole nad rashodima i primeniti koncept zajedničkih usluga u cilju postizanja "iznad tržišnog proseka" stope efikasnosti.

2.5 Tim

Upravni odbor	Gospodin Hamad Al Shamsi, <i>Predsednik Upravnog odbora</i>
	Gospodin Majed Odeh, <i>Član Upravnog odbora</i>
	Gospodin Mahmood Mohamed Al Mahmood, <i>Član Upravnog odbora</i>
	Gospodin Mustafa Kheriba, <i>Član Upravnog odbora</i>
	Gospodin Vladimir Radić, <i>Nezavisni član Upravnog odbora</i>
	Gospodin Dejan Nikolić, <i>Nezavisni član Upravnog odbora</i>
Izvršni odbor	Gospođa dr Ilinca Rosetti, <i>Predsednik Izvršnog odbora</i>
	Gospodin Saša Mićević, <i>Član Izvršnog odbora</i>
	Gospođa Mirjana Garapić Zakanyi, <i>Član Izvršnog odbora</i>

2.6 Organizaciona šema

3 ŠTA nas čini različitim

3.1 Naš identitet

Banka posvećuje značajne napore u kreiranju identiteta i povećanju prepoznatljivosti brenda same Banke. Namere su da se sa tim aktivnostima nastavi i u budućnosti, a sve u cilju kreiranja identiteta i povećanja prepoznatljivosti. Namere su i da u narednom periodu Banka nastavi sa ovim aktivnostima, sa ciljem pozicioniranja, ali uglavnom kroz BTL (engl. „Below-The-Line”) komunikaciju kao i kroz uspostavljanje i korišćenje poslovnih veza, budući da se priroda poslovanja banke odnosi uglavnom na korporativne klijente a u saradnji sa ovim sektorom, najbolji rezultati postižu se „jedan-na-jedan” komunikacijom.

Banka planira da marketinšku strategiju zasniva na ciljanim kampanjama koje će biti direktno upućene ciljnim grupama, a to su: velika i srednja preduzeća, njihovi menadžeri i vlasnici, kao i veliki broj privatnih lica koja žele da izbegnu masivan bankarski pristup.

3.2 Naš pristup

Naš detaljni, analitički i sveobuhvatni pristup i čvrsto uverenje u dvosmernu komunikaciju pružaju nam najbolje razumevanje poslovnih ideja i ciljeva. Pošto je svaki klijent jedinstven, naše ponude i usluge prilagođavamo njihovim specifičnim potrebama, pažljivo uzimajući u obzir sve aspekte.

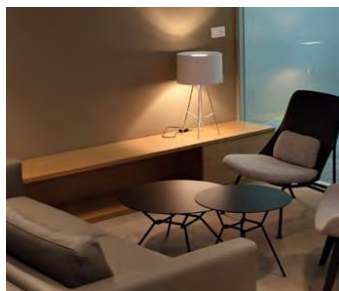
Mi imamo metodički i tačan pristup svakom klijentu i datoj situaciji, čime smo prvi izbor u personalizovanom bankarstvu. Naš detaljni, analitički i sveobuhvatni rad i naše čvrsto verovanje u dvosmernu komunikaciju, pružaju nam najbolje razumevanje poslovnih ideja i ciljeva. Pošto je svaki klijent jedinstven, naše ponude i usluge prilagođavamo njihovim specifičnim potrebama, pažljivo uzimajući u obzir sve aspekte.

3.3 „One-stop Shop“

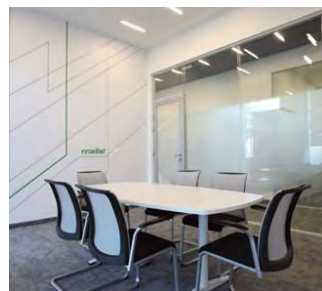
Verujemo da je vreme najvrednija stvar, kako u profesionalnom tako i u privatnom životu, pa stoga posebnu pažnju posvećujemo našim klijentima kojima pokušavamo da pružimo potpunu uslugu u našim poslovnim prostorijama i to sve u samo jednoj poseti.

3.4 Bankarski salon

Verujemo da veliki posao zahteva sjajna partnerstva, izgrađena kroz uzajamno poverenje i uzajamno razumevanje potreba.

Svaki poslovni odnos zahteva prostor u kojem će se razvijati i rasti. Zbog toga naš kompletno opremljen bankarski centar uključuje salon - ugodan prostor, dostupan našim klijentima i njihovim partnerima, za neformalne sastanke, umrežavanje, razmenu ideja ili kao čekaonica tokom redovnog radnog vremena u bankama.

3.5 Partnerski savetodavne kompanije

Da bi našim klijentima omogućili punu savetodavnu uslugu zajedno s bankarskim i finansijskim uslugama, Mirabank je sklopila strateško partnerstvo sa PWC.

U svetlu tog partnerstava, Mirabank igra ulogu "one-stop-entry" za svoje klijente i u okviru njihovog odnosa sa Mirabank, omogućavamo im pristup informacijama i savetima kroz saradnju sa svojim prvoklasnim partnerima.

Savetovanje za poslovanje, strategiju i menadžment konsalting, poreska pitanja, pravni okvir, strukturno poslovanje, finansijsko planiranje, osnivanje preduzeća, zajednička ulaganja, spajanja i akvizicije, privatizacije, greenfield investicije itd.

3.6 Dopunske usluge

Pristup Banke ogleda se kroz organizaciju ekskluzivnih događaja, kao Mirabank Business Club u SK9, zatim kroz ekskluzivni časopis koji lično dobija ciljna grupa Banke i koji je deo komunikacije Banke sa trenutnim i budućim klijentima (LUMEN).

Osim što omogućavamo našim klijentima da održe sastanke u našoj filijali, nudimo im i ekskluzivni prostor za umrežavanje na nedeljnom nivou kroz osnivanje Mirabank BUSINESS CLUB-a u Square Nine hotelu.

Dopunjujemo naše partnerstvo sa klijentima dajući im pristup ekskluzivnoj poslovnoj inteligenciji i sadržaju koji nije dostupan na drugim mestima.

Jedinstveni pristup Mirabank-e ilustruje se i u LUMEN-u - našem časopisu, posvećenom predstavljanju tema koje su važne i pružaju duboke analize koje inspirišu i pokreću inovacije.

3.7 Ulaganja u održivu životnu sredinu i društvenu odgovornost

Tokom 2017. godine Banka je učestvovala u društveno odgovornim aktivnostima (šema donacija BELhospice), čime je potvrdila svoju posvećenost kao društveno odgovorna kompanija.

Povodom Nedelje štednje 2017, Mirabank je počela da promovise jedinstvenu poruku - "Sačuvajmo štednju koju doniramo". Ovo je pionirski koncept na srpskom bankarskom tržištu i ima za cilj da podrži aktivnosti BELhospice, lokalne dobrotvorne organizacije.

U okviru ove kampanje, koja je promovisala privlačnu fiksnu nominalnu kamatnu stopu na oročene depozite u evrima, Mirabank je iz sopstvenih sredstava dodala 10% iznosa kamate koja se isplaćuje klijentu i donirala taj iznos BELhospice centru za palijativno zbrinjavanje, koji brine o pacijentima sa kancerom tokom terminalne faze njihove bolesti.

Mirabank je uspostavila mehanizam koji će pomoći onima kojima je pomoć potrebna, istovremeno zadovoljavajući potrebe onih koji imaju novac za štednju.

Ova jedinstvena usluga na tržištu, nudi ne samo dobru kamatnu stopu, već i priliku, onima koji žele da doniraju sredstva za učešće u humanitarnom projektu. Svako ko bi želeo da doprinese ovoj misiji i podrži dobar cilj, može da štedi sa Mirabank a kao rezultat toga može odvojiti donaciju za BELhospice kroz iznos koji odluči da donira.

Banka nije učestvovala u programima zaštite životne sredine, ali se obavezala na poboljšanje okruženja u pogledu načina na koji Banka pristupa svojoj globalnoj poslovnoj strategiji, radu sa partnerima i podržavanju zaposlenih u banci. Banka je posvećena podržavanju nisko-ugljeničnih i održivih poslovnih aktivnosti, razvijanju rešenja za klimatske promene i druge ekološke izazove. Moramo naglasiti da smo u velikoj meri uključeni u projekte obnovljivih izvora energije kroz naše poslovanje sa investicionim bankama. Imajući u vidu kulturu akcionara, očekuje se da će Banka aktivno učestvovati u ovakvim naporima i u budućnosti.

4. ŠTA nudimo

4.1. Executive banking

Executive banking je naše ekskluzivno bankarsko rešenje za korporativne klijente. Svesni smo da se vaše poverenje zavređuje svakog dana. Mi duboko verujemo da to možemo postići tako što ćemo vam pružiti kompetentan savet, na odgovarajućem nivou i pružiti vam podršku koja vam treba i koju zaslužujete. Naš posvećen menadžer je vaš lični asistent kome možete da se obratite za pomoć u bilo kom trenutku. On ili ona će biti oduševljeni što komuniciraju sa vama na način koji najviše odgovara vama i vašoj rutini, i sa toliko detalja koliko vi to želite.

Mirabank Executive banking je ekskluzivno rešenje za vaše poslovanje, koje se sastoji od sveobuhvatnog skupa proizvoda i usluga, prilagođenih vašim poslovnim potrebama, od strane vašeg savetnika koji vam je na raspolaganju tokom naše saradnje.

Računi	Rezident Nerezident Domaća i strana valuta		Elektronsko bankarstvo	Asseco Halcom	
Izveštavanje	MT940 (kraj dana) MT942 (tokom dana)		Instrumenti dokumentarnih poslova	Izdavanje Uvoznih/Izvoznih akreditiva, „Shipping” garancija Konfirmacija/avizo izvoznih akreditiva Diskont izvoznih akreditiva sa odloženim plaćanjem	
Plaćanja	Keš Plaćanja (domaći platni promet) Plaćanja (ino platni promet)		Finansijske garancije	Naplata Tenderske garancije Avansne garancije Garancije za dobro izvršenje posla „Stand-by” akreditivi	
Prilivi	Keš Naplatna menica Prilivi (domaći platni promet) Prilivi (ino platni promet)		Kratkoročno finansiranje	Kredit/Overdraft Revolving	
Depoziti	A vista Transakcioni Overnight Strukturirani depoziti		Srednjeročno i dugoročno finansiranje	Srednjeročni Investicioni krediti Krediti sa hipotekom kao obezbeđenjem	
Menjački poslovi	Menjački poslovi: „Spot” – „Forward”		Strukturirano finansiranje	Akvizicija Restruktuiranje Finansiranje duga Projektno finansiranje	

4.2. Prime banking

Prime banking je premium bankarsko rešenje za fizička lica.

Pošto je svaki klijent jedinstven, naše ponude i usluge prilagođavamo vašim specifičnim potrebama, pažljivo uzimajući u obzir sve aspekte. Klijenti cene naš personalizovani pristup, pouzdanost kao partnera, i jedinstveno iskustvo koje pružamo.

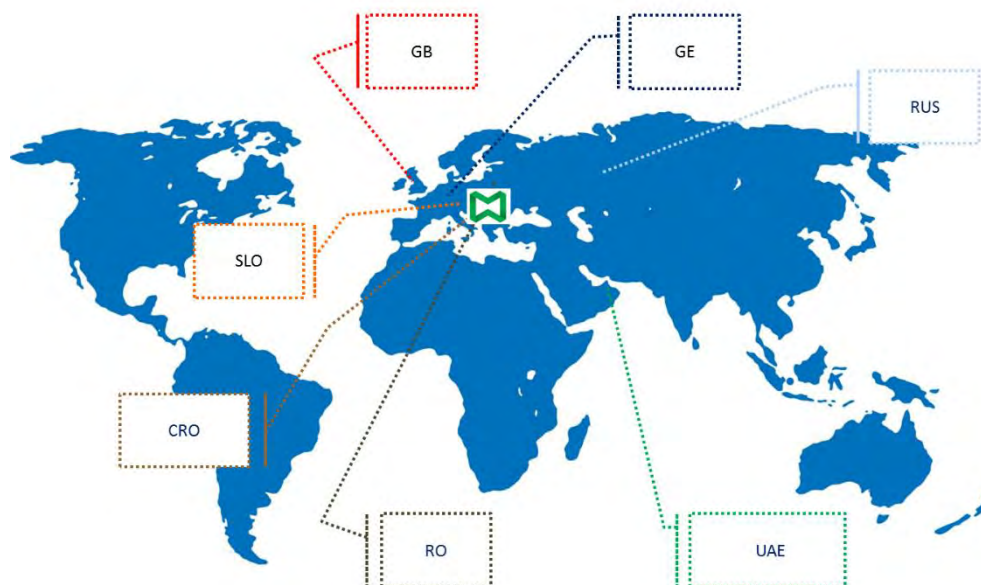
- Proizvodi i usluge
 - Tekući računi u domaćoj i stranoj valuti,
 - Transakcioni i oročeni depoziti,
 - Računi štednje,
 - Kontrola stanja SMS-om,
 - Usluge elektronskog bankarstva,
 - Mobilne usluge.
- Ekskluzivni set proizvoda
 - Lični savetnik
 - Usluge čekanja u našem ekskluzivnom klijentskom salonu
 - Slobodan prenos novca putem elektronskog bankarstva i mobilnog bankarstva
 - Visoke kamatne stope na oročene depozite

4.3. Investiciono bankarstvo

Našim klijentima nudimo usluge savetovanja u vezi sa investicijama, uključujući savete o transakcijama i strukturom kapitala, kao i vrednovanje, istraživanje, pomoć u odabiru drugih profesionalnih savetnika i omogućavanje komunikacije zainteresovanih strana.

Transakcione usluge	Savetovanje u vezi sa strukturom kapitala	Dodatne usluge
Spajanja i preuzimanja Privatizacije Restruktuiranja Pronalaženje potencijalnih investitora Upravljanje procesom transakcije	Finansijska analiza kompanije i/ili biznis projekata Analiza rizika i stres testiranje Procena strateških mogućnosti, strukture finansiranja putem duga ili kapitala Pomoć u pregovaranju novog finansiranja, odnosno refinansiranja Izvršenje plana finansijskog restruktuiranja	Procena vrednosti Istraživanje Pomoć u izboru drugih stručnih savetnika Komunikacija sa zainteresovanim stranama

Partneri smo raznim "lokalnim" savetodavnim firmama, koje posluju širom sveta, sa kojima smo uspostavili poslovne odnose koji nam omogućavaju da im posredno i indirektno pružimo investicione mogućnosti investitora iz šireg balkanskog regiona.

5. Naš poslovni fokus 2018-2020

Mirabank je strukturirana kao butik banka koja svoje proizvode i usluge proširuje uglavnom na privredu, srednja i velika preduzeća. Banka ovim klijentima pruža sve bankarske usluge, fokusirajući se na finansiranje i podršku finansiranju trgovine, zajedno sa drugim uslugama kao što su prikupljanje depozita, plaćanja i drugo.

Od 2016. godine Banka je proširila svoje poslovanje u oblast investicionog bankarstva. Ključni fokus u aktivnostima investicionog bankarstva je osigurati kontinuitet poslovanja finansijskim savetovanjem (transakcije pripajanja, akvizicije i dugovanja) za klijente na strani kupaca i na strani prodaje koji rade u različitim industrijama. Osim drugih međunarodnih klijenata zainteresovanih za ulaganje u region, primarni klijenti u ovom poslovnom segmentu Banke su investitori poreklom iz UAE i Bliskog istoka, kao i lokalne kompanije sa ciljem da privuku sredstva za rast poslovanja.

Banka takođe pruža usluge privatnim licima sa ograničenim obimom. To su uglavnom transakcione usluge i depozitni proizvodi sa planom da se ponuda proširi na savetodavne usluge, usluge privatnog bankarstva i upravljanja bogatstvom, kada tržišni uslovi postanu odgovarajući stvarnoj potražnji.

Ovo se postiže stvaranjem jakih ličnih odnosa sa budućim klijentima i ponudom konkurentnih proizvoda sa uslugama prilagođenim prema potrebama i sposobnostima svakog klijenta ponaosob. Pažnja će biti usmerena na postizanje izvrsnosti u uslugama pruženim korisnicima, postavljanje standarda u poslovanju sa privredom i investicionim bankarstvom. Istovremeno, prilagođeni finansijski proizvodi, kao i finansijski savetodavni rad, kroz Executive banking paket usluga banke, biće ponuđeni velikim potencijalnim MSP-ima koji se smatraju glavnim pokretačem ekonomskog razvoja u privredama u tranziciji. Executive banking paket je jedinstveni proizvod na tržištu Srbije, a Banka je pionir kombinovanja usluga komercijalnog bankarstva zajedno sa savetodavnim prvoklasnim službama kroz partnerstvo sa PricewaterhouseCoopers Srbija. Banka će nastaviti da poboljšava kvalitet i raznolikost usluga za korporativne klijente.

Imajući u vidu strategiju Banke, ne planira se veliki broj klijenata, već se broj ograničava visoko potencijalnim klijentima koji će dobiti uslugu koju nisu doživeli na srpskom tržištu. S obzirom na broj planiranih zaposlenih, KPI se usvajaju u skladu sa godišnjim budžetom Banke.

U naredne tri godine Banka će biti fokusirana na profitabilnije projekte sa višim kamatnim stopama, npr. projektno finansiranje - nekretnine, poljoprivreda/hrana i obnovljiva energija.

6 Prikaz finansijskog položaja i rezultata poslovanja

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra

(U hiljadama dinara)

	2017.	2016.
Prihodi od kamata	191.021	133.519
Rashodi kamata	(74.402)	(34.065)
Neto prihod po osnovu kamata	116.619	99.454
Prihodi od naknada i provizija	23.166	15.557
Rashodi naknada i provizija	(4.056)	(2.791)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	19.110	12.766
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	(118.897)	124.698
Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	131.793	(103.623)
Ostali poslovni prihodi	4.220	6.811
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(2.886)	(11.628)
Ukupan neto poslovni prihod	149.959	128.478
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(243.651)	(230.741)
Troškovi amortizacije	(86.341)	(74.170)
Ostali rashodi	(306.659)	(264.082)
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	(486.692)	(440.515)
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	1.319	(2.799)
GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA	(485.373)	(443.314)

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra
(U hiljadama dinara)

	31.12.2017.	31.12.2016.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	382.825	875.578
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	5.800	124.698
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.387.095	2.050.876
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.706.061	1.734.431
Kredit i potraživanja od komitenata	2.200.643	2.509.710
Nematerijalna ulaganja	211.679	238.937
Nekretnine, postrojenja i oprema	114.390	150.423
Ostala sredstva	14.234	13.233
Ukupno aktiva	6.022.727	7.697.886
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.250	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.258.537	3.444.564
Subordinirane obaveze	1.184.958	1.235.022
Rezervisanja	5.971	4.841
Odložene poreske obaveze	13.391	14.710
Ostale obaveze	49.910	35.173
Ukupno obaveze	3.554.017	4.765.149
Kapital		
Akcijski kapital	3.631.200	3.631.200
Akumulirani gubitak	(1.189.845)	(704.472)
Rezerve	27.355	6.009
Ukupno kapital	2.468.710	2.932.737
Ukupno pasiva	6.022.727	7.697.886

6.1 Neto prihod po osnovu kamata

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1. – 31.12.2016.
a) Prihodi od kamata		
Prihodi od kamata po osnovu deponovanih viškova likvidnih sredstava kod NBS	5.500	17.989
Prihodi od kamata po osnovu repo transakcija sa NBS	287	2.036
Prihodi od kamata po osnovu overnight depozita domaćih banaka	1.015	867
Prihodi od kamata po osnovu depozita u stranoj valuti kod NBS	2.258	929
Prihodi od kamata po osnovu obveznica Republike Srbije	38.787	49.446
Prihodi od kamata po osnovu dinarske obavezne rezerve kod NBS	5.218	2.441
Prihodi od kamata po osnovu kratkoročnih kredita datih privrednim društvima	67.814	42.769
Prihod od kamata po osnovu dugoročnih kredita datih privrednim društvima	70.024	17.042
Prihodi od kamata po osnovu depozita kod ino banaka	118	-
Ukupni prihodi od kamata	191.021	133.519
b) Rashodi od kamata		
Rashodi kamata po osnovu deviznih računa kod NBS	(2.961)	(1.124)
Rashodi kamata po osnovu subordiniranih obaveza	(3.164)	(2.676)
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita pravnih lica u stranoj valuti	(51.287)	(28.709)
Rashodi kamata po osnovu overnight depozita pravnih lica u dinarima	(2.866)	(269)
Rashodi kamata po osnovu overnight depozita domaćih banaka u dinarima	(173)	-
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita pravnih lica u dinarima	(12.750)	(565)
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita banaka	(40)	-
Rashodi kamata po osnovu kratkoročnih depozita osiguravajućih organizacija u dinarima	(452)	(718)
Rashodi kamata po osnovu oročenih depozita fizičkih lica u stranoj valuti	(709)	-
Ostalo	-	(4)
Ukupni rashodi od kamata	(74.402)	(34.065)
Neto prihod po osnovu kamata	116.619	99.454

6.2 Neto prihod po osnovu naknada i provizija

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1. – 31.12.2016.
a) Prihodi od naknada i provizija		
Prihodi od naknada i provizija po osnovu garancija	11.541	3.518
Prihodi od naknada po osnovu poslovanja sa nerezidentima	2.976	4.690
Prihodi od naknada po osnovu domaćeg platnog prometa pravnih lica	5.562	3.893
Prihodi od naknada po osnovu doznaka pravnih lica	1.841	3.038
Prihodi od naknada i provizija po osnovu poslovanja sa karticama	229	-
Prihodi od naknada po osnovu održavanja escrow računa	280	-
Ostalo	737	418
Ukupni prihodi od naknada i provizija	23.166	15.557
b) Rashodi naknada i provizija		
Rashodi naknada i provizija po poslovima sa NBS	(1.692)	(1.272)
Rashodi naknada i provizija po poslovima sa drugim bankama	(2.153)	(1.412)
Rashodi naknada i provizija iz poslovanja sa karticama	(8)	-
Ostalo	(203)	(107)
Ukupni rashodi naknada i provizija	(4.056)	(2.791)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	19.110	12.766

6.3 Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju

U 2017. godini derivati su u poslovnim knjigama iskazivani po fer vrednosti, tako da je, po osnovu smanjenja iste evidentiran Neto gubitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju, u ukupnom iznosu od 118.897 hiljada dinara (u 2016. godini dobitak u iznosu od 124.698 hiljada dinara).

Deo prihoda od promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju za povećanje fer vrednosti koji se odnosi na kursne razlike kompenzuje iznos rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

6.4 Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule

<i>U hiljadama dinara</i>	01.01.– 31.12.2017.	01.01.– 31.12.2016.
<i>Neto prihodi/(rashodi) od kursnih razlika</i>		
Po osnovu gotovine	(22.975)	(17.545)
Po osnovu datih kredita i plasmana	(189.395)	67.426
Po osnovu swap transakcija	(124.146)	(841)
Po osnovu kupoprodaja deviza	917	4.977
Po osnovu ostalih potraživanja	(18.085)	2.027
Po osnovu ispravki vrednosti	3.793	116
Po osnovu depozita	503.846	(152.546)
Po osnovu primljenih kredita	49.996	(12.015)
Po osnovu ostalih obaveza	1.734	(183)
Po osnovu državnih HoV	(4.261)	-
Po osnovu ostalih pozicija	393	(11)
Po osnovu pasivnih kamata	(2.607)	(1.258)
Neto prihodi/(rashodi) od kursnih razlika	199.210	(109.853)
<i>Neto prihod/(rashod) efekata ugovorene valutne klauzule</i>		
Po osnovu kredita i plasmana	(67.886)	6.386
Po osnovu ispravki vrednosti	407	-
Po osnovu ostalih pozicija	62	(156)
Neto prihod/(rashod) efekata ugovorene valutne klauzule	(67.417)	6.230
NETO PRIHOD/(RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE	131.793	(103.623)

6.5 Ostali poslovni prihodi

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Prihodi po osnovu ukidanja rezervisanja troškova	-	6.804
Prihodi po osnovu naknade štete	12	7
Prihod po osnovu usluga pruženih nerezidentnim PL	3.703	-
Prihodi po osnovu povraćaja sredstava od dobavljača	130	-
Ostali prihodi	375	-
Ostali poslovni prihodi	4.220	6.811

6.6 Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

a) Rashodi obezvređenja

Sa stanjem na 31.12.2017. godine Banka je imala rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki.

	1.1.-31.12.2017..	1.1.-31.12.2016.
Rashodi po osnovu obezvređenja:		
- bilansnih pozicija	(1.413)	(10.237)
- vanbilansnih pozicija	(1.473)	(1.391)
	(2.886)	(11.628)

b) Posebna rezerva za procenjene gubitke

Na osnovu kategorizacije plasmana utvrđene saglasno propisima Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2017. godine procenjena je potrebna rezerva za procenjene gubitke po osnovu ukupne izloženosti Banke kreditnom riziku:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnim i vanbilansnim pozicijama:		
- bilansnih pozicija	16.410	92.280
- vanbilansnih pozicija	3.259	24.753
	19.669	117.033

Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračunata u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017), iznosi 19.669 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine iznosi 117.033 hiljade dinara).

6.7 Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Troškovi neto zarada	(209.432)	(193.474)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	(25.068)	(22.951)
Troškovi naknada za članove UO	(6.914)	(9.299)
Prihodi/(rashodi) od ukidanja/(formiranja) rezervisanja za godišnje odmore i penzije (MRS 19)	266	(558)
Ostali lični rashodi	(2.503)	(4.459)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(243.651)	(230.741)

6.8 Troškovi amortizacije

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	(43.300)	(39.928)
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	(43.041)	(34.242)
Troškovi amortizacije	(86.341)	(74.170)

6.9 Ostali rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	1.1. – 31.12.2017.	1.1.– 31.12.2016.
Troškovi zakupa i održavanja objekata	(63.499)	(62.180)
Troškovi informacionih sistema	(87.448)	(68.342)
Profesionalne usluge	(29.299)	(31.953)
Troškovi marketinga	(49.180)	(46.205)
Troškovi osiguranja	(10.071)	(5.438)
Troškovi Agencije za osiguranje depozita	(3.196)	(1.632)
Troškovi rashodovanja i otpisa	(12.209)	-
Ostali troškovi	(51.757)	(48.332)
Ukupno ostali rashodi	(306.659)	(264.082)

Banka za poslovni prostor koji iznajmljuje plaća zakup pravnim licima u skladu sa zaključenim ugovorima o zakupu. Ugovoreni periodi zakupa su pet godina. Cena zakupa je sa valutnom klauzulom, a plaćanje se vrši mesečno. Troškovi zakupa poslovnog prostora u 2017. godini iznosili su ukupno 63.499 hiljade dinara (2016. godine iznosili su 62.180 hiljade dinara). U ovoj kategoriji troškova, nalaze se i troškovi usluga održavanja prostorija (definisano Ugovorom o zakupu) kao i komunalni troškovi i svi ostali troškovi koji su u direktnoj vezi sa korišćenjem prostorija Banke.

6.10 Porez na dobitak

a) Komponente poreza na dobitak

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	1.319	(2.799)
	1.319	(2.799)

b) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, zbog primene različitih stopa amortizacije i revalorizacije osnovnih sredstava. Na dan bilansa u poslovnim knjigama su evidentirane odložene poreske obaveze u iznosu od 13.391 hiljada dinara (31.decembra 2016. godine u iznosu od 14.710 hiljada dinara).

c) Pregled prenetih poreskih gubitaka iz prethodnih perioda

Godina kada je gubitak ostvaren	Iznos gubitka	Iznos iskorišćenog gubitka	Preostali preneti gubitak	Godina do koje se gubitak prenosi
2015	317.942	-	317.942	2020
2016	485.393	-	485.393	2021
2017	536.116	-	536.116	2022
Ukupno	1.339.451	-	1.339.451	

Prema Zakonu o porezu na dobit pravnih lica od 27. marta 2010. godine, rok za prenos poreskih gubitaka smanjen je sa 10 na 5 godina. Banka nije priznala prenete poreske gubitke kao odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2017. godine, s obzirom da trenutni rezultat poslovanja ne predstavlja dovoljnu argumentaciju po pitanju ostvarivanja dobitka u narednim godinama, naspram kog bi se ovi poreski gubici mogli iskoristiti.

d) Komponente odloženog poreza

Na dan 31. decembra 2017. godine izvršen je obračun odloženih poreza i izvršena su odgovarajuća knjiženja. Komponente odloženog poreza su sledeće:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Odložene poreske obaveze	(13.748)	(15.103)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za penzije	357	393
	(13.391)	(14.710)

6.11 Gotovina i sredstva kod centralne banke

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Žiro račun	50.431	292.250
Gotovina u blagajni u dinarima	5.736	7.307
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	180.000	89.000
Potraživanja po osnovu kamata od NBS	30	12
Dinarska novčana sredstva	236.197	388.569
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	30.154	13.371
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	116.474	473.638
Novčana sredstva u stranoj valuti	146.628	487.009
Stanje na dan 31. decembar	382.825	875.578

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Dinarsku osnovicu za obračun obavezne rezerve čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu, osim dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom.

Dinarske obaveze čine obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je banka dala iz tih depozita.

Narodna banka Srbije plaća bankama kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, za sve dane obračunskog perioda – po kamatnoj stopi predviđenoj odlukom kojom se utvrđuju kamatne stope koje Narodna banka Srbije primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Obračunata obavezna dinarska rezerva za decembar 2017. godine iznosila je 108.682 hiljada dinara (za decembar 2016. godine iznosila je 290.012 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije. Kamatna stopa na iznos izdvojene dinarske rezerve u toku 2017. godine na godišnjem nivou iznosila je 1,75%.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik" RS broj 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015) koja propisuje da banke obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od:

- 20% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana, a izuzetno, po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno do 730 dana,
- 13% – na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno, po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, odnosno preko 730 dana.

Devizne obaveze čine obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti i druge devizne obaveze, kao i depoziti, krediti i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu rezervu obračunatu na deviznu osnovicu banka izdvaja na devizni račun Narodne banke Srbije. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Deviznu osnovicu za obračun obavezne rezerve čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza u prethodnom kalendarskom mesecu i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Banka koja je u obračunskom periodu ostvarila prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u iznosu većem od obračunatog – na iznos razlike između ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene devizne obavezne rezerve i obračunate devizne obavezne rezerve plaća Narodnoj banci Srbije kamatu za sve dane obračunskog perioda, po kamatnoj stopi predviđenoj odlukom kojom se utvrđuju kamatne stope koje Narodna banka Srbije primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike. Prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u obračunskom periodu veće je od obračunate devizne obavezne rezerve u tom periodu.

Na dan 31. decembra 2017. godine obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

6.12 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju obuhvataju efekte promene fer vrednosti derivata kroz bilans uspeha.

6.13. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Banka je sa stanjem na dan 31.12.2017. godina u svom portfoliju imala državne obveznice i trezorske zapise u ukupnoj vrednosti od 1.387.095 hiljada dinara (u 2016. godini 2.050.876 hiljada dinara).

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Obveznice RS	691.307	825.952
Trezorski zapisi RS	695.788	1.224.924
Stanje na dan 31. decembar	1.387.095	2.050.876

6.14 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Redovni devizni računi kod inobanaka	806.414	474.005
Plasmani finansijskim organizacijama osim banaka	61.500	-
Novčani računi kod Centralnog registra HOV	4.839	4.939
Avista namenski devizni depozit u stranoj valuti kod NBS	473.838	502.758
Namenski garantni depozit u stranoj valuti VISA	10.025	11.714
Overnight plasmani domaćim bankama u stranoj valuti	-	370.417
Dati kratkorocni depoziti domaćim bankama u stranoj valuti	349.493	370.417
AVR za kamatu obračunatu po osnovu dinarske obavezne rezerve (NBS)	74	183
Ispravka vrednosti	(122)	(2)
Stanje na dan 31. decembar	1.706.061	1.734.431

Promene na isprawkama vrednosti:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Stanje 31. decembar prethodne godine	(2)	-
Povećanje u toku godine	(120)	(2)
Stanje na dan 31. decembar	(122)	(2)

6.15 Krediti i potraživanja od komitenata

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Potraživanja po osnovu kredita komitentima	2.211.168	2.523.197
Potraživanja po osnovu kamata i naknada	7.141	3.281
Ukupno	2.218.309	2.526.478
Razgraničena naknada za odobravanje kredita	(7.038)	(6.541)
Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata	(10.628)	(10.227)
Stanje na dan 31. decembar	2.200.643	2.509.710

Struktura kredita i potraživanja od komitenata

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Potraživanja po osnovu kamata i naknada	7.141	3.281
Kratkoročni plasmani	907.200	2.030.855
U dinarima i sa deviznom klauzulom	907.200	1.213.993
U stranoj valuti	-	816.862
Dugoročni plasmani	1.303.968	492.342
U dinarima i sa deviznom klauzulom	711.604	492.342
U stranoj valuti	592.364	-
Bruto plasmani komitentima	2.211.168	2.523.197
Razgraničena naknada za odobrenje kredita		
Kratkoročni plasmani	(2.111)	(3.800)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(2.111)	(3.800)
U stranoj valuti	-	-
Dugoročni plasmani	(4.927)	(2.741)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(4.927)	(2.741)
U stranoj valuti	-	-

Ukupno razgraničena naknada za odobrenje kredita:	(7.038)	(6.541)
--	----------------	----------------

Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata

Kamate i naknade	(45)	(7)
Kratkoročni plasmani	(7.833)	(9.873)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(7.833)	(7.705)
U stranoj valuti	-	(2.168)
Dugoročni plasmani	(2.750)	(347)
U dinarima i sa deviznom klauzulom	(2.297)	(347)
U stranoj valuti	(453)	-
Ukupno ispravka vrednosti:	(10.628)	(10.227)

Neto plasmani komitentima

Potraživanja za kamate i naknade	7.096	3.274
Kratkoročni plasmani	897.256	2.017.182
U dinarima i sa deviznom klauzulom	897.256	1.202.488
U stranoj valuti	-	814.694
Dugoročni plasmani	1.296.291	489.254
U dinarima i sa deviznom klauzulom	704.380	489.254
U stranoj valuti	591.911	-
Ukupno neto plasmani komitentima:	2.200.643	2.509.710

Promene na isprawkama vrednosti:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Stanje 31. decembra prethodne godine	(10.227)	-
Povećanje u toku godine	(401)	(10.227)
Stanje na dan 31. decembar	(10.628)	(10.227)

Kredit i potraživanja od komitenata

U 2017. godini Banka je nastavila sa kreditnim aktivnostima, odobravajući kratkoročne i dugoročne kredite pravnim licima. U navedenom periodu odobravani su (a) kratkoročni *kredit pravnim licima* i to: dinarski sa kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od 4,00% do 12,00%, devizni sa kamatnom stopom od 2,00% i dinarski sa valutnom klauzulom sa kamatnom stopom koja se kretala u rasponu od 2,00% do 3,90% i (b) *dugoročni kredit pravnim licima* i to: dinarski, sa kamatnom stopom u rasponu od 5,80% do 6,64%, devizni sa kamatnom stopom od 2,329% i dinarski sa valutnom klauzulom u rasponu od 2,03% do 5,73% i devizni po kamatnoj stopi od 2,35%.

6.16 Nematerijalna ulaganja

Struktura i promene na nematerijalnim ulaganjima tokom 2017. godine prikazani su u tabeli koja sledi:

	Softveri	Licence	Nematerijalna ulaganja i priprema	Ukupno
<i>U hiljadama dinara</i>				
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januara 2016. godine	210.017	15.638	2.957	228.613
Nabavke u toku godine	-	-	55.354	55.354
Prenos sa investicija u toku godine	43.715	7.322	(51.037)	-
Stanje 31. decembar 2016. godine	253.732	22.960	7.274	283.966
Stanje 1. januar 2017. godine	253.732	22.960	7.274	283.966
Nabavke u toku godine	-	-	15.783	15.783
Prenos sa investicija u toku godine	19.977	-	(19.977)	-
Stanje 31. decembar 2017. godine	273.709	22.960	3.080	299.749
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januara 2016. godine	10.004	783	-	10.787
Amortizacija	30.918	3.324	-	34.242
Stanje 31. decembar 2016. godine	40.922	4.107	-	45.029
Stanje 1. januar 2017. godine	40.922	4.107	-	45.029
Amortizacija	38.212	4.829	-	43.041
Stanje 31. decembar 2017. godine	79.134	8.936	-	88.070
Neto knjigovodstvena vrednost 31. decembra 2017. godine	194.575	14.024	3.080	211.679
Neto knjigovodstvena vrednost 31. decembar 2016. godine	212.810	18.853	7.274	238.937

Banka ne poseduje nematerijalnu imovinu za koju je procenjeno da ima neograničeni koristan vek na dan 31. decembra 2017. godine. Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ne postoje indikacije da je vrednost nematerijalnih ulaganja obezvređena.

6.17. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2017. godine prikazani su u tabeli koja sledi:

	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
<i>U hiljadama dinara</i>				
Nabavna vrednost				
Stanje 1. januar 2016. godine	104.441	68.128	1.101	173.670
Nabavke u toku godine	-	-	26.981	26.981
Prenos sa investicija u toku godine	16.824	9.513	(26.337)	-
Stanje 31. decembar 2016. godine	121.265	77.641	1.745	200.651
Stanje 1. januar 2017. godine	121.265	77.641	1.745	200.651
Nabavke u toku godine	-	-	11.369	11.369
Umanjenje u toku godine	-	(7.189)	-	(7.189)
Prenos sa investicija u toku godine	9.937	128	(10.065)	-
Stanje 31. decembar 2017. godine	131.202	70.580	3.049	204.831
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2016. godine	6.055	4.245	-	10.300
Amortizacija	24.771	15.157	-	39.928
Stanje 31. decembar 2016. godine	30.826	19.402	-	50.228
Stanje 1. januar 2017. godine	30.826	19.402	-	50.228
Amortizacija	27.012	16.288	-	43.300
Umanjenje	-	(3.087)	-	(3.087)
Stanje 31. decembar 2017. godine	57.838	32.603	-	90.441
Neto knjigovodstvena vrednost 31. decembra 2017. godine	73.364	37.977	3.049	114.390
Neto knjigovodstvena vrednost 31. decembra 2016. godine	90.439	58.239	1.745	150.423

Banka ne poseduje nekretnine, postrojenja i opremu za koju je procenjeno da ima neograničen koristan vek. Na dan 31. decembra 2017. godine Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini. Na osnovu procene rukovodstva Banke, na dan 31. decembra 2017. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava obezvređena. Deo ulaganja u zakupljeni poslovni prostor je otpisan, jer je rukovodstvo Banke donelo odluku da se od naredne godine zakupljuje manja površina poslovnog prostora u odnosu na 2017. godinu. Otpisana su ulaganja u prostor koji se više neće koristiti, u iznosu od 7.189 hiljada dinara. Neto knjigovodstvena vrednost otpisanih ulaganja iznosila je 4.102 hiljade dinara.

6.18 Ostala sredstva

Ostala sredstva obuhvataju:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	486	395
Potraživanja po osnovu avansa datih za osnovna sredstva i nem. ulaganja	1.195	1.923
Unapred plaćeni troškovi	1.427	2.217
Zalihe materijala, alata i inventara	616	2.823
Naknade od pravnih lica i potraživanja od zaposlenih	448	147
Potraživanja u obračunu, naknade koje refundira klijent	1.148	-
Razgraničeni ostali troškovi	10.065	-
Ostalo	104	6.250
Ostala sredstva	15.489	13.755
Ispravka vrednosti ostalih sredstava	(1.255)	(522)
Stanje na dan 31. decembar	14.234	13.233

Promene na isprawkama vrednosti:

<i>U hiljadama dinara</i>	31. 12.2017.	31. 12.2016.
Stanje 31. decembra prethodne godine	(522)	(367)
Povećanje u toku godine	(733)	(155)
Stanje na dan 31. decembar	(1.255)	(522)

6.19 Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Transakcioni depoziti	173	110
Kratkoročni depoziti	40.000	30.001
Obaveze po osnovu naknada i provizija prema NBS	75	10
Obaveze po osnovu naknada i provizija prema drugim bankama i ostalo	1.002	718
Stanje na dan 31. decembar	41.250	30.839

6.20 Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Privreda i stanovništvo		
Transakcioni depoziti u dinarima	197.587	64.736
Kratkoročni depoziti u dinarima	471.500	-
Dugoročni depoziti po osnovu kredita i garancija u dinarima	1.282	24.347
Overnight	76.788	509
Transakcioni depoziti u stranoj valuti	382.803	950.202
Dugoročni depoziti po osnovu kredita u stranoj valuti	12.937	11.217
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	1.109.224	2.363.869
Razgraničene kamate	3.134	-
Ostale obaveze u stranoj valuti	3.282	29.684
Stanje na dan 31. decembar	2.258.537	3.444.564

Kratkorocni depoziti predstavljaju oročene dinarske i devizne depozite na period do 12 meseci. Pomenuti depoziti prikupljani su po kamatnoj stopi od 1,30% do 2,20% na godišnjem nivou (za devizne depozite), odnosno 0,30 do 4,30% (za dinarske depozite).

Dugoročni devizni štedni ulozi od fizičkih lica prikupljani su po kamatnoj stopi od 1,40% do 1,50% na godišnjem nivou.

U nastavku su prikazane promene na depozitima i ostalim obavezama prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i komitentima u toku godine:

	2017.	2016.
Početno stanje		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	30.839	82
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.444.564	76.939
Početno stanje na dan 1. januar	3.475.403	77.021
Neto (odlivi)/prilivi po osnovu depozita	(648.705)	3.215.506
Kursne razlike	(503.846)	152.546
Razgranicene kamate i ostale negotovinske transakcije	(23.065)	30.330
Krajnje stanje		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.250	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.258.537	3.444.564
Krajnje stanje na dan 31. decembar	2.299.787	3.475.403

6.21 Subordinirane obaveze

Primljeni krediti u stranoj valuti

Banka ima dugoročne subordinirane obaveze prema AFLAJ INVESTMENT LLC., a po Ugovoru se šestomesečno isplaćuje kamata, po godišnjoj kamatnoj stopi koja je na nivou 6M Euribor uvećanom za 0,50%, što na dan 31. decembar 2017. iznosi 0,23% (31. decembra 2016. iznosi 0,35%).

Struktura primljenih kredita po poveriocima, sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, prikazana je u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Ugovoreni iznos	Valuta	31.12.2017. u EUR	Kamatna stopa godišnja	Rok dospeća	Stanje na dan 31.12.2017 u hilj. RSD
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	30.10.2025.	592.364
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	02.11.2025.	592.364
Razgraničene obaveze za obracunatu kamatu						230
Ukupno						1.184.958

Naziv poverioca	Ugovoreni iznos	Valuta	31.12.2016. u EUR	Kamatna stopa godišnja	Rok dospeća	Stanje na dan 31.12.2016 u hilj. RSD
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	30.10.2025.	617.362
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	02.11.2025.	617.362
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu						298
Ukupno						1.235.022

6.22 Rezervisanja

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Rezervisanja naknade zaposlenima za penzije	2.378	2.620
Rezervisanja naknade zaposlenima za god. odmor	806	830
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	2.787	1.391
Ukupno	5.971	4.841

Promene na ukupnim rezervisanjima

	Rezervisanja naknade zaposlenima za penzije, u skladu sa IAS 19	Rezervisanja naknade zaposlenima za godisnji odmor, u skladu sa IAS 19	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi IAS 39
Stanje na dan 1.1.2016. godine	2.474	418	-
Povećanje	146	412	1.391
Ukidanje	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2016. godine	2.620	830	1.391
Stanje na dan 1.1.2017. godine	2.620	830	1.391
Povećanje	-	-	1.396
Ukidanje	(242)	(24)	-
Stanje na dan 31.12.2017. godine	2.378	806	2.787

Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po otpremninama za odlazak u penziju i drugim namenama, iskazana su po gore navedenoj tabeli. Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju zaposlenih formirana su na bazi obračuna, sa stanjem na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

U skladu sa Pravilnikom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina, prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog organa nadležnog za statistiku.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je prosečna mesečna plata u Republici Srbiji u decembru 2017. godine, zatim diskontna stopa od 7% (u 2016. godini od 7%), koja predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Primanja zaposlenih" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica, što je prinos na desetogodišnje obveznice Republike Srbije. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Pravilnika o radu Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 3% (u 2016. godini od 3%) godišnje, što je jednako ciljnoj stopi inflacije, koju je projektovala NBS.

6.23 Ostale obaveze

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Dobavljači	4.554	3.951
Razgraničeni prihodi od provizija, naknada i kamata	2.736	3.033
Takse (za korišćenje reklamnog panoa, za isticanje firme)	64	-
Razgraničene obaveze za troškove poslovanja	31.424	26.465
Obaveze za poreze i doprinose	1.392	1.671
Ostale obaveze po osnovu ugašenih računa pravnih lica - nerezidenata	9.622	-
Ostalo	118	53
Ukupno	49.910	35.173

6.24 Kapital i rezerve

Na dan 31. decembra 2017. godine, upisani i uplaćeni akcijski kapital Banke iznosi 3.631.200 hiljada dinara, koji se sastoji od 3.631.200 komada akcija, nominalne vrednosti od 1 hiljada dinara.

Struktura akcionara

Duingraaf Financial Investments B.V., Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija je 100% vlasnik Banke na dan 31. decembra 2017. godine.

Naziv akcionara:	31. decembra 2017.		31. decembra 2016.	
	Broj akcija	% Vlasništva	Broj akcija	% Vlasništva
Duingraaf Financial Investments B.V., Amsterdam, Holandija	3.631.200	100%	3.631.200	100%

Struktura akcijskog kapitala prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara

	31. decembra 2017.		31. decembra 2016.	
	Iznos u hiljadama dinara	U %	Iznos u hiljadama dinara	U %
Obične akcije	3.631.200	100,00	3.631.200	100,00
Stanje na dan 31. decembra	3.631.200	100,00	3.631.200	100,00

Rezerva za procenjene gubitke

Rezerva za procenjene gubitke po osnovu kreditnog rizika sadržanog u kreditnom portfoliju Banke, obračunava se u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik RS" br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017).

Na dan 31. decembra 2017. godine, potrebna posebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračunata u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije, iznosi 19.669 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine iznosila je 117.033 hiljade dinara).

U regulatorni kapital Banke uključeni su samo negativni efekti promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u iznosu od 468 hiljade dinara.

Pozitivne efekte revalorizacionih rezervi po osnovu promene fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju u iznosu od 20.879 hiljade dinara, Banka ne uključuje u svoj regulatorni kapital.

Adekvatnost kapitala i pokazatelji poslovanja Banke

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2017. godine bili su sledeći:

1. Pokazatelj adekvatnosti kapitala

<i>u hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Osnovni kapital	2.209.823	2.570.105
Dopunski kapital	1.184.727	1.240.719
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Kapital	3.394.550	3.810.824
Rizikom ponderisane izloženosti	4.472.244	3.350.751
Izloženost deviznom riziku pomnožena recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala	-	-
Izloženost operativnom riziku	308.656	96.933
Izloženost riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	282	-
Ukupna rizična aktiva	4.781.182	3.447.684
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	71,00%	110,53%

Pokazatelji poslovanja	Propisani	Ostvareni u 2017.	Ostvareni u 2016.
1. Kapital (izraženo u EUR)	Minimum EUR 10 miliona	28.652.593	30.863.797
2. Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Minimum 8% u 2017. 12% u 2016.	71,00%	110,53%
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	46,22%	n/p
4. Pokazatelj adekvatnosti akcijskog kapitala	Minimum 6%	46,22%	n/p
5. Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	Maksimum 60%	3,37%	3,95%
6. Zbir velikih izloženosti banke	Maksimum 400%	77,73%	44,80%
7. Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti (decembar)	Minimum 1	3,19	13,61
8. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,18%	0,28%
9. Izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25%	18,20%	21,05%

6.25 Vanbilansne stavke

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Garancije, jemstva, imovina za obezbeđenje obaveza i preuzete obaveze	2.034.772	2.540.998
Plative garancije:	325.655	286.700
u dinarima	309.382	286.700
u stranoj valuti	16.273	-
Činidbene garancije:	871.799	193.877
u dinarima	69.362	66.998
u stranoj valuti	802.437	126.879
Drugi oblici jemstva:	2.400	2.400
u dinarima	2.400	2.400
u stranoj valuti	-	-
Preuzete opozive i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima:	834.918	2.058.021
opozive	654.901	1.547.604
neopozive	180.017	510.417
Derivati	1.863.712	2.392.205
Druge vanbilansne pozicije	343.795	185.347
Ostale preuzete i neopozive obaveze po garancijama	338.139	185.208
Čekovi, menice, polise, ovlašćenja i dr.	42	44
Ostalo	5.614	95
Ukupne vanbilansne pozicije	4.242.279	5.118.550

6.26 Odnosi sa povezanim licima

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost, kao i prihodi i rashodi od povezanog lica AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi, kao i prihodi i rashodi od povezanih lica koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

<i>U hiljadama dinara</i>		
BILANS STANJA	31.12.2017.	31.12.2016.
Pasiva		
Subordinirani krediti	1.184.728	1.234.723
BILANS USPEHA	2017.	2016.
Rashodi kamata po osnovu subordiniranih kredita	(3.164)	(2.676)

Bruto i neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2017. i 2016. godini bila su sledeća:

<i>U hiljadama dinara</i>	2017.	2016.
Bruto primanja	66.123	66.001
Izvršni odbor	59.209	58.979
Upravni odbor	6.914	7.022
Neto primanja	55.380	55.362
Izvršni odbor	51.010	50.924
Upravni odbor	4.370	4.438

Primanja članova Izvršnog odbora Banke u 2017. godini odnose se na isplate za tri člana za celu godinu (u 2016. godini odnose se na isplate za dva člana i to: za jednog člana za jedanaest meseci i jednog za pet meseci) i na isplate za dva člana Upravnog odbora Banke za celu godinu (isto za 2016. godinu). Gore navedena primanja odnose se na kratkoročna primanja zaposlenih.

6.27 Preuzete obaveze po osnovu zakupa

Banka iznajmljuje poslovni prostor putem operativnog lizinga.

Buduća plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Banka javlja kao zakupac su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	31.12.2017.	31.12.2016.
Plaćanja po osnovu operativnog lizinga		
U periodu od jedne godine	43.686	63.094
U periodu između 1 i 5 godina	66.265	160.897
U periodu dužem od 5 godina	-	-
Ukupno	109.951	223.991

6.28 Sudski sporovi

Na dan 31.12.2017. godine, ne postoje sudski sporovi koje Banka vodi protiv trećih lica.

Na dan 31.12.2017. godine postoje dva sudska postupka koji se vode protiv Banke. Na osnovu do sada izvedenih dokaza u postupcima, procena je da će sudski sporovi biti pravosnažno rešeni u korist Banke, sa procenom uspeha od 70%. Iz tih razloga, a u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, Banka do ovog momenta nije izdvojila bilo kakva sredstva za potrebe rezervisanja.

Pored navedena dva sudska spora, protiv Banke se vodi i jedan prekršajni postupak sa mogućim negativnim ishodom na teret Banke u iznosu od 100.000 RSD.

6.29 Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS", br. 62/2013) izvršila usaglašavanje potraživanja i obaveza sa svojim dužnicima i poveriocima. Banka je klijentima dostavila zahteve za potvrde stanja ili izvode otvorenih stavki, da bi sa istima usaglasila stanje potraživanja/obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine.

Ukupan iznos usaglašanih stanja odnosi se na:

- potraživanja u iznosu od 2.351.833 hiljade dinara, što je 33,14% potraživanja,
- obaveze u iznosu od 430.394 hiljade dinara, što je 16,70% obaveza.

Ukupan iznos nepotvrđenih stanja se odnosi na potraživanja u iznosu od 3.906.398 hiljada dinara i obaveze u iznosu od 1.447.516 hiljada dinara.

Razlog što nisu potvrđena stanja obaveza prema klijentima u ukupnom iznosu od 1.443.059 hiljada dinara je što klijenti uglavnom nisu potvrđivali stanja na svom tekućem računu, otvorenom u Banci, kao i depozitima, a potraživanja od klijenata u ukupnom iznosu od 1.081.100 hiljada dinara je što klijenti ne vode u vanbilansnoj evidenciji svojih poslovnih knjiga obaveze po kreditnim limitima koje im je Banka odobrila.

7. Upravljanje rizicima

7.1. Profil rizika i apetit rizika

Profil rizika i apetit rizika Banke su jasno definisani i dokumentovani tokom procesa upravljanja rizicima, uzimajući u obzir glavne rizike koje je Banka spremna i sposobna da preduzme kako bi ispunila svoje poslovne ciljeve. Banka opisuje pristup u Strategiji upravljanja rizicima, pretežno u poglavlju br. 7 Strategije.

Sistem upravljanja rizicima Banke ima za cilj da identifikuje glavne vrste rizika i prilagođava poslovni profil i planove Banke za svoj apetit rizika. Banka ima za cilj da optimizuje donošenje odluka balansiranjem pretpostavljenih rizika sa očekivanim dobitkom iz poslovnih mogućnosti. Istovremeno, Banka je posvećena uspostavljanju jake i nezavisne kontrolne funkcije i strukture koja je spremna da odgovori na izazove u organizaciji i životnoj sredini, kako bi osigurala adekvatnu podršku poslovanju upravljanja rizikom.

U svom poslovanju, Banka aktivno preuzima i upravlja rizicima, oslanjajući se na sledeće principe:

- Nivo rizika mora biti u granicama utvrđenim apetitom rizika Banke
- Ukinuti rizici moraju biti odobreni u okviru sistema upravljanja rizicima
- Nagrada treba da nadoknađuje rizik koji je preuzet
- Kontinuirani monitoring rizika
- Promovisanje svesti o riziku i jačanju kulture upravljanja rizicima pomaže u jačanju otpora Banke.

Strategija upravljanja rizicima utvrdila je apetit rizika Banke usaglašavanjem sa dva ključna/glavna indikatora:

- Koeficijent adekvatnosti kapitala
- Interni odnos adekvatnosti kapitala.

Proces upravljanja rizikom osigurava da sve ostale limite definisane u Banci - one koje su ograničene od različitih segmenata upravljanja rizicima i utvrđene u drugim internim aktima Banke kao što su ograničenja rizika likvidnosti kako su definisane u politici Banke za upravljanje rizikom likvidnosti ili ograničenjima rizika koncentracije kao što je definisano u Proceduri za upravljanje rizikom koncentracije, ograničenjima rizika druge strane i drugih, integrisani su u dva glavna ograničenja koja su navedena gore. Stoga, apetit Banke za rizik je definisan kao:

- Održavanje koeficijenta adekvatnosti kapitala u svakom trenutku iznad 15%,
- Održavanje koeficijenta adekvatnosti internog kapitala u svakom trenutku iznad 13,5%.

Ako se smatra neophodnim, uvođenje dodatnih indikatora i njihovih ograničenja u cilju utvrđivanja apetita za rizik Banke, Banka će prilagoditi Strategiju upravljanja rizicima poglavlje 7 koji reguliše ovaj aspekt.

7.2 Problematični krediti i naplata

U svojoj Strategiji upravljanja rizicima Banka je precizirala svoje dugoročne ciljeve u vezi sa visinom rizične aktive. Ta sredstva Banke su nenaplativna izloženost koja je definisana Politikom upravljanja kreditnim rizikom, što je u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive banaka i vanbilansnih stavki. Banka je odredila osnovna načela upravljanja rizikom imovine i najveći prihvatljivi nivo rizične aktive.

Za period planiranja strategije, nivo problematičnih kredita je planiran na relativno niskom nivou (niži od proseka za bankarski sektor u Srbiji) i za sledeće godine (planiranje u periodu od 2018. godine do 2021. godine). Ovo predstavlja jedan od ciljeva i najvažnijih principa upravljanja rizičnom aktivom.

Banka koristi širok spektar tehnika upravljanja kreditnim rizikom kako bi održala nivo problematičnih kredita u skladu sa definisanim nivoima, kao što je dobro definisan kreditni proces, robusna kreditna analiza, odobravanje izloženosti prema klijentima u odnosu na njihovu kreditnu sposobnost, strogo praćenje kreditnih izloženosti nakon puštanja kredita, rano otkrivanje pogoršanja klijenata, dobro strukturiran proces naplate, uslovi u pogledu instrumenata kreditne zaštite i dr.

U cilju efektivnog upravljanja rizičnom aktivom, Banka je odredila poziciju u okviru svoje organizacione strukture specijalizovane u ovoj oblasti i uvela set internih akata kojima se uređuju aktivnosti i pravila Banke u okviru ovog segmenta. Plan oporavka Banke igra važnu ulogu u ublažavanju rizika koji se odnosi na upravljanje rizikom za sve rizike koji proizilaze iz neželjenih kretanja poslovanja banke ili spoljnih faktora koji utiču na bankarsko poslovanje.

7.3. Pregled finansijskih rizika

Saglasno prirodi svoje delatnosti Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima, koji se odnosi na upravljanje svim vrstama rizika, posebno u delu najznačajnijih rizika koji se mogu javiti u poslovanju.

Ciljevi i principi upravljanja rizicima

Banka je uspostavila proces za upravljanje rizicima kroz:

- Utvrđenu strategiju upravljanja rizicima;
- Jasno definisane politike i procedure upravljanja rizicima koje obuhvataju identifikaciju, merenje, nadzor, izveštavanje i kontrolu rizika;
- Dobro utvrđenu organizacionu strukturu koja jasno definiše uloge i odgovornosti pojedinca koji su uključeni u preuzimanje rizika, upravljanje rizicima kao i nadzor nad adekvatnošću upravljanja rizicima;
- Nezavisnost organizacionih delova koji upravljaju rizicima od ostalih poslovnih aktivnosti;
- Delotvoran informacioni sistem namenjen rukovodstvu koji obezbeđuje protok informacija od operativnog nivoa do najvišeg rukovodstva kao i sistem za obaveštavanje o svim uočenim odstupanjima;
- Stalan nezavisan nadzor nad sistemom upravljanja rizicima.

Nadležnosti

Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja Banke, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom nadležni su za uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom upravljanja rizicima u skladu sa propisima Narodne banke Srbije, politikom i principima banke i najboljom praksom upravljanja rizicima.

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, pored zakonskih organa upravljanja i rukovođenja, pojedinačni odbori Banke nadležni su za upravljanje rizikom saglasno pravilnicima o njihovom radu.

Organi Banke permanentno prate i promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Pored toga, uvođenje novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja i sistema praćeno je potrebnim analizama rizika u cilju utvrđivanja uticaja na rizični profil banke.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- apetita za preuzimanje rizika, usvojenog kao interni akt Banke (deo dokumenta Strategija za upravljanje rizicima) od strane Upravnog odbora;
- potreba dobre poslovne prakse sa ciljem adekvatne identifikacije, merenja, procene rizika, kao i upravljanja rizicima kojima je Banka izložena.

Merenje rizika i izveštavanje

Organizacioni delovi nadležni za monitoring pojedinačnih rizika i druge stručne službe u okviru svojih nadležnosti kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, vrše merenje, kontrolu i izveštavanje nadležnih odbora Banke, u skladu sa uspostavljenim sistemom utvrđenim kroz najznačajnija interna akta kojima se reguliše upravljanje rizicima.

Pregled vrsta rizika

Banka je saglasno Strategiji upravljanja rizicima, rizike koje se mogu javiti u poslovanju, razvrstala u sledeće kategorije:

- A. Kreditni rizik** i rizici u vezi sa kreditnim rizikom (rizik koncentracije, rizik zemlje, kreditno-devizni rizik, rezidualni)
- B. Rizik likvidnosti,**
- C. Tržišni rizik,** kamatni rizik u bankarskoj knjizi, devizni rizik,
- D. Upravljanje kapitalom.**

Osim navedenih rizika, mogu se javiti i sledeći rizici:

- strateški,
- reputacioni,
- rizik usklađenosti poslovanja,
- operativni rizik,
- ostali rizici koje je najčešće teže kvantifikovati.

7.3.A. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema Banci.

Osnovni cilj upravljanja kreditnim rizikom u Banci je da se smanji mogućnost nastanka negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti dužnika da ispune svoje obaveze prema banci. U cilju kontrole prihvatanja kreditnog rizika i odgovarajućeg upravljanja tim rizikom, Banka je uspostavila odgovarajući kreditni proces koji uključuje odobravanje plasmana i upravljanja kreditnim rizikom, kojim su regulisane procedure Banke.

Proces upravljanja kreditnim rizikom uključuje:

- Identifikaciju,
- Vrednovanje i merenje,
- Praćenje i
- Izveštavanje o kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom

Banka upravlja kreditnim rizikom pojedinačnog dužnika, rizikom portfolija, rizikom transakcije, odnosno posebno vrši upravljanje sredstvima obezbeđenja i to kroz upravljanje:

- Rizikom neizvršenja (default risk) – rizik neizmirenja obaveza od strane dužnika;
- Rizikom promene vrednosti aktive – rizik gubitka na vrednosti aktive;
- Kreditno/deviznim rizikom – rizik nemogućnosti izvršenja obaveza od strane dužnika usled značajnog rasta deviznog kursa;
- Rizikom koncentracije koji proizilazi iz izloženosti prema licima iz grupe velikih izloženosti, kao i rizikom koncentracije koji proizilazi iz koncentracije izloženosti pojedinim faktorima rizika: privredne grane, geografska područja, vrsta proizvoda i aktivnosti instrumenti kreditne zaštite i slično.

Adekvatno upravljanje kreditnim rizikom sprovodi se kroz identifikaciju, merenje, kontrolu, monitoring i izveštavanje.

U cilju postizanja delotvornog okvira za upravljanje kreditnim rizikom Banka je definisala osnovne komponente kao što sledi:

- Uspostavljanje sistema i nadzor nad sistemom koji sprovodi Upravni odbor i više rukovodstvo,
- Jasna podela nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja,
- Adekvatna primena sistema upravljanja i odgovarajućih politika i procedura.

Proces upravljanja kreditnim rizikom obuhvata:

- Identifikaciju u skladu sa usvojenim procedurama
- Merenje i procenu korišćenjem propisanih metodologija,
- Praćenje i kontrolu prema utvrđenim procedurama, kao i primenu tehnika ublažavanja tog rizika, korišćenjem instrumenata kreditne zaštite
- Izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku.

Nadzor koji sprovodi Upravni odbor i više rukovodstvo

Upravni odbor Banke odobrava strategiju i politike upravljanja kreditnim rizikom. Upravni odbor usvaja rizični profil Banke i nadzire sprovođenje procesa adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, čime obezbeđuje da ukupna izloženost Banke prema kreditnom riziku bude održavana na bezbednom nivou i usklađena sa raspoloživim kapitalom kako u redovnim tako i u uslovima krize i eventualnih poremećaja na tržištu.

Upravljanje kreditnim rizikom Banke se zasniva na primeni osnovnih principa:

- Konzervativnog pristupa u upravljanju kreditnim rizikom,
- Upravljanje kroz definisane nivoe kontrole,
- Cikličnost kreditne politike u korelaciji sa segmentacijom klijenata, proizvoda, ekonomskih sektora, geografskih lokacija, valuta i rokova dospeća,
- Fokusiranja prema ciljanom tržištu saglasno strategiji,
- Diverzifikacija kreditne izloženosti i
- Utvrđivanje cene rizika.

Izvršni odbor Banke, kao i druga tela odgovorna su za razvoj i uspostavljanje kreditnih politika i kreditnih administrativnih procedura u okviru nadležnih organizacionih delova Banke, kao deo opšteg sistema upravljanja kreditnim rizikom i za adekvatnu primenu i permanentan nadzor nad tim sistemom.

Pre odobravanja sredstava plasmana, nadležni nivoi odlučivanja vrše procenu rizičnog profila klijenta/transakcije, a nakon toga kontinuiran monitoring vrednosti potraživanja i vrednosti i adekvatnosti sredstava obezbeđenja.

Postavljanje limita

Banka aktivno učestvuje u upravljanju kreditnim rizicima kojima je izložena definisanjem i uspostavljanjem limita izloženosti za pojedinačnog dužnika i grupu povezanih dužnika, uvažujući razne faktore rizika koncentracije. Kreditni limiti mogu da se povremeno revidiraju.

Nadzor i kontrola kreditnog rizika

Nadzor nad kreditnim rizikom se odnosi na stalan nadzor pojedinačnih kredita uključujući vanbilansne izloženosti prema dužnicima kao i nadzor nad ukupnim portfolijom Banke.

Uspostavljen sistem nadzora podrazumeva:

- Vremensku dimenziju nadzora saglasno prirodi kreditnog rizika (od dnevne do kvartalne),
- Različite procedure nadzora na predefinisanim nivoima odlučivanja,
- Permanentnu nezavisnu internu kontrolu procesa kreditiranja,
- Posebno upravljanje na nivou klijenta i portfolija, kao i na nivou transakcije,
- Upravljanje kolateralima i
- Upravljanje rizičnim plasmanima.

Banka sprovodi ovu aktivnost uz pomoć sistema koji omogućava svakodnevni nadzor nad kvalitetom kreditnog portfolija i sprovodi korektivne mere ukoliko i kada dođe do pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta.

Ovaj sistem je kreiran da omogući Banci pouzdan uvid da se plasmani servisiraju prema utvrđenim rokovima, da su ispravke vrednosti adekvatne, da je ukupni profil rizika u okviru limita postavljenih od strane rukovodstva i da postoji usklađenost sa regulatornim limitima. Sistem kreditnog nadzora je kreiran da pruži podršku višem rukovodstvu u nadzoru kvaliteta ukupnog kreditnog portfolija i njegovim trendovima.

Identifikacija kreditnog rizika

Identifikacija kreditnog rizika je osnovni korak u upravljanju kreditnim rizikom s ciljem otkrivanja kreditnog rizika na vreme.

Identifikacija izloženosti određenom riziku počinje u trenutku podnošenja zahteva za kredit. Analiza pojedinačnih plasmana uključuje analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja klijenta, kao i utvrđivanje drugih faktora rizika.

Postupak odobravanja sastoji od definisanih koraka koji se mogu razlikovati zavisno od vrste klijenta, karakteristika, vrste i namene, instrumenata obezbeđenja i uključuje sledeće korake:

- priprema predloga za kreditni plasman;
- prikupljanje i provera kreditne dokumentacije;
- kreditna analiza;
- procena rizika;
- kreditna odluka;
- kontrola prateće dokumentacije i drugih uslova;
- isplata sredstava.

Procenjivanje i merenje kreditnog rizika

Banka je definisala mehanizam nezavisne, stalne procene procesa upravljanja kreditnim rizikom. Rezultat takve procene je odgovarajuće dokumentovan, i predstavlja deo sistema izveštavanja Upravnog odbora i višeg rukovodstva.

Upravljanje problematičnim kreditima

Banka ima definisan i utvrđen sistem koji omogućava da se unapred identifikuju problematični krediti kada postoji više mogućih opcija za korektivne mere. Trenutkom označavanja kredita problematičnim, menja se dalji tok upravljanja istim i on postaje deo posebnih korektivnih procedura.

U cilju smanjenja rizika neizvršenja obaveza od strane klijenata, Banka može da preuzima sledeće mere za regulisanje potraživanja:

- Restrukturiranje,
- Aktiviranje kolaterala,
- Prodaja i ustupanje potraživanja,
- Poravnanja,
- Pokretanje sudskih sporova i ostale mere.

Ukoliko preduzete mere ne bi uspele da daju adekvatne rezultate u postuku naplate potraživanja inicirao bi se predlog za trajni otpis preostalog potraživanja na utvrđenim nivoima odlučivanja.

Procena kreditnog rizika sprovodi se tokom sagledavanja uslova za određeni kredit, prilikom zahteva za promenu uslova, uslova korišćenja i otplate određenog kredita, kao i tokom redovnog godišnjeg izveštaja o poslovanju klijenta. Procena kreditnog rizika temelji se na analizi finansijskog položaja dužnika, blagovremenosti dužnika u izmirenju obaveza prema Banci, kvalitetu podataka prikupljenih o klijentu i kvalitetu instrumenata obezbeđenja.

Proces merenja kreditnog rizika temelji se na regulatornom pristupu klasifikacije potraživanja dužnika, kao i rezervisanju za gubitke po vanbilansnim pozicijama, u skladu s propisima Narodne banke Srbije.

Restrukturiranje

Restrukturiranje plasmana predstavlja bilo koju promenu uslova ugovora zaključenog između Banke i klijenta u promeni plana otplate kreditne izloženosti u cilju odgovora na povećanje trenutne ili buduće mogućnosti da dođe do kašnjenja po tom plasmanu. Odluka da se restrukturiira kreditna izloženost uvek uzima u obzir klijentovu obavezu prema Banci. Banka nema restrukturirane plasmane na dan bilansa.

Ublažavanje kreditnog rizika

U cilju smanjenja kreditnog rizika, pri odobrenju plasmana, traže se instrumenti obezbeđenja. Vrsta traženog instrumenta obezbeđenja zavisi od ocene kreditnog rizika svakog klijenta. Sigurnosni uslovi zavise od kreditne sposobnosti dužnika, stepena izloženosti kreditnom riziku, ročnosti i iznosa plasmana.

Praćenje kreditnog rizika

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenta kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

U cilju sprečavanja povećanja kreditnog rizika ustanovljen je proces monitoringa kojim se identifikuju klijenti kod kojih je potencijalno moguće povećanje kreditnog rizika i za koje je potrebno definisati i preduzeti mere kako bi se sprečila migracija klijenata iz statusa neproblematičnih klijenata u status klijenata pod intenzivnim praćenjem ili status problematičnih klijenata.

Statusi klijenata se definišu na osnovu kombinacije osnovnih indikatora (dana kašnjenja, klasifikacije, blokade računa, itd.), finansijskih indikatora i stručnog mišljenja zaposlenih uključenih u proces upravljanja rizicima.

Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa izloženosti kreditnom riziku.

Banka je u obavezi da održava nivo rezervisanja na adekvatnom nivou kako bi mogla da apsorbuje očekivane i neočekivane kreditne gubitke vezano za kreditni portfolio.

Procena obezvređenja bilansnih potraživanja

Obezvređenje plasmana (ispravka vrednosti) utvrđuje se na osnovu procene koji gotovinski tokovi neće biti realizovani, a principijelno predstavlja razliku između knjigovodstvene vrednosti umanjenu za utvrđen procenat nenaplativosti i nadoknadivog iznosa - očekivanih novčanih tokova diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi.

Nadoknadiivi iznos predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova (novčanih priliva), diskontovanih korišćenjem efektivne kamatne stope.

Najznačajniji faktori koji se uzimaju u obzir prilikom procene obezvređenja finansijskog sredstva ili grupe sredstava, obuhvataju objektivne dokaze koji mogu biti: značajne finansijske teškoće klijenta, kršenja ugovorenih uslova, visoka verovatnoća bankrotstva ili druge statusno-finansijske reorganizacije klijenta, nestanak aktivnog tržišta finansijskog sredstva.

Finansijska sredstva koja su predmet procene obezvređenja dele se na dve grupe: potraživanja kod kojih se procena vrši: (a) pojedinačno - kod potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja i po iznosu značajnih potraživanja i (b) grupno - za potraživanja koja nisu pojedinačno procenjivana.

Pojedinačno procenjivanje

Pojedinačna procena vrši se za pojedinačno značajna potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz da banka neće moći da naplati potraživanja u prvobitno ugovorenim iznosu i rokovima, odnosno kod potraživanja kod kojih postoji objektivni dokaz obezvređenja.

Prilikom procene obezvređenja uzima se u obzir mogućnost ostvarivanja poslovnih planova komitenta, sposobnost komitenta da poboljša rezultate poslovanja u slučaju nastanka finansijskih poteškoća, vrednost po kojoj se kolaterali mogu realizovati i vremenski rokovi realizacije kolaterala, raspoloživost alternativne finansijske podrške komitentima, mogućnost naplate dospelih potraživanja, kao i vremenska dimenzija očekivanih tokova gotovine.

Kada se proceni da naplata iz redovnih aktivnosti klijenta nije moguća, prilikom pojedinačne procene u obzir se uzima i očekivani priliv od realizacije kolaterala.

Procena obezvređenja bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja, procenu sadašnje vrednosti budućih novčanih tokova i obračun iznosa tog obezvređenja za svako pojedinačno potraživanje od dužnika koje je uključeno u ovu procenu.

Objektivni dokaz o obezvređenju bilansne aktive na pojedinačnoj osnovi postoji:

- ako finansijsko stanje dužnika ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju;
- ako postoje podaci o neizmirenju obaveza, o učestalom kašnjenju u otplati kamata i/ili glavnice ili o neispunjavanju drugih ugovornih odredaba;
- ako banka, usled finansijskih teškoća dužnika, bitno promeni uslove otplate potraživanja u odnosu na one koji su prvobitno ugovoreni;
- ako postane izvesno da će biti pokrenut stečajni postupak nad dužnikom ili druga vrsta njegove finansijske reorganizacije.

Izbor sredstva obezbeđenja (kolaterala) blisko je povezan sa procenom kreditnog rizika, što zavisi od finansijskog statusa dužnika, iznosa kreditne izloženosti, roka dospeća, svrhe kredita i načina na koji se kredit otplaćuje.

Grupno procenjivanje

Banka je kreirala metodologiju za grupno obezvređenje, imajući u vidu aktuelna regulatorna akta Narodne banke Srbije (kao i prateće smernice i druga dokumenta), Međunarodne računovodstvene standarde, karakteristike poslovanja Banke i druge relevantne faktore.

Procena na grupnoj osnovi, između ostalog uvažava i interno rejtingovanje klijenata u kreditnom portfoliju u sledećih 8 kategorija: A1, A2, B1, B2, V1, V2, G1, D. Kategorija A1 predstavlja najkvalitetniju kategoriju, dok D predstavlja najlošiju kategoriju u kreditnom portfoliju Banke.

Procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju.

Navedenu procenu na grupnoj osnovi, Banka vrši:

- za potraživanja za koja pri proceni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvređenju bilansne aktive ili verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki, odnosno ako na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- za potraživanja koja pripadaju grupi malih potraživanja.

Izuzetno od navedenog pravila, Banka procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za potraživanja koja pripadaju grupi malih potraživanja može, u skladu s metodologijom, vršiti na pojedinačnoj osnovi.

Pri sprovođenju navedene grupne procene, Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima.

Procena obezvređenja bilansne aktive na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi.

Procena verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva po osnovu vanbilansnih obaveza za grupe vanbilansnih stavki sa sličnim karakteristikama.

Procena rezervisanja vanbilansnih stavki

Procena rezervisanja za pozicije vanbilansnih stavki (garancije, avali, akreditivi i dr.), se može vršiti po usvojenim kriterijumima na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja pozicija vanbilansne aktive, su isplate sa računa Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i akreditivima i dugim vanbilansnim stavkama po kojim može doći do realizacije na teret Banke.

Procena rezervisanja za pozicije vanbilansnih stavki na pojedinačnoj i grupnoj osnovi, vrši se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, korišćenjem iste softverske aplikacije, imajući u vidu da ti slučajevi uglavnom pretpostavljaju intervenciju banke, tj. prelazak vanbilansne stavke u bilansnu poziciju.

Za vanbilansnih stavke, za izveštajni datum 31.12.2017. godine, celokupan iznos rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, je zasnovan na grupnoj proceni, imajući u vidu da nije bilo utvrđeno postojanje objektivnog dokaza obezvređenja kod vanbilansnih plasmana.

7.3.A. i. Analiza kvaliteta kreditnog portfolija

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kreditnog portfolija Banke, po nivoima kvaliteta, na dan 31. decembar:

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

U hiljadama dinara	Kredit i potraživanja od komitenata		Kredit i potraživanja od banaka i dr. fin. org.		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Bruto izloženost:	2.211.271	2.519.937	1.706.183	1.734.433	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998
Kategorija A1	-	82.641	1.078.269	1.734.433	160	176	139.798	73.736
Kategorija A2	619.439	962.144	-	-	989	1.482	99.678	62.560
Kategorija B1	383.059	211.538	627.914	-	694	155	599.296	1.307.665
Kategorija B2	1.073.693	656.902	-	-	11	594	1.154.421	485.413
Kategorija V1	115.287	500.248	-	-	2	11	40.012	611.624
Kategorija V2	19.793	92.172	-	-	6	7	-	-
Kategorija G1	-	14.292	-	-	-	37	-	-
Kategorija D	-	-	-	-	1.414	3	1.567	-
Nije izloženo kreditnom riziku	-	-	-	-	11.598	10.776	2.207.507	2.577.552
Ispravka vrednosti bilansne aktive	(10.628)	(10.227)	(122)	(2)	(640)	(8)	-	-
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	-	-	-	-	-	-	(2.787)	(1.391)
Neto izloženost	2.200.643	2.509.710	1.706.061	1.734.431	14.234	13.233	4.239.492	5.117.159

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kreditnog portfolija Banke, po danima kašnjenja.

Stanje na dan 31.12.2017.

<i>U hiljadama dinara</i>	Bez docnje	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Bilansne stavke						
Kredit i potraživanja od komitenata	2.177.975	13.503	19.793	-	-	2.211.271
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.706.183	-	-	-	-	1.706.183
Ostala sredstva	2.812	328	-	-	136	3.276
Ukupno	3.886.970	13.831	19.793	-	136	3.920.730

Stanje na dan 31.12.2016.

<i>U hiljadama dinara</i>	Bez docnje	Do 30 dana	31 do 60 dana	61 do 90 dana	Preko 90 dana	Ukupno bruto
Bilansne stavke						
Kredit i potraživanja od komitenata	2.449.781	70.156	-	-	-	2.519.937
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.734.433	-	-	-	-	1.734.433
Ostala sredstva	2.412	36	-	-	17	2.465
Ukupno	4.186.626	70.192	-	-	17	4.256.835

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti ispravki vrednosti kreditnog portfolija Banke, kao i prikaz dospelog i nedospelog dela kreditnog portfolija.

<i>Stanje na dan 31. decembar</i>	Kredit i potraživanja od		Kredit i potraživanja od		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
<i>U hiljadama dinara</i>	komitenata	2017	2016	banaka i dr. fin. org.	2017	2016	2017	2016
Maksimalna izloženost kreditnom riziku								
Bruto izloženost	2.211.271	2.519.937	1.706.183	1.734.433	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998
Od toga:								
Dospelo	33.761	8.361	-	32	-	131	-	-
<i>Pripadajuća ispravka vrednosti</i>	(5.089)	(64)	-	-	-	(7)	-	-
Nedospelo	2.177.510	2.511.576	1.706.183	1.734.401	3.276	2.334	2.034.772	2.540.998
<i>Pripadajuća ispravka vrednosti</i>	(5.539)	(10.163)	(122)	(2)	(640)	(1)	-	-
Ukupna ispravka vrednosti	(10.628)	(10.227)	(122)	(2)	(640)	(8)	-	-
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	-	-	-	-	-	-	(2.787)	(1.391)
Neto izloženost	2.200.643	2.509.710	1.706.061	1.734.431	2.636	2.457	2.031.985	2.539.607

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koji proističe iz transakcije sa derivatima:

7.3.A. ii. Derivati

<i>U hiljadama dinara</i>	Nominalna vrednost	Fer vrednost
31.12.2017.		
Potraživanja po osnovu derivata	602.108	607.908
Obaveze po osnovu derivata	(592.364)	(592.364)
31.12.2016.		
Potraživanja po osnovu derivata	2.338.430	2.463.128
Obaveze po osnovu derivata	(2.200.276)	(2.200.276)

Fer vrednost finansijskih sredstava kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju (finansijskih derivata) obračunata je korišćenjem modela koji diskontuje novčane tokove na sadašnju vrednost korišćenjem tržišnih kamatnih stopa i deviznih kurseva, i klasifikovana je u nivo 2 za merenje fer vrednosti.

7.3.A. iii. Kolaterali i ostala obezbeđenja

Sredstva obezbeđenja (kolaterali) služe kao garancija da Banka, kao kreditor, može da naplati svoja potraživanja i kao motivacioni faktor koji stimuliše dužnika da otplati svoje obaveze.

Kolateral pruža dodatnu sigurnost i Banka po pravilu zahteva kolateral od korporativnih klijenata.

Sredstvo obezbeđenja (kolateral) mora da bude dozvoljeno zakonom i da bude prihvatljivo po mišljenju Kreditnog Odbora. Sredstva obezbeđenja (kolaterali) služe kao garancija da Banka, kao kreditor, može da naplati svoja potraživanja i kao motivacioni faktor koji stimuliše dužnika da otplati svoje obaveze.

Banka potpisuje ugovor sa klijentom u kome je klijent saglasan da se određeno sredstvo obezbeđenja (kolateral) registruje kod Banke kako bi se obuhvatili različiti kreditni proizvodi koje klijent želi da koristi u toku trajanja ugovora.

Odluka o davanju kredita prevashodno je zasnovana na proceni poslovanja i kreditne sposobnosti dužnika i njegove/njene sposobnosti da otplati traženi kredit, kao i drugih faktora vezanih za kreditni rizik. Međutim, cilj Banke je da osigura svoja potraživanja sredstvima obezbeđenja (kolateralom) visokog kvaliteta.

Banka će obično zahtevati da finansirano sredstvo služi kao sredstvo obezbeđenja za kreditnu izloženost.

Izbor sredstva obezbeđenja (kolaterala) blisko je povezan sa procenom kreditnog rizika, što zavisi od finansijskog statusa dužnika, iznosa kreditne izloženosti, roka dospeća, svrhe kredita i načina na koji se kredit otplaćuje.

Kolateral	Tržišna vrednost na	Tržišna vrednost na
<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Zemljište	82.102	125.942
Stambeni objekti	86.568	46.673
Poslovni objekti	494.940	160.181
Depozit	14.133	24.347
Oprema	491.664	25.558
Zalihe	278.923	369.063
Potraživanja	210.819	265.815
Zaloga na udelima	10	71
Korporativna garancija	21.325	185.208
Ukupno:	1.680.484	1.202.858
Kredit i potraživanja od komitenata	2.211.271	2.519.937
Pokrivenost kolateralima	76,0%	47,7%

Upravljanje kolateralima

Procedurom za upravljanje kolateralima bliže se utvrđuju metode i postupci upravljanja kolateralima sa ciljem minimiziranja kreditnog rizika banke. Svrha ove procedure je da opiše karakteristike kolaterala koje banka u svom radu prihvata, kao i da navede aktivnosti koje je potrebno obaviti radi redovnog monitoringa njihovog uspostavljanja. Dokument opisuje podelu odgovornosti između organizacionih delova banke, kako bi se proces upravljanja kolateralima obavljao efikasno.

Kolaterali su u izveštaju prikazani po fer (poslednjoj procenjenoj) vrednosti, a koja je i predmet kontinuiranog monitoringa i periodične procene. Razvrstavanje kolatarala (tabela u okviru tačke „5.A. iii. Kolaterali i ostala obezbeđenja“) je izvršeno polazeći od kriterijuma definisanih Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

7.3.A. iii. Koncentracija kreditnog rizika

Tabele koje slede prikazuju izloženost riziku po regionima, industrijskim sektorima i vrstama klijenata, radi uvida u izloženost riziku koncentracije. U zavisnosti od opštih ekonomskih kretanja i kretanja u pojedinim industrijskim sektorima, Banka vrši diversifikaciju ulaganja u industrijske sektore koji su rezistentni na uticaj negativnih ekonomskih kretanja.

Na dan 31. decembar	Kredit i potraživanja od banaka i dr. fin. org.		Kredit i potraživanja od komitenata		Ostala sredstva		Vanbilansne stavke	
	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.	2017.	2016.
U hiljadama dinara								
Maksimalna izloženost kreditnom riziku								
<i>Koncentracija po sektorima</i>								
Privreda:								
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	-	-	123.201	157.151	-	15	668.805	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom	-	-	296.430	363.759	32	77	243.931	607.877
Snabdevanje električnom energijom	-	-	-	-	-	-	142.521	-
Građevinarstvo	-	-	334.177	358.809	5	10	730.715	52.826
Trgovina i ostalo	-	-	1.268.291	1.575.892	297	533	142.371	1.597.963
Saobraćaj i skladištenje	-	-	109.315	64.326	989	1.637	83.464	220.594
Poslovanje nekretninama	-	-	79.855	-	39	17	1.567	61.736
Ostalo	-	-	2	-	1.438	176	-	2
Finansijske institucije	1.706.183	1.734.433	-	-	476	-	21.398	-
Ukupno	1.706.183	1.734.433	2.211.271	2.519.937	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998
<i>Koncentracija po lokaciji</i>								
Srbija	1.706.183	1.248.714	2.211.271	2.519.937	3.276	2.458	2.034.772	2.540.998
Evropa	-	474.005	-	-	-	7	-	-
Ostatak sveta	-	11.714	-	-	-	-	-	-
Ukupno	1.706.183	1.734.433	2.211.271	2.519.937	3.276	2.465	2.034.772	2.540.998

Najveća izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, na dan 31.12.2017. godine je iznosila: 18,20% regulatornog kapitala, što je u skladu sa od strane NBS, propisanim regulatornom vrednošću.

7.3.B. Rizik likvidnosti

i. Izloženost riziku likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka određenih nepovoljnih događaja sa negativnim efektima na finansijski rezultat i kapital Banke i ispoljava se kao nemogućnost Banke da odgovori dospelim obavezama u trenutku njihovog dospeća usled neadekvatne strukture njenih izvora, odnosno nemogućnosti utrživosti njenih plasmana.

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana rešenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja Banke prvog reda čine:

- gotovina u blagajni, sredstva na žiro-računu, zlato i drugi plemeniti metali;
- sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji, utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang);
- depoziti kod Narodne banke Srbije;
- čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije;
- neopozive kreditne linije odobrene Banci;
- akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi.

Likvidna potraživanja Banke prvog reda čini i 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala ulaganja u hartije od vrednosti koje glase na dinare u iznosu od 1.387.095 hiljada dinara, a čiji je izdavalac Republika Srbija.

Likvidna potraživanja Banke drugog reda čine ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti.

U obračun pokazatelja likvidnosti banke ne uključuju se njena potraživanja koja su klasifikovana u kategorije G i D u skladu sa Odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Obaveze Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to:

- 40% depozita po viđenju banaka,
- 20% depozita po viđenju ostalih deponenata,
- 10% štednih uloga,
- 5% garancija i drugih oblika jemstva,
- 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija.

Ostale obaveze Banke koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze Banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Nivo likvidnosti Banke se iskazuje pokazateljem likvidnosti Banke, užim pokazateljem likvidnosti i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom.

Banka održava nivo likvidnosti tako da pokazatelj likvidnosti bude:

Racio (pokazatelj) likvidnosti

- iznosi najmanje 1,0 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,8 kad je obračunat za jedan radni dan.

Takođe, Banka održava nivo likvidnosti tako da uži pokazatelj likvidnosti:

Uži pokazatelj likvidnosti

- iznosi najmanje 0,7 – kad je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu;
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,5 kad je obračunat za jedan radni dan.

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR) predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo nakon narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Upravni odbor uspostavlja sistem upravljanja rizikom likvidnosti i vrši nadzor nad tim sistemom u skladu sa prihvatljivim rizičnim profilom. Više rukovodstvo je odgovorno za primenu odgovarajućih politika i procedura u skladu sa strateškim smerom i sklonošću za rizik definisanih od strane Upravnog odbora.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano Politikom i Procedurom za likvidnost. ALCO odbor je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti. Za merenje i upravljanje rizikom likvidnosti Banka koristi sledeće alate:

- izveštaj o likvidnosti sa standardnom analizom jaza likvidnosti,
- kretanje pokazatelja likvidnosti,
- kretanje užeg pokazatelja likvidnosti,
- racio krediti/depoziti i
- plan likvidnosti
- pokazatelj pokriva likvidnom aktivom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) ima posebne nadležnosti u procesu upravljanja rizikom likvidnosti odnosno:

- Upravlja rizikom likvidnosti;
- Prati i analizira pokazatelje likvidnosti;
- Analizira pretpostavke stres testova i vrši njihovo usvajanje;
- Definiše pokazatelje likvidnosti (interne limite i okidače za izveštavanje);
- Daje predloge IO o kratkoročnim i dugoročnim ulaganjima i zaduživanjima banke;
- Analizira kretanje likvidnosti Banke, uključujući analizu jaza likvidnosti i donosi odluke u cilju smanjenja rizika likvidnosti;
- Odobrava da se za valutu u kojoj Banka ima više od 5% obaveza ne vrši odvojena analiza jaza likvidnosti;
- Odlučuje o formiranju i visini rezervi likvidnosti;
- Analizira ostale parametre koji mogu imati efekta na likvidnost Banke i donosi odluke u cilju smanjenja rizika likvidnosti

Strategija upravljanja rizikom likvidnosti podrazumeva praćenje rizika likvidnosti u skladu sa sledećim principima:

- Usklađivanje struktura aktive i pasive po ročnosti i valuti,
- Diversifikovanje izvora finansiranja po ročnosti i valuti,
- Obezbeđenje pristupa međubankarskom tržištu novca i kapitala,
- Formiranje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti.

Upravljanje rizikom likvidnosti kao deo upravljanja Bankom uključuje sisteme za identifikaciju, merenje, nadzor i kontrolu izloženosti Banke riziku likvidnosti. Banka blagovremeno identifikuje i kvantifikuje primarne izvore rizika likvidnosti Banke na nivou transakcije i na nivou kreditnog i depozitnog portfolia, u redovnim uslovima poslovanja kao i u uslovima povišenog rizika i tržišnih poremećaja i prilikom odobravanja novih poslovnih procesa, proizvoda i aktivnosti. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom vrši monitoring i praćenje izloženosti riziku likvidnosti. Banka upravlja rizikom likvidnosti u realnim uslovima poslovanja, vanrednim uslovima i prilikom uvođenja novih poslovnih procesa, proizvoda i aktivnosti.

Racio (pokazatelj) likvidnosti	2017	2016
Na dan 31.decembar	3,84	12,15
Prosek za period (decembar)	3,21	13,61
Maksimum za period (decembar)	3,84	16,69
Minimum za period (decembar)	2,95	11,51
Uži pokazatelj likvidnosti		
Na dan 31.decembar	2,90	9,59
Prosek za period (decembar)	2,25	10,97
Maksimum za period (decembar)	2,90	13,09
Minimum za period (decembar)	1,99	9,32

Banka pažnju posvećuje merama likvidnosti definisanim Basel III regulativom koje je Narodna banka Srbije propisala kao obavezne u 2017. godini. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) prati se na mesečnom nivou kao odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva likvidnosti u toku razdoblja od 30 kalendarskih dana.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom

Na dan 31. decembar 2017.	898%
Na dan 30. septembar 2017.	585%
Na dan 30. jun 2017.	293%

ii. Analiza ročnosti za finansijsku aktivu i pasivu

Tabela u nastavku prikazuje preostalu ročnost sredstava i obaveza Banke:

31. decembar 2017. u hiljadama dinara	Iznos	Bruto iznos	do 1 mesec	1 – 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1–5 godina	Preko 5 godina
Aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	382.825	382.825	382.825	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	5.800	5.800	3.480	2.320	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.387.095	1.387.095	-	-	150.465	1.236.630	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	1.706.061	1.706.183	1.706.183	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	2.200.643	2.211.271	149.598	189.386	849.478	1.022.809	-
	5.682.424	5.693.174	2.242.086	191.706	999.943	2.259.439	-
Pasiva							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	41.250	41.250	41.250	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.258.537	2.258.537	1.024.109	820.114	293.094	121.220	-
Subordinirane obaveze	1.184.958	1.184.958	-	-	-	-	1.184.958
	3.484.745	3.484.745	1.065.359	820.114	293.094	121.220	1.184.958
GEP likvidnosti	2.197.679	2.208.429	1.176.727	(628.408)	706.849	2.138.219	(1.184.958)

31. decembar 2016.	Iznos	Bruto iznos	do 1 mesec	1 – 3 meseca	3 meseca do 1 godine	1–5 godina	Preko 5 godina
u hiljadama dinara							
Aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	875.578	875.578	875.578	-	-	-	-
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	124.698	124.698	-	-	124.698	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.050.876	2.050.876	-	-	1.263.738	787.138	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	1.734.431	1.734.433	1.734.433	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	2.509.710	2.519.937	53.837	319.387	1.756.608	315.876	74.229
	7.295.293	7.305.522	2.663.848	319.387	3.145.044	1.103.014	74.229
Pasiva							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	30.839	30.839	30.839	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.444.564	3.444.564	1.043.948	-	2.388.270	-	12.346
Subordinirane obaveze	1.235.022	1.235.022	-	-	299	-	1.234.723
	4.710.425	4.710.425	1.074.787	-	2.388.569	-	1.247.069
GEP likvidnosti	2.584.868	2.595.097	1.589.061	319.387	756.475	1.103.014	(1.172.840)

iii. Rezerve likvidnosti

Za potrebe upravljanja rizikom likvidnosti, Banka formira rezerve likvidnosti. Banka rezerve likvidnosti drži u vidu gotovine, gotovanskih ekvivalenata i/ili ih plasira Narodnoj banci Srbije.

<i>u hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Narodna banka Srbije	820.847	1.357.842
Ostale banke	1.156.382	1.219.778
Rezerve likvidnosti	1.977.229	2.577.620

C. Tržišni rizik

Tržišni rizici predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: kamatni rizik, devizni rizik, cenovni rizik dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik, a Banka je uglavnom izložena riziku kamatnih stopa i deviznom riziku.

Kamatni rizik je rizik izloženosti Banke nepovoljnim promenama kamatnih stopa.

Devizni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa.

ALCO odbor je odgovoran za upravljanje tržišnim rizicima.

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa. Rizik kamatnih stopa nastaje u slučajevima kada postoji neusklađenost između pozicija koje su predmet usklađivanja kamatnih stopa u određenom periodu.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi kroz upravljanje:

- Rizikom ponovnog utvrđivanja cena,
- Rizikom ekonomske vrednosti kapitala,
- Baznim rizikom,
- Rizikom opcionalnosti i
- Rizikom krive prinosa.

Izgledi za ostvarivanje prihoda - Sagledavanjem ročne usklađenosti prihoda i rashoda, Banka upravlja kamatnim rizikom.

Izgledi za ekonomsku vrednost - Ekonomska vrednost kapitala predstavlja sadašnju vrednost budućih novčanih tokova. Izgledi za ekonomsku vrednost uzimaju u obzir potencijal za dugoročni uticaj kamatnih stopa na kapital Banke.

Rizik kamatnih stopa nastaje usled (1) razlika u vremenu promene stope i vremena novčanog toka; (2) promene stope povezanosti između različitih kriva prinosa koje utiču na aktivnosti banke; (3) promene stope povezanosti u klasama dospeća i (4) opcija vezanih za kamatu ugrađenih u proizvode Banke.

Rizik od promene kamatnih stopa se meri i nadzire pomoću tehnike analize izloženosti riziku od promene kamatnih stopa, koja pokazuje strukturu i nivo kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive u različitim intervalima ročnosti.

ii. Izloženosť riziku kamatnih stopa – portfolio koji nije namenjen trgovanju

Tabela u nastavku prikazuje ročnu neusklađenost aktive i pasive banke, sa aspekta rizika kamatnih stopa, koja se odnosi na portfolio koji nije namenjen trgovanju (interest rate gap position):

31. decembra 2017.	Iznos	Do 1mes.	1-3 meseca	3-12meseci	1-5godina	preko 5 godina	Nekamatnos no
u hiljadama dinara							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	382.825	230.387	-	-	-	-	152.438
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	5.800	3.480	2.320	-	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	1.387.095	150.465	-	-	1.236.630	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	1.706.061	1.559.433	-	-	-	-	146.628
Kredit i potraživanja od komitenata	2.200.643	140.724	183.774	1.768.530	100.151	-	7.464
	5.682.424	2.084.489	186.094	1.768.530	1.336.781	-	306.530
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	41.250	-	-	-	-	-	41.250
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.258.537	1.003.389	462.105	651.102	119.348	-	22.593
Subordinirane obaveze	1.184.958	-	-	1.139.572	-	45.386	-
	3.484.745	1.003.389	462.105	1.790.674	119.348	45.386	63.843
GEP kamatne stope	2.197.679	1.081.100	(276.011)	(22.144)	1.217.433	(45.386)	242.687

31. decembra 2016.	Nekamatonos						
u hiljadama dinara	Iznos	Do 1mes.	1-3 meseca	3-12meseci	1-5godina	preko 5 godina	no
Gotovina i sredstva kod centralne banke	875.578	381.079	-	-	-	-	494.499
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	124.698	-	-	124.698	-	-	-
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.050.876	300.439	-	-	1.750.437	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija	1.734.431	1.729.495	-	-	-	-	4.936
Kredit i potraživanja od komitenata	2.509.710	385.056	306.835	1.693.792	-	123.050	977
	7.295.293	2.796.069	306.835	1.818.490	1.750.437	123.050	500.412
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	30.839	-	-	-	-	-	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.444.564	1.040.657	-	2.349.143	-	12.347	42.417
Subordinirane obaveze	1.235.022	-	-	1.234.724	-	-	298
	4.710.425	1.040.657	-	3.583.867	-	12.347	73.554
GEP kamatne stope	2.584.868	1.755.412	306.835	(1.765.377)	1.750.437	110.703	426.858

Banka je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovine. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji.

Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Banka ih usklađuje. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou, u skladu sa poslovnom strategijom Banke.

ALCO upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu.

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promenu cene aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, kao i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

ii. Izloženost riziku kamatnih stopa – portfolio koji nije namenjen trgovanju

Tabela u nastavku prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamatnih stopa na prihode Banke na dan 31. decembar 2017. godine.

Efekti potencijalnih promena kamatnih stopa odnose se na kamatonosnu aktivu i pasivu u bilansu stanja Banke.

Kalkulacija rizika kamatnih stopa prikazuje efekat na kamatno osetljive pozicije aktive i pasive. Scenario uključuje 50BP paralelnog rasta i pada i 100BP paralelnog rasta i pada kamatnih stopa.

u hiljadama <i>dinara</i>	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	5.016	4.632	384	(5.016)	(4.632)	(384)

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata 100 b.p.			Smanjenje kamata od 100 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	10.032	9.264	768	(10.032)	(9.264)	(768)

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala u hiljadama dinara					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2017.	(7.016)	3.147	(10.163)	7.016	(3.147)	10.163

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala					
	Povećanje od 100BP			SManjenje od 100BP		
	Povećanje kamata			Smanjenje kamata		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
	31.12.2017.	(14.031)	6.294	(20.325)	14.031	(6.294)

Tabela u nastavku prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamtnih stopa na prihode Banke na dan 31. decembar 2016. godine.

u hiljadama <i>dinara</i>	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	4.501	(2.775)	7.276	(4.501)	2.775	(7.276)

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 1 godine)					
	Povećanje kamata 100 b.p.			Smanjenje kamata od 100 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	9.003	(5.549)	14.552	(9.003)	5.549	(14.552)

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala u hiljadama dinara					
	Povećanje kamata od 50 b.p.			Smanjenje kamata od 50 b.p.		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	(10.988)	90	(11.078)	10.988	(90)	11.078

	Uticaj na ekonomsku vrednost kapitala					
	Povećanje od 100BP			Smanjenje od 100BP		
	Povećanje kamata			Smanjenje kamata		
	Ukupno	Strane valute	RSD	Ukupno	Strane valute	RSD
31.12.2016.	(21.975)	180	(22.155)	21.975	(180)	22.155

iii. Izloženost deviznom riziku

Devizni rizik predstavlja rizik od negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnih kretanja deviznih kurseva. Odnosi se na uticaj nepovoljnih kretanja deviznih kurseva na vrednost otvorene devizne pozicije.

Devizna pozicija:

31.12.2017.				
<i>u hiljadama dinara</i>	EUR	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	144.856	1.772	236.197	382.825
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	5.800	5.800
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	1.387.095	1.387.095
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.634.485	-	71.576	1.706.061
Kredit i potraživanja od komitenata	1.500.069	-	700.574	2.200.643
Nematerijalna ulaganja	-	-	211.679	211.679
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	114.390	114.390
Ostala sredstva	-	10.021	4.213	14.234
Ukupna aktiva	3.279.410	11.793	2.731.524	6.022.727
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	-	-	41.250	41.250
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	1.452.099	17.742	788.696	2.258.537
Subordinirane obaveze	1.184.958	-	-	1.184.958
Rezervisanja	-	-	5.971	5.971
Odložene poreske obaveze	-	-	13.391	13.391
Ostale obaveze	49.910	-	-	49.910
Kapital	-	-	2.468.710	2.468.710
Ukupna pasiva	2.686.967	17.742	3.318.018	6.022.727
Devizni swap	(592.364)	-	592.364	-
Neto devizna pozicija 31.12.2017.	79	(5.949)	5.870	-

31.12.2016.				
<i>u hiljadama dinara</i>	EUR	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	481.502	5.507	388.569	875.578
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	124.698	124.698
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	2.050.876	2.050.876
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.233.531	500.718	182	1.734.431
Kredit i potraživanja od komitenata	2.217.725	-	291.985	2.509.710
Nematerijalna ulaganja	14.292	-	224.645	238.937
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	150.423	150.423
Ostala sredstva	-	147	13.086	13.233
Ukupna aktiva	3.947.050	506.372	3.244.464	7.697.886
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	-	-	30.839	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	518.463	2.848.785	77.316	3.444.564
Subordinirane obaveze	1.235.021	-	1	1.235.022
Rezervisanja	-	-	4.841	4.841
Odložene poreske obaveze	-	-	14.710	14.710
Ostale obaveze	-	-	35.173	35.173
Kapital	-	-	2.932.737	2.932.737
Ukupna pasiva	1.753.484	2.848.785	3.095.617	7.697.886
Devizni swap	2.200.276	(2.338.430)	138.154	-
Neto devizna pozicija 31.12.2016.	(6.710)	(3.983)	10.693	-

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku. Sektor upravljanja sredstvima dnevno prati kretanje na deviznom tržištu i upravlja deviznom pozicijom Banke u celini i po pojedinim značajnim valutama.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom predlaže Izvršnom odboru Banke mere za usaglašavanje devizne aktive i pasive tako da se obezbedi povoljna, devizna pozicija po svim valutnim segmentima. Samostalno odeljenje tržišnih rizika vrši nezavisno sagledavanje procesa upravljanja deviznim rizikom kroz monitoring usklađenost sa utvrđenim sistemom limita.

Upravljanje deviznim rizikom je dopunjeno praćenjem:

- uticaja povećanja/smanjenja deviznih pozicija imovine/obaveza na visinu otvorene pozicije i pokazatelj deviznog rizika, i
- osetljivosti bilansa uspeha Banke u odnosu na različita scenarija promene kurseva stranih valuta. Osetljivost bilansa uspeha je efekat pretpostavljenih promena u deviznim kursovima na neto prihode u slučaju oscilacija kursa na više/niže.

iii. Izloženost deviznom riziku

<i>u hiljadama dinara</i>	2017. EUR	2017. USD
Izloženost deviznom riziku:		
USD	-	(5.949)
EUR	79	-

Efekat rasta kursa od 10% na neto prihode		
<i>U hiljadama dinara</i>	EUR	USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	(595)
EUR	8	-

Efekat smanjenja kursa od 10% na neto prihode		
<i>u hiljadama dinara</i>	EUR	USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	595
EUR	(8)	-

Efekat rasta kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: 0,19%

Efekat smanjenja kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: (0,16%).

<i>u hiljadama dinara</i>	2016. EUR	2016. USD
Izloženost deviznom riziku:		
USD	-	(3.983)
EUR	(6.710)	-

Efekat rasta kursa od 10% na neto prihode		
<i>u hiljadama dinara</i>	2016. EUR	2016. USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	(398)
EUR	(671)	-

Efekat smanjenja kursa od 10% na neto prihode		
<i>u hiljadama dinara</i>	2016. EUR	2016. USD
Izloženost deviznom riziku		
USD	-	398
EUR	671	-

Efekat rasta kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: 0,05%.

Efekat smanjenja kursa od 10% na ekonomsku vrednost kapitala: (0,05%).

iv. Ostali tržišni rizici

Ostali tržišni rizici obuhvataju cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti— i robni rizik, u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

U toku 2017. godine, s obzirom na karakter poslovanja, kao i činjenicu da nije imala pozicija u knjizi trgovanja, Banka nije bila izložena ostalim tržišnim rizicima.

Prilikom uvođenja proizvoda koji su izloženi ovoj vrsti rizika, Banka prethodno obezbeđuje preduslove za te proizvode (kadrovsko-tehnička opremljenost, postojanje pisanih procedura za postupanja dnevnog praćenja stavki iz knjige trgovanja, procedura za merenje kapitalnih zahteva za ove rizike, odnosno metode vrednovanja pozicija u finansijskim instrumentima koje se uključuju u obračun, a koje prethodno odobrava Narodna banka Srbije i dr.) uz saglasnost nadležnih odbora Banke.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnosti upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled drugih nepredvidivih eksternih događaja.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativne i kvalitativne mere koje se temelje na prikupljanju podataka o gubicima nastalim kao posledica operativnog rizika, po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, a na bazi usvojenih internih akata.

Uloga procesa upravljanja operativnim rizicima je da identifikuje, proceni, kontroliše i smanji mogućnost nastanka i uticaj operativnih rizika i gubitaka. Banka ne može da eliminiše sve operativne rizike, ali kroz proces evidentiranja i analiziranja operativnih gubitaka može da identifikuje propuste u svojim procesima, proizvodima i procedurama i njihovim unapređenjem smanji učestalost, kao i negativan uticaj operativnih gubitaka na poslovanje i profitabilnost Banke. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke.

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za upravljanje operativnim rizicima.

O izloženosti Banke operativnim rizicima posebno se vodi računa u slučaju uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja ili sistema, kada se sprovede potrebne analize izvršene od strane organizacionih delova koji učestvuju u uvođenju novih proizvoda, aktivnosti, linija poslovanja ili sistema i sektora za upravljanje rizicima koji je direktno nadležan za upravljanje operativnim rizicima.

Za ocenu izloženosti Banka koristi interne metode razvijene u skladu sa najboljom praksom iz oblasti upravljanja operativnim rizikom.

Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke. Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2017. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije. Dodatni nadzor pokazatelja rizika ulaganja Banke vrši se u relevantnim organizacionim jedinicama Banke, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Banka ne poseduje pozicije u investicionim nekretninama.

Rizik izloženosti

Rizici izloženosti (koji ujedno predstavljaju deo rizika koncentracije) Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom. Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, kao i lica povezanih s Bankom vrši se u momentu iniciranja zahteva, u momentu finansiranja kao i posle izvršenog finansiranja. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima u vezi ukupne visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U skladu sa propisima i internim aktima Banke nadležni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom. Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u sektorima za upravljanje rizicima i sektoru Finansija, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom.

Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital, zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena pretežno u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod ino-banaka. Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

D. Upravljanje kapitalom

i. Regulatorni kapital

<i>U hiljadama dinara</i>	31.12.2017.	31.12.2016.
Aksijski kapital	3.631.200	3.631.200
Gubitak	(1.189.845)	(704.472)
Nematerijalna ulaganja	(211.679)	(238.937)
Potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama	(19.669)	(117.033)
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(185)	(653)
Ukupno osnovni kapital	2.209.822	2.570.105
Subordinirane obaveze	1.184.728	1.234.723
Deo revalorizacionih rezervi Banke	-	5.996
Ukupno dopunski kapital	1.184.728	1.240.719
Regulatorni kapital	3.394.550	3.810.824

Banka kontinuirano upravlja kapitalom sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane NBS,
- obezbedi adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po principu "stalnosti poslovanja",
- održi kapital na nivou koji će omogućiti pokriće rizika kojima je izložena uz obezbeđenje budućeg razvoja poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka upravlja strukturom svog kapitala i može da se koriguje u svetlu promena ekonomskih uslova i karakteristika rizika sopstvenih aktivnosti.

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona; i
- Koeficijent adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 8%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016), utvrđena je metodologija izračunavanja adekvatnosti kapitala.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,50 %, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6,00 %, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8,00 %, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke; i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki.

Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjani za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 31.12.2017. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2,5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Banka izloženosti iz bankarske knjige, izloženosti iz knjige trgovanja za koje je dužna da izračunava kapitalni zahtev za rizik druge ugovorne strane, kao i ostale izloženosti iz knjige trgovanja, ako su ispunjeni uslovi pomenute Odluke, raspoređuje u jednu od sledećih klasa i na taj način procenjuje rizičnost:

- 1) izloženosti prema državama i centralnim bankama;
- 2) izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave;
- 3) izloženosti prema javnim administrativnim telima;
- 4) izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama;
- 5) izloženosti prema međunarodnim organizacijama;
- 6) izloženosti prema bankama;
- 7) izloženosti prema privrednim društvima;
- 8) izloženosti prema fizičkim licima;
- 9) izloženosti obezbeđene hipotekama
- 10) izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
- 11) visokorizične izloženosti;
- 12) izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica;
- 13) izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija
- 14) izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom
- 15) izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove;
- 16) izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja
- 17) ostale izloženosti.

Banka je uspostavila i kontinuirano razvija proces interne procene adekvatnosti kapitala.

7.4 Fer vrednost finansijskih instrumenata

A. Modeli vrednovanja (procene)

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.

Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koje nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije utvrdive bilo direktno (na primer cena) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajni podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.

Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrdivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrdivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenata. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrdive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost (pravična vrednost) finansijskih sredstava i obaveza

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

- Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata.
- Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.
- Fer vrednost kredita i plasmana komitentima kao i depozita i ostalih obaveza prema komitentima obračunata je diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem tržišne kamatne stope uporedivih dospeća i valutne strukture. Fer vrednost finansijskih sredstava kroz bilans uspeha namenjenih trgovanju (finansijskih derivata) obračunata je korišćenjem modela koji diskontuje novčane tokove na sadašnju vrednost korišćenjem tržišnih kamatnih stopa i deviznih kurseva, i klasifikovana je u nivo 2 za merenje fer vrednosti.
- Obveznice Republike Srbije vrednovane su diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatnih stopa sa sekundarnog tržišta i klasifikovane su u nivo 2 za merenje fer vrednosti.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

E. Finansijski instrumenti koji se ne vrednuju po fer vrednosti

U tabeli su iskazane fer vrednosti finansijskih instrumenata:

<i>31. decembar 2017. u hiljadama dinara</i>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Ukupna knjigovodstvena vrednost (bruto)
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	382.825	-	382.825	382.825
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.706.061	1.706.061	1.706.061
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	2.128.898	2.128.898	2.200.643
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	5.800	-	5.800	5.800
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	1.387.095	-	1.387.095	1.387.095
Pasiva					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	41.250	41.250	41.250
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	2.181.306	2.181.306	2.258.537
Subordinirane obaveze	-	-	1.152.818	1.152.818	1.184.958

<i>31. decembar 2016. u hiljadama dinara</i>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Ukupna knjigovodstvena vrednost (bruto)
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	875.577	-	875.577	875.578
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.734.433	1.734.433	1.734.431
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	2.471.665	2.471.665	2.509.710

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz				
bilans uspeha namenjena trgovanju	-	124.698	-	124.698
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	2.050.876	-	2.050.876

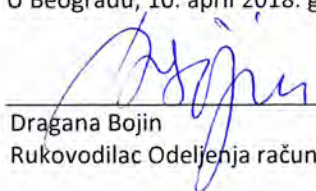
Pasiva

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	30.839	30.839	30.839
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	3.430.863	3.430.863	3.444.564
Subordinirane obaveze	-	-	1.188.237	1.188.237	1.235.022

8. Događaji nakon dana bilansa

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izveštajnog perioda koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje u napomenama uz finansijske izveštaje Banke za 2017. godinu.

U Beogradu, 10. april 2018. godine

Dragana Bojin
Rukovodilac Odeljenja računovodstva

Ilirca Rosetti
Predsednik Izvršnog odbora

Sasa Micević
Član Izvršnog odbora